Nr 41
44e jaargang
3-10-89

kuifje

HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77

BATMAN

RIK RINGERS
HET GEHEIM VAN AGATHA

45 F — NEDERLAND f 2,75

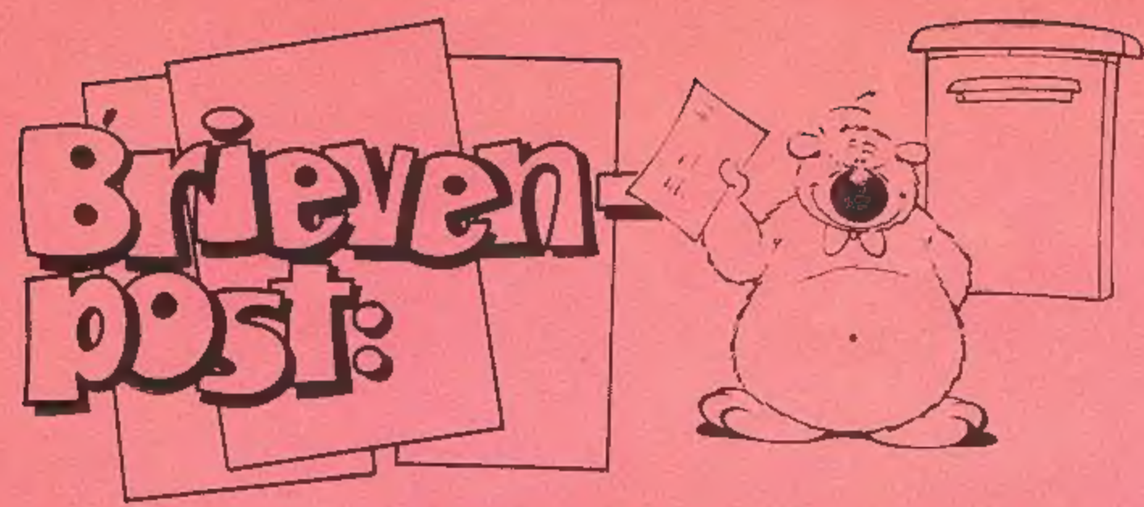

Wil je wat weten of zo maar een briefje schrijven voor onze rubriek brievenpost, stuur dat dan naar:
Voor Nederland: Redaktie Kuifje, Postbus 341, 2100 AH Heemstede.
Voor België: Redaktie Kuifje, P.H. Spaaklaan 11, 1070 Brussel.
Als je brief in de rubriek brievenpost wordt geplaatst, krijg je een gratis stripalbum van Dommel toegestuurd!

Beste Dommel,
Aan je figuur te zien gaat het prima met je. Daar heb je ook reden toe, want je blad is fantastisch. Ik koop het nu al een paar maanden en ik moet zeggen: het is het beste stripblad dat er te koop is. Dat zeg ik niet om te slijmen, maar omdat ik een verwoed stripverzamelaarster ben (ik ben nu al tien jaar bezig) en veel van mijn favoriete stripfiguren in jouw blad voorkomen zoals Rataplan (van Lucky Luke heb ik de serie bijna compleet), Adler, Chick Bill en Bob Morane.
Bob Morane ben ik ook aan het verzamelen, maar die serie heb ik nog niet compleet. En nu mijn vraag aan jou.

Ik mis vooral de eerste albums van Bob Morane (nr. 3, 5 t/m 8 en 10 t/m 14) en hoewel ik alle boekhandels afloop die ik tegenkom, kan ik deze boekjes (helaas!) niet meer kopen. Zou jij me misschien aan een stripspeciaalzaak kunnen helpen waar deze boekjes verkrijgbaar zijn?

Christina Barten
Langbroek, Nederland

Ah, wat is het toch een heerlijk gevoel: al die lezeressen die hun hart bij je uitstorten en raad verwachten op hun dringende vragen. Zal ik de hoofdredacteur voorstellen deze rubriek voortaan Lieve Dommel te noemen - met daaronder in kleine lettertjes: de onverschrokken waakhond die afrekent met al uw problemen... Vindt ie vast geen goed idee. Al die briljante ideeën van mij om van Kuifje een nog leuker, nog mooier en nog interessanter blad te maken, verdwijnen volgens mij ongelezen in z'n prullenbak...

Om terug te komen op het probleem van bovenstaande briefschrijfster: je kan bij de boekhandel vragen of de albums nog te bestellen zijn. Vaak lukt dat, maar misschien zijn bepaalde boeken in herdruk en moet je even geduld hebben. Je kunt je ook wenden tot de zogenaamde stripspeciaalzaken en - antiquariaten (voor de lezers die niet weten wat dat is: winkels waar ze uitsluitend of voornamelijk strips verkopen). Daar is de voorraad groter dan in de meeste boekwinkels, en ook kun je in tweedehands bakken of antiquarisch nog allerlei inmiddels uitverkocht albums vinden. Soms pittig aan de prijs, soms voor een paar piek. Je woont vlak bij Utrecht, en in die stad weet ik er sowieso drie, op de Oude Gracht en op de Vismarkt. Daar vind je misschien oude en zelfs heel oude albums van de serie, want Bob Morane draait alweer een jaar of dertig mee.

Een paar van de allereerste verhalen werden onlangs herdrukt: De Groene Terreur en Het Geheim van de Zuidpool (uitgeverij Lefrancq). WAF, en tot volgende week, Dommel

Het weekblad Kuifje is een uitgave van:
De Lombard Uitgaven N.V.
P.H. Spaaklaan 1-11
1070 Brussel
Telefoon: 02/5266811
Telefax: 02/5204405
Uitgever: Rob Harren
Hoofdredacteur: Jean-Luc Vernal
Redactie: Sophie Dumont, Michèle Gauthier en Martine Vienne
Druk: Continental Printing Grimbergen/België

Abonnementsopgave/ klachten voor België:
P.V.D.-Dienst Abonnementen
Klein Eilandstraat, 1
1070 Brussel
Telefoon: 02/525.14.03
Abonnementsprijzen:
Per half jaar (26 nrs): 1100 BF,
Per jaar (52 nrs): 1990 BF,
door storting op rekening
210-0985103-23
van P.V.D.-Brussel
Advertenties voor België:
de Lombard Uitgaven - Brussel
Nicole Geerlandt
tel. 02/5266811

Abonnementsopgave/ klachten voor Nederland:
P.V.O.-abonnementen services
Postbus 77, 5126 ZH Gilze
Telefoon 01615-7450
toestel 412
Abonnementsprijs: 6 maanden: fl. 65,—
Adreswijziging: 4 weken van te voren schriftelijke opgave via wikkel rond KUIFJE.
Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de abonnementstermijn schriftelijk opgeven.

Advertenties Nederland:
Lombard Nederland B.V.
Postbus 341
2100 AH Heemstede

Redactie Kuifje-Nederland:
Lombard Uitgaven Nederland B.V.
Postbus 341
2100 AH Heemstede
Buitenlandse abonnementsprijs op aanvraag.

DE BESTE WESTERN STRIP
CARTLAND Deel 8
De schaduw van het leven
Overal verkrijgbaar!
Uitgever
DARGAUD
BENELUX

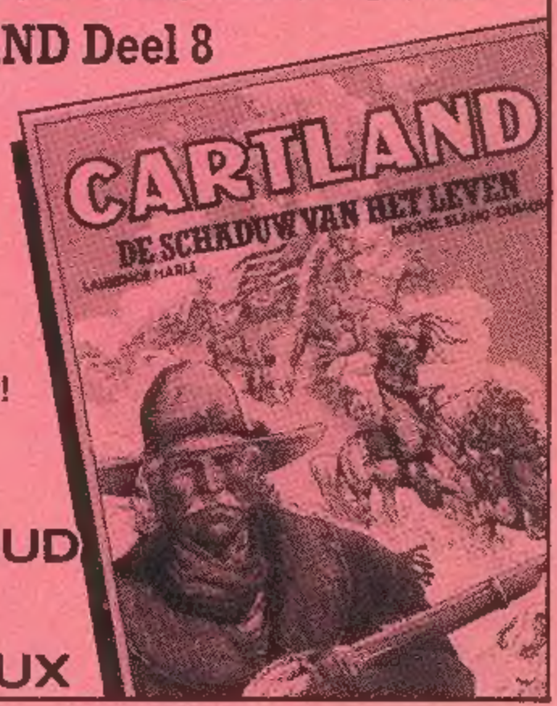

Swing
Verse, natuurlijke vruchtensappen zonder bewaarmiddelen noch toegevoegde suiker.
Zon, kwaliteit en gezondheid in de fles!
Solasun NV, B - 9230 Melle
Tel.: 32-91/31.41.75

ALLES OVER PAARDEN EN PONY'S

Overal verkrijgbaar!
Uitgave:
HOLCO BV, ALKMAAR

Tibet
A.P. Duchâteau

RIK RINGERS

SAMENVATTING: Is Napoleon Jones een gek of heeft hij waarlijk een onuitgegeven manuscript van Agatha Christie in zijn bezit? En wie zijn die zogenaamde gewapende verplegers die hem met alle geweld willen meenemen? Rik probeert tussenbeide te komen...

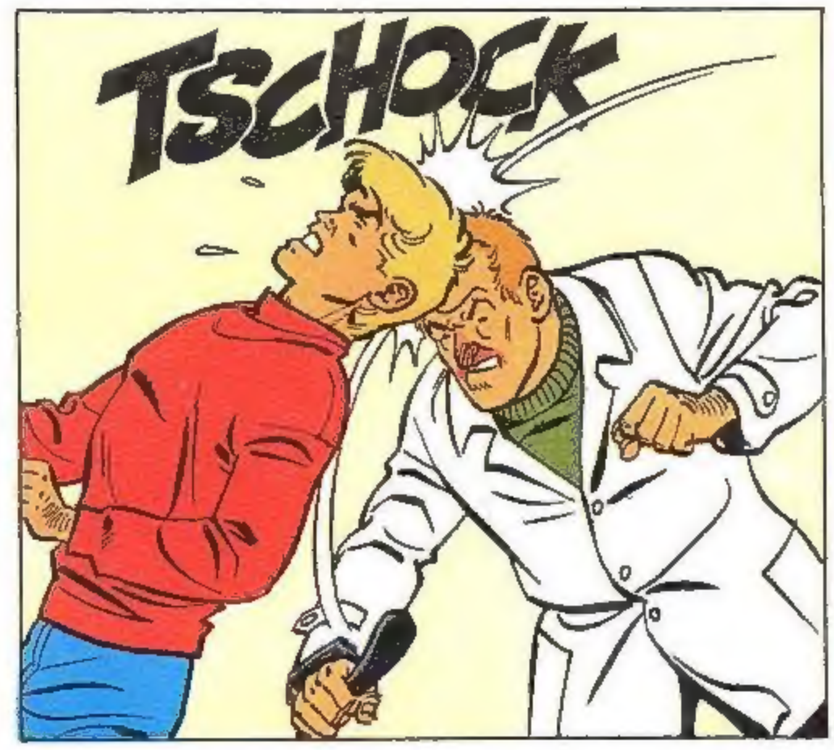

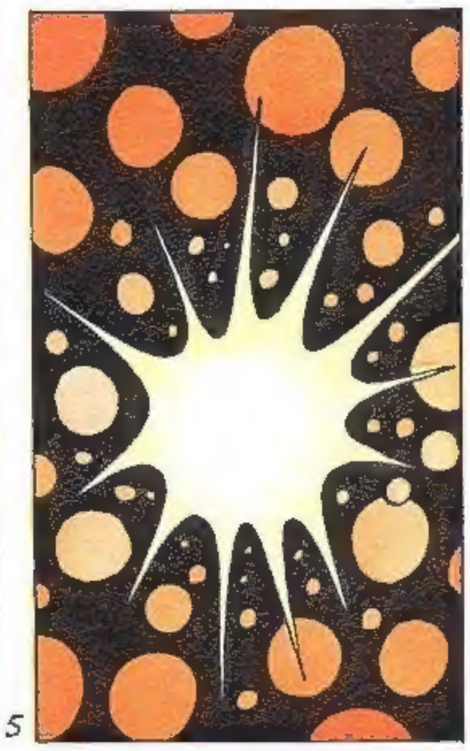

RIK RINGERS HET GEHEIM VAN AGATHA

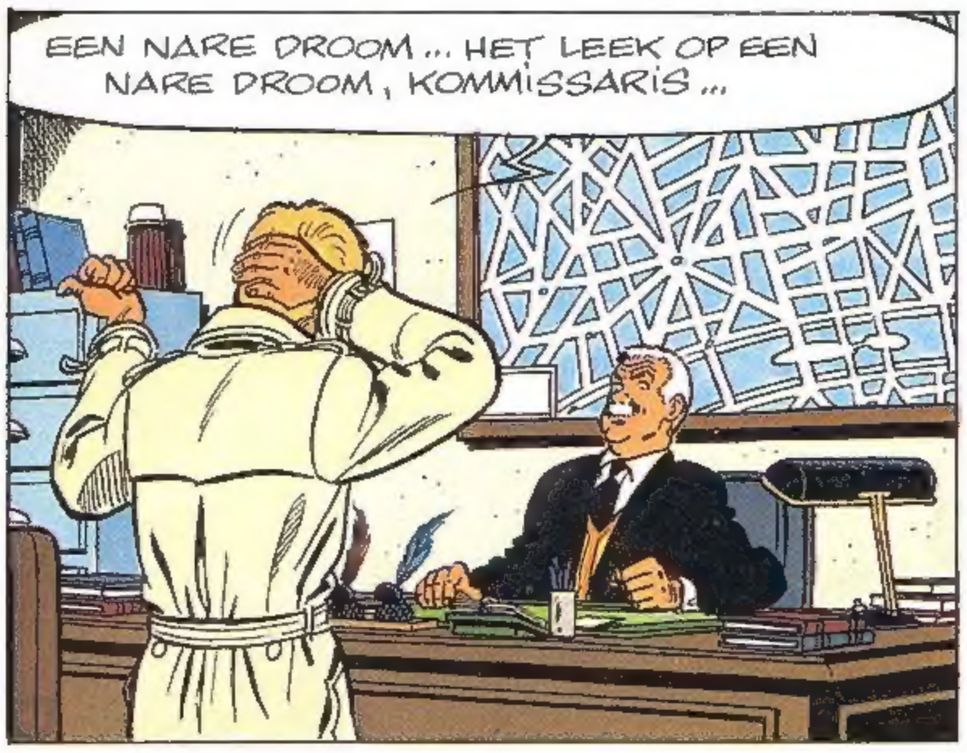

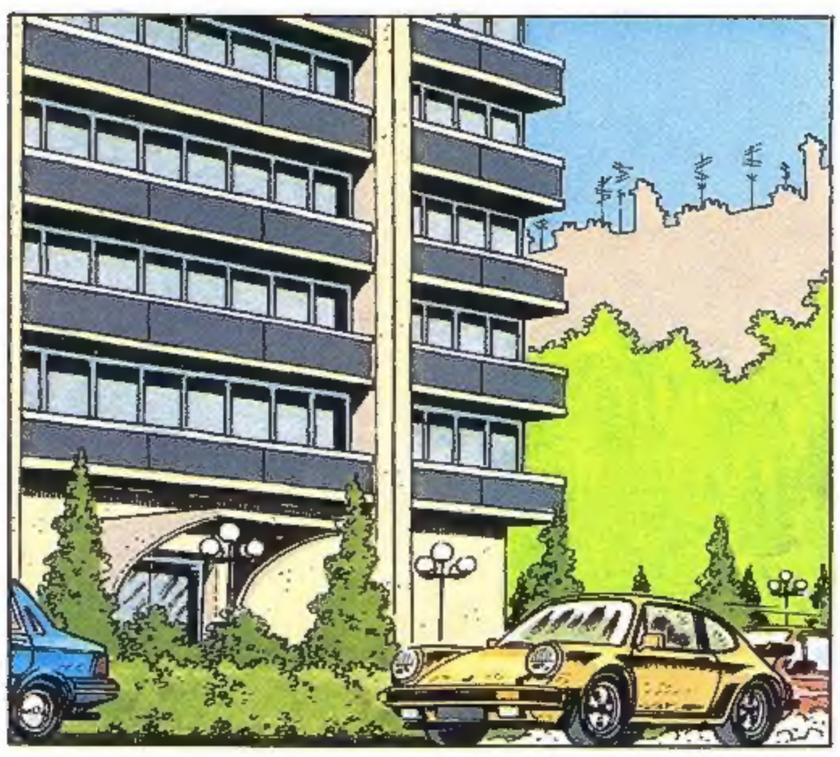

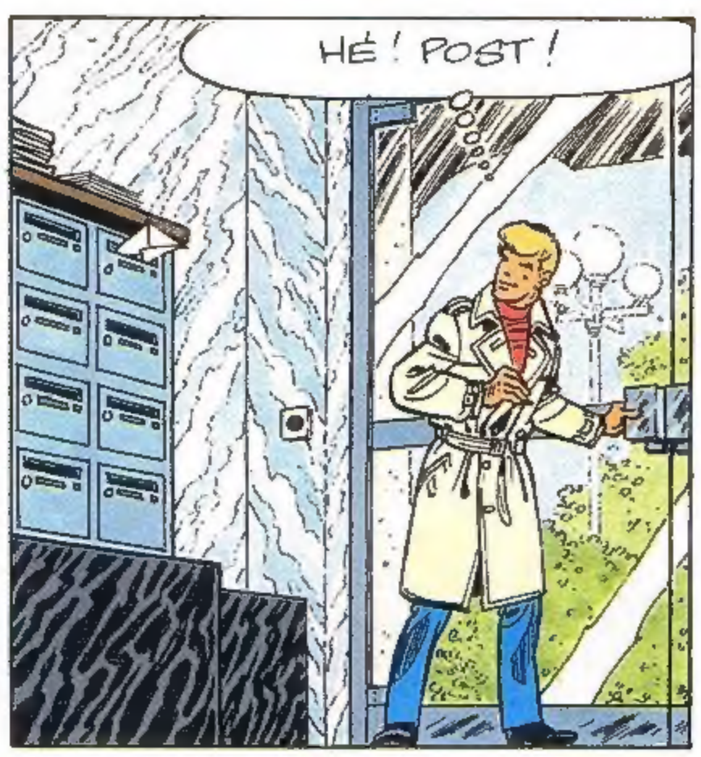

..." BUITEN DE VELE VOORDELEN DIE U WORDEN GEBODEN, MAG U GRATIS EN GEHEEL OP ONZE KOSTEN EEN KONINKLIJKE AVONDVOORSTELLING IN HET "CARLTON HOTEL" VAN LONDEN BIJWONEN, WAAR U DUIDELIJK ZICHTBAAR UW BADGE DRAAGT! TOT BINNENKORT! GOD SAVE THE QUEEN!"...

HET "CARLTON HOTEL"... ZO ZO! EN DAN DIE IDIOTE BADGE... IK HEB ZIN OM...

RIK RINGERS, NAPO HIER...ER HANGT EEN VRESELIJK GEVAAR BOVEN M'N HOOFD. GA ZODRA JE DEZE BADGE HEBT ONTVANGEN, ZO SNEL MOGELIJK NAAR BEAUBOURG!

EEN KEI OP HET GEBIED VAN GRAPPENMAKERIJ EN... MAAR GOED, HIJ KENT ME: HIJ WEET DAT HET ONBEKENDE ME TREKT!

HALLO? JA, JE MOET HEM VOLGEN! VERLIES HEM VOORAL NIET UIT HET OOG!
REKEN OP MIJ!

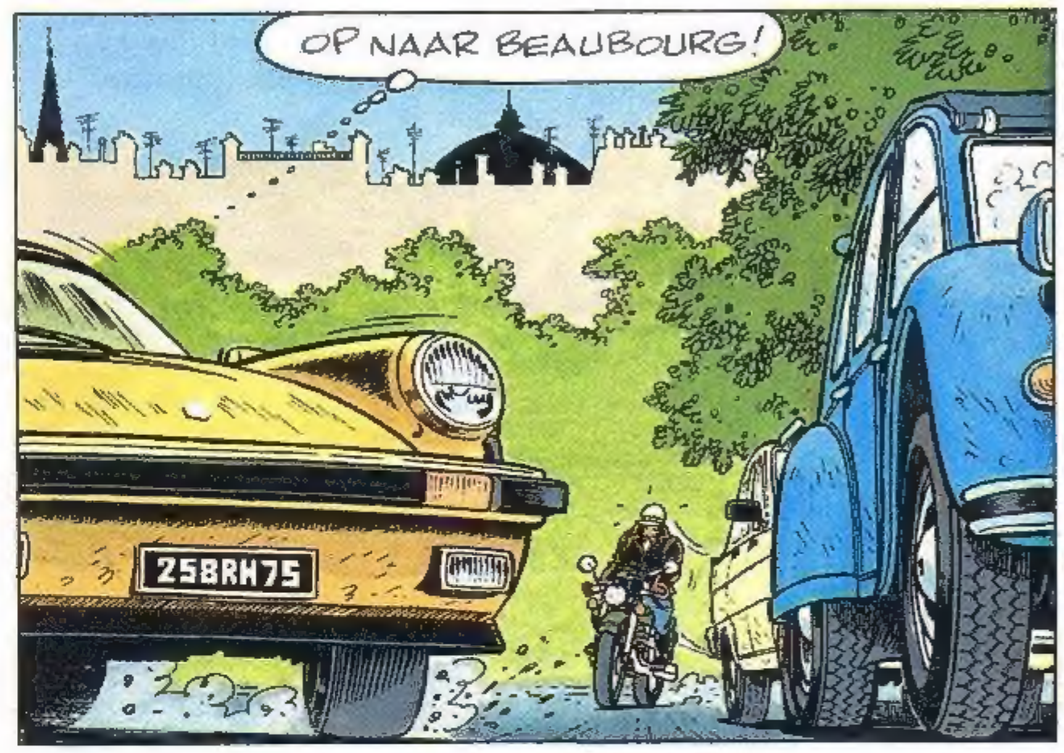
OP NAAR BEAUBOURG!
25BRH75

HEM VOORAL NIET UIT HET OOG VERLIEZEN!

ZIEZO... DIE IS IN HET "CENTRE POMPIDOU"!...
GOED! HOU HEM IN DE GATEN!

HET IS GEEN GEMAKKELIJKE KLUS DIE GRAPJAS TE VINDEN TUSSEN AL DIE MENSEN!...

RIK RINGERS

wordt vervolgd

BATMAN

In de filmjournalistiek is het gebruik dat de mensen die over film schrijven, het product ruim van te voren te zien krijgen, zodat ze weten waarover ze schrijven. Het Amerikaanse kassucces Batman is een ander leven beschoren. De pers krijgt hem niet of nauwelijks te zien. Voorwaarden die vanuit Amerika worden bepaald. Angst dat de film tegenvalt? Overmoed dat de film het zonder publiciteit toch wel zal doen?

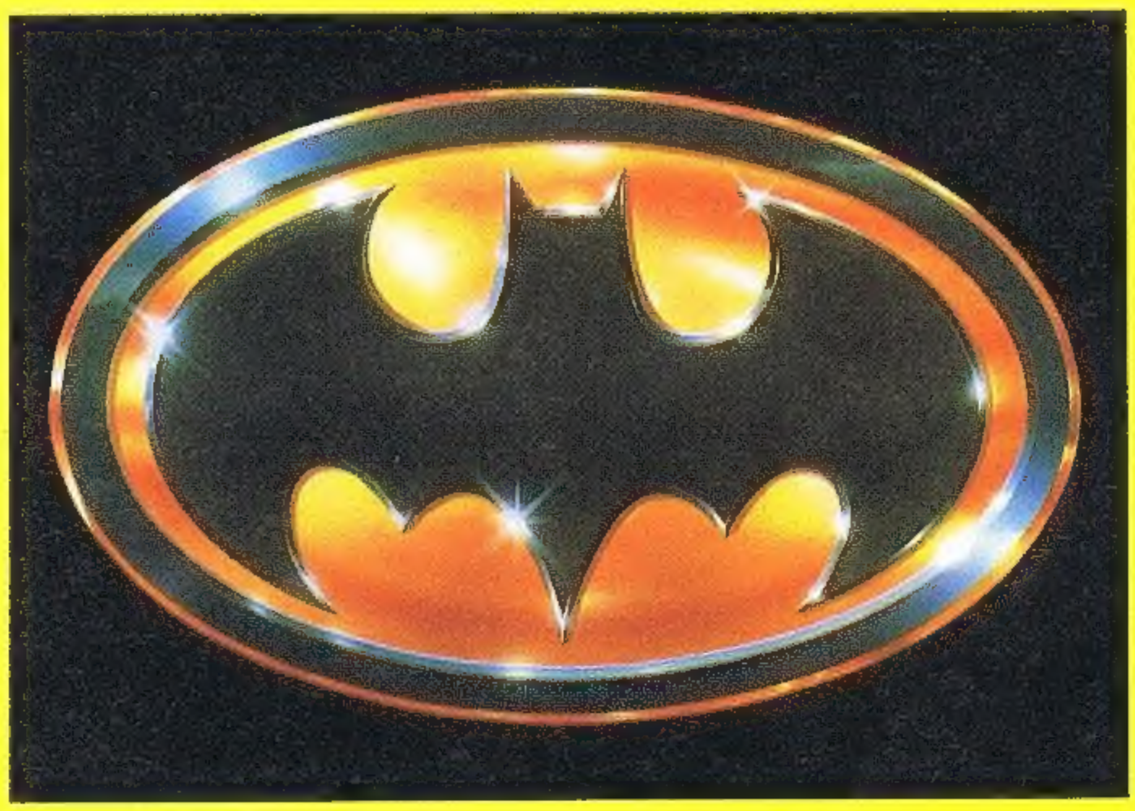

Publiciteit

Als één film bijna voortdurend in de publiciteit is geweest, dan is het *Batman*. Zelfs in Nederland en België verschenen en verschijnen met de regelmaat van de klok berichten over het enorme succes van de film. Gigantische rijen voor de Amerikaanse bioscopen - sterker nog, wie de film eenmaal had gezien, sloot bij het verlaten van het theater weer achter de rij aan. De merchandise heeft er gretig op ingespeeld. Het leven zonder Batman is niet langer nodig. Noem een product en het is te koop met een Batman-logo erop...

Batman himself

De strip is alweer vijftig jaar jong. Al die tijd is men bezig geweest Batman en zijn helper Robin op wat voor manier dan ook tot leven te brengen. In de jaren zestig was het de televisieserie, die tot op de dag van vandaag te zien is. Voor velen is het *de* Batman - jeugdsentiment. Batman op tv, de straten waren uitgestorven.

De film nu

Waren de spelers in de jaren zestig in een oversized balletpakje gehesen, de nieuwe Batman is in sinister zwart uitgedost. Hij draagt een glimmend, leerachtig pak waarop de spierbundels zijn voorgedrukt. Het oogt spannender. Batman ziet er meer volwassen uit. De Batman uit de jaren zestig was giebelig, onvolwassen en eerlijk gezegd een beetje onecht. Uit de getoonde fragmenten blijkt de Batman van nu het tegendeel. Bovendien neemt hij het op tegen een zeer sterke tegenstander, te weten de Joker... En niemand minder dan Jack Nicholson speelt die rol.

Conclusie

Uit wat we gezien hebben, is het moeilijk een mening te vormen. Toch kun je zien dat er veel zorg aan is besteed om Batman geloofwaardig te maken. En of de bioscoopbezoekers in de Lage Landen net zo op het aloude fenomeen Batman zullen reageren als het Amerikaanse publiek, dat zal de toekomst moeten uitmaken...

Rein van Willigen

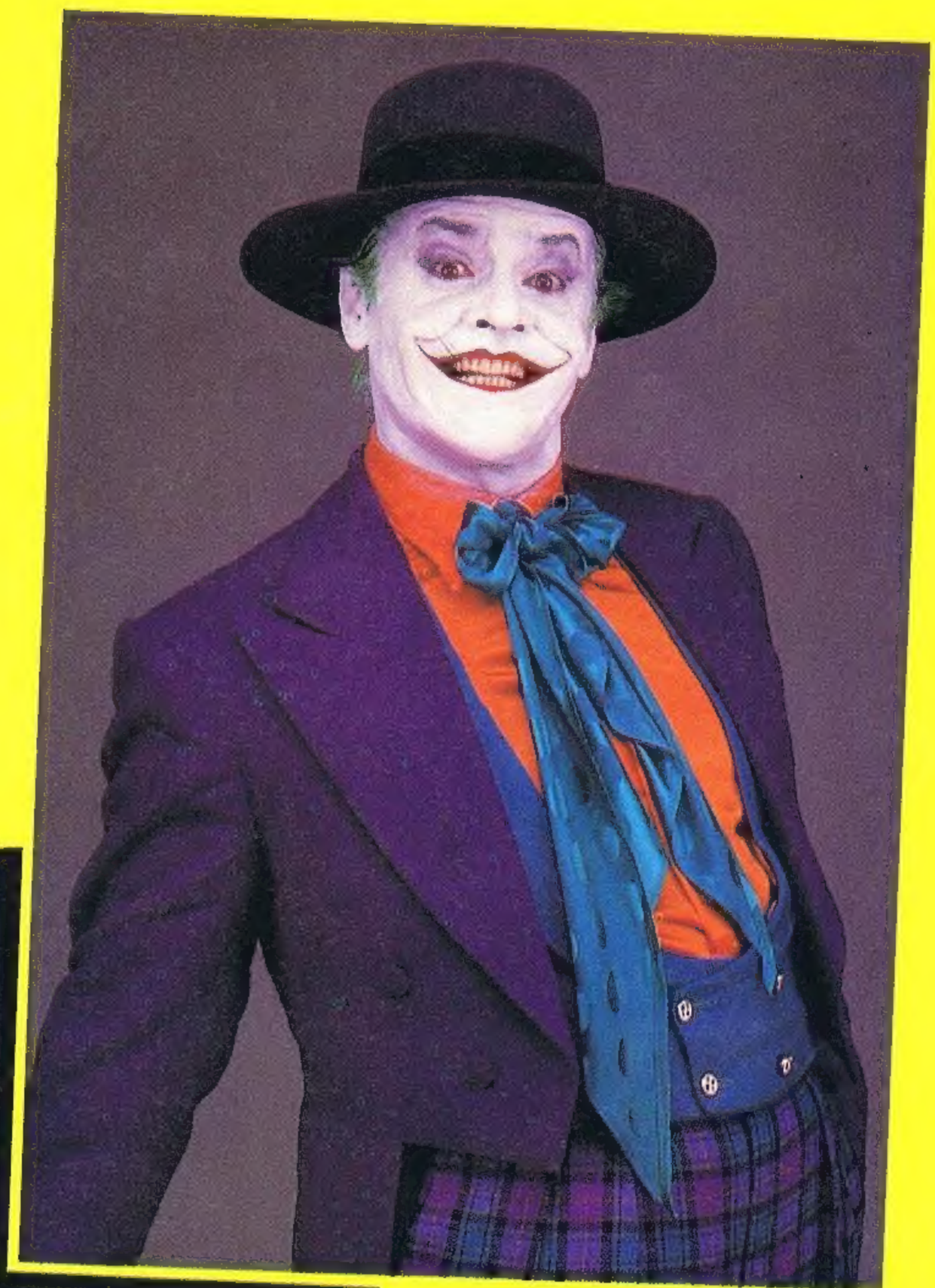

Groot tournooi op het Zwarte Ridderslot Drakenburg.

Een uitdaging voor alle moedige ridders: Het Zwarte Ridderslot Drakenburg en nog 14 spannende Riddertijd dozen. Kom ze gauw bij je speelgoedwinkel bekijken.

LEGO

LEGOLAND®
Riddertijd

* LEGO en LEGOLAND zijn geregistreerde merken.

RICHARD LEEUWENHART

Richard I, de jonge koning van Engeland, heeft besloten de stad Tyr te bevrijden en Jeruzalem dat nog in handen is van de onoverwinnelijke Saladin, te heroveren, maar...

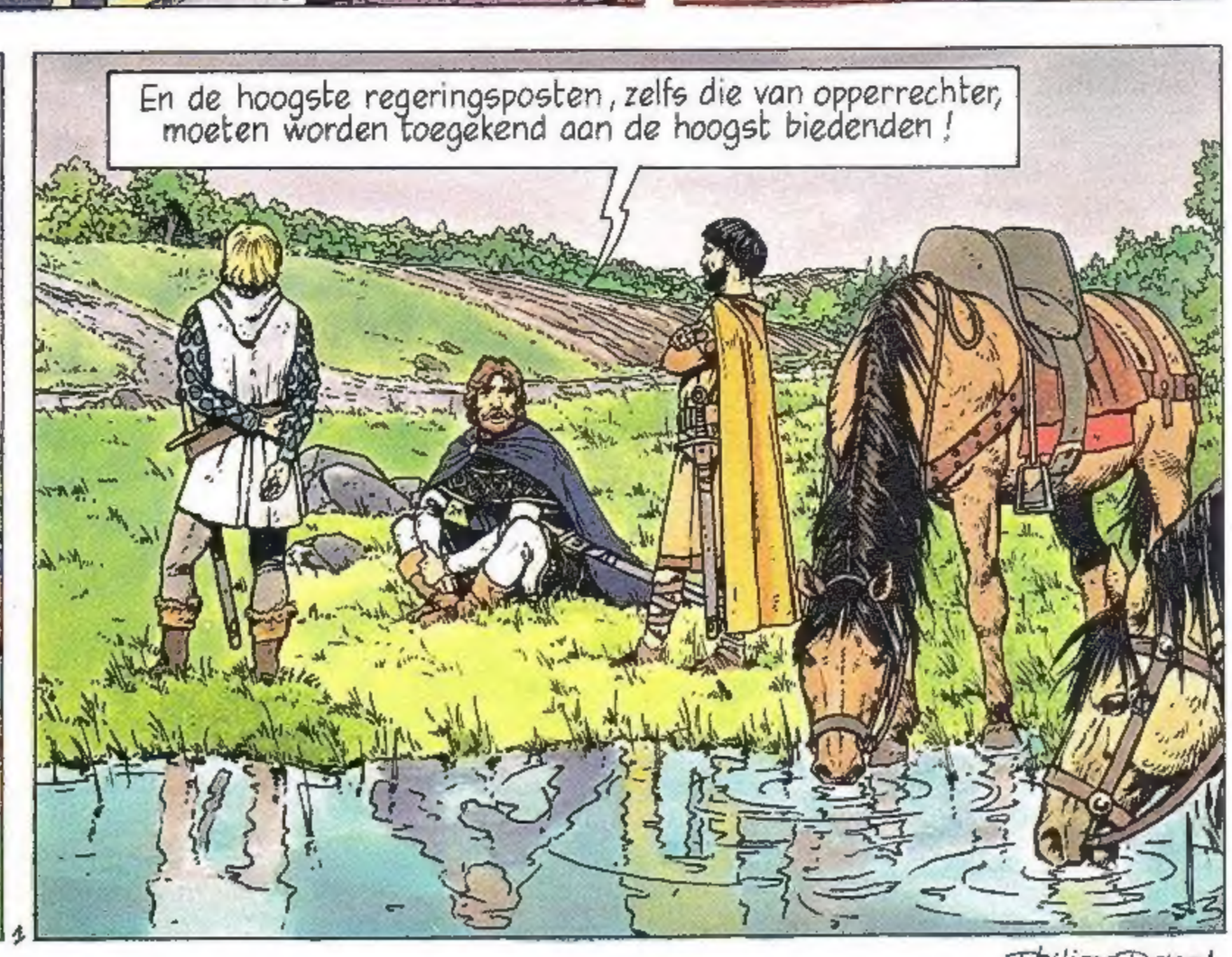

Philippe Delaby/89.

RICHARD LEEUWENHART *DE LANGE WEG NAAR HE*

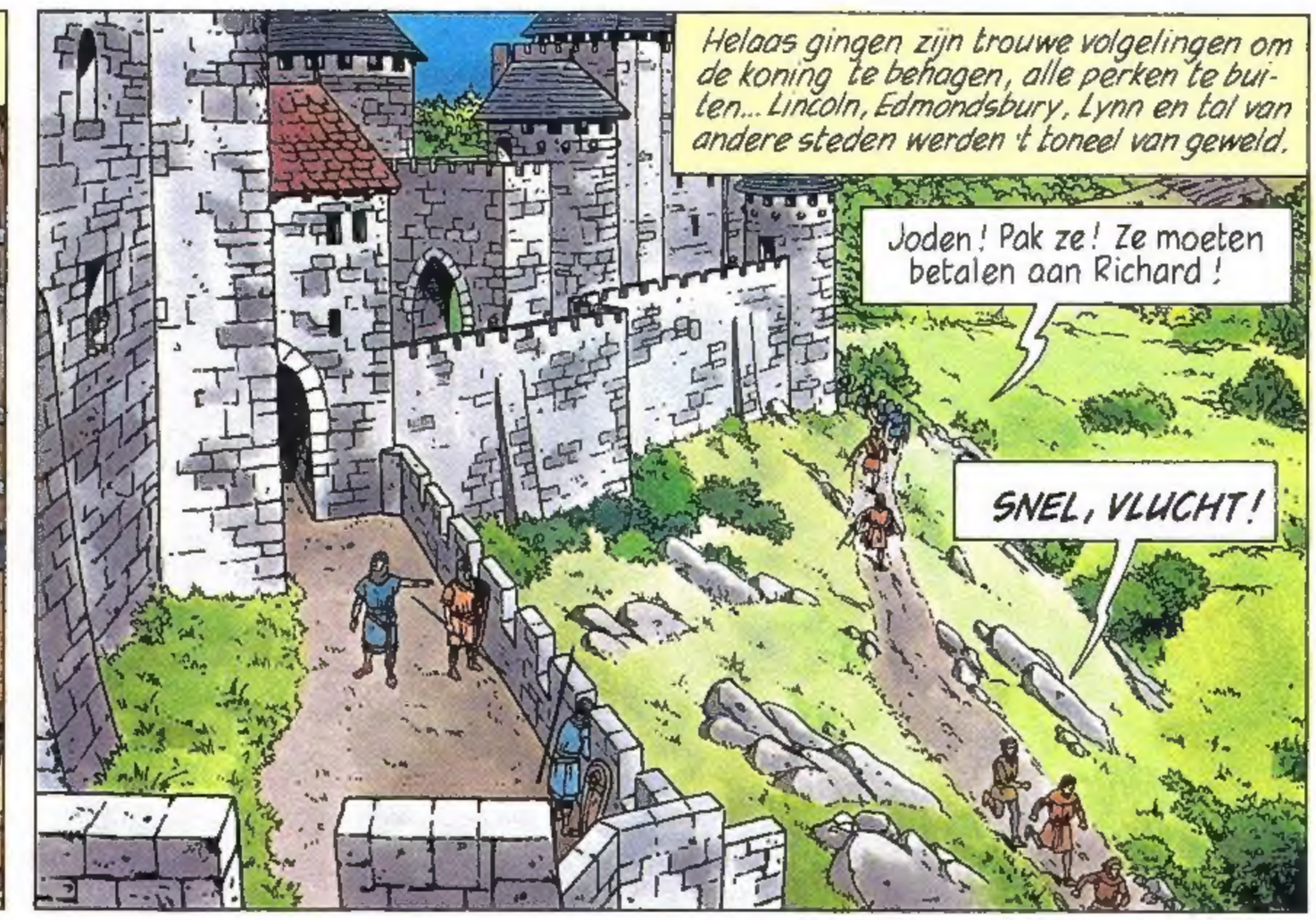

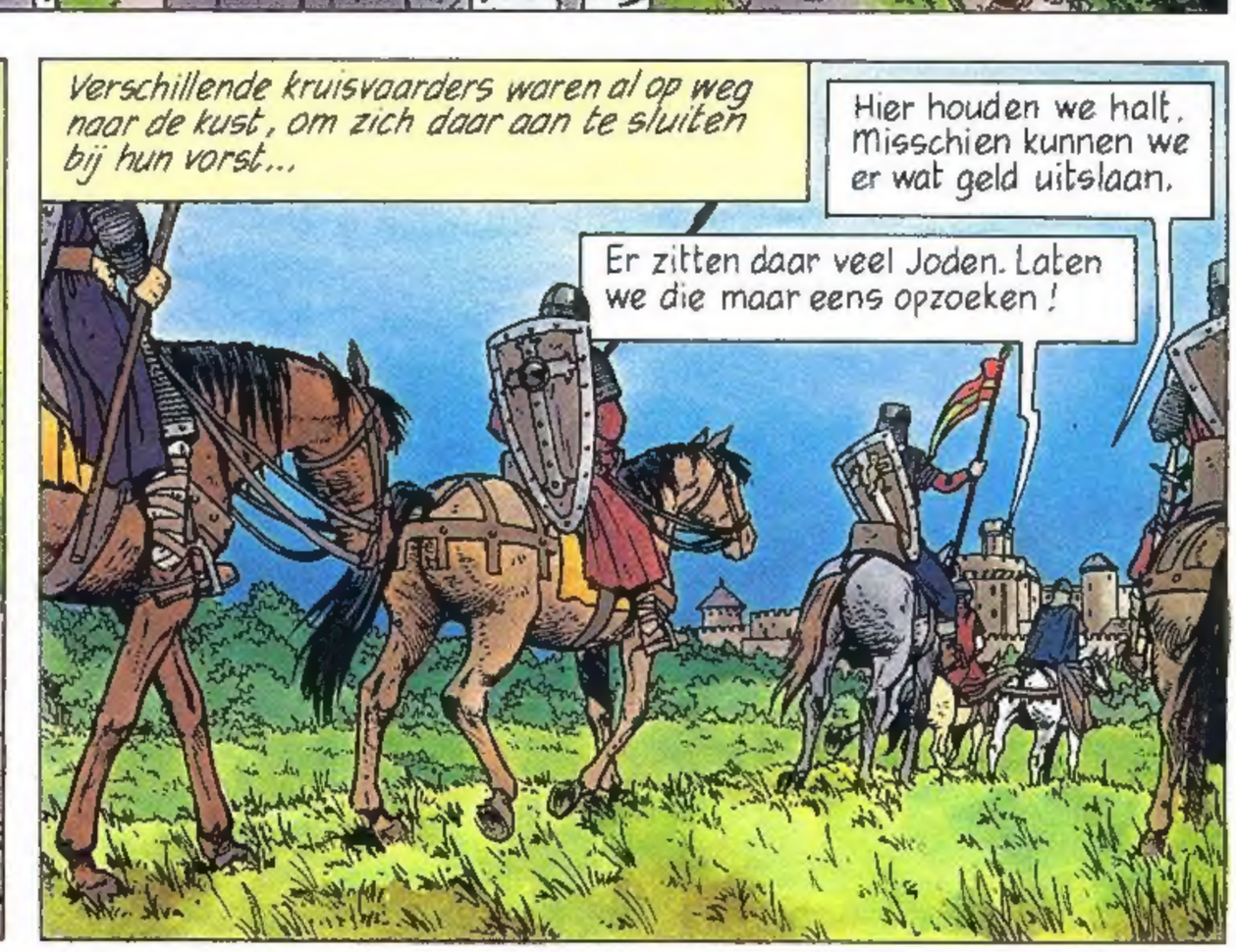

T HEILIGE LAND

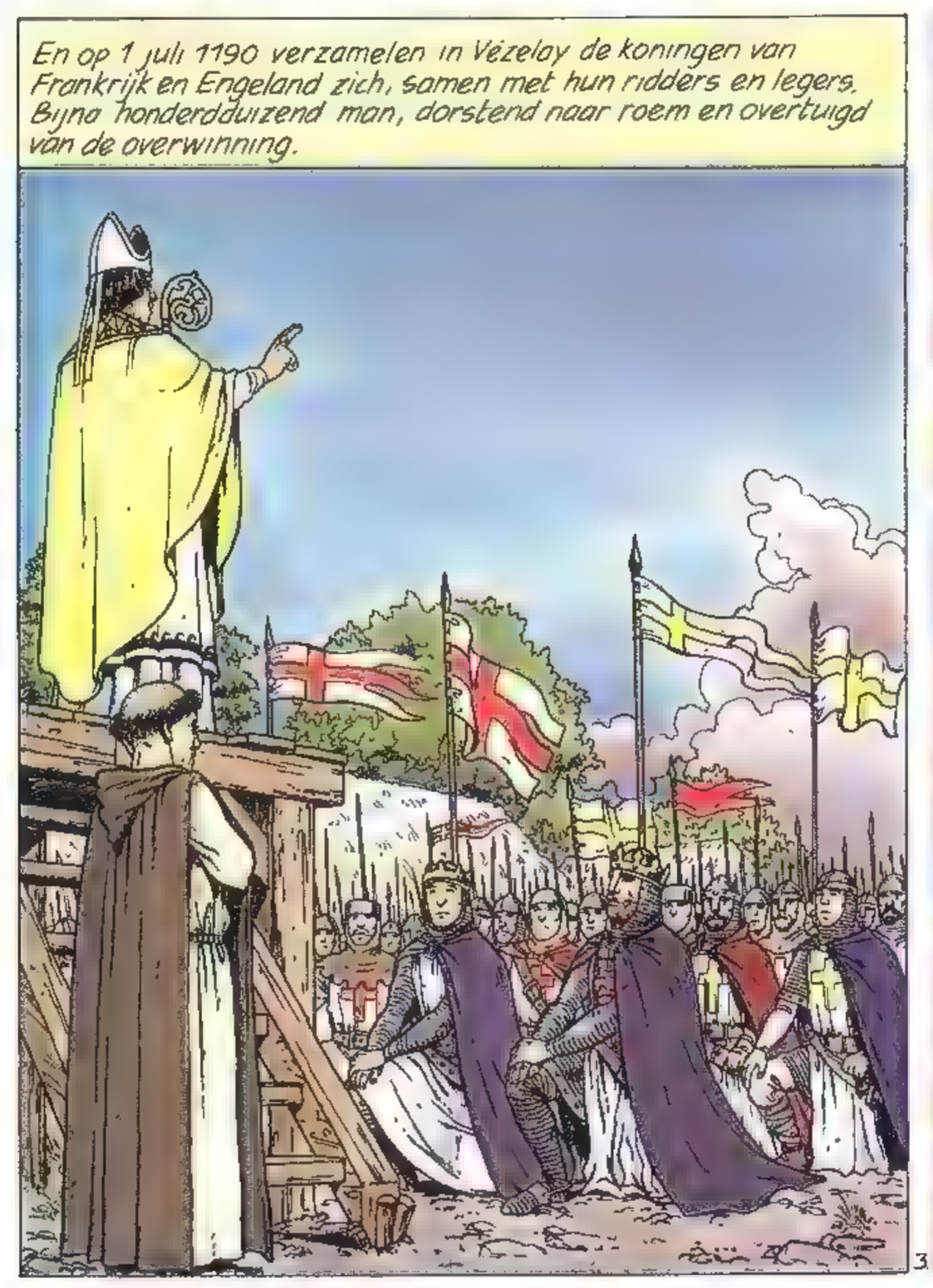

RICHARD LEEUWENHART

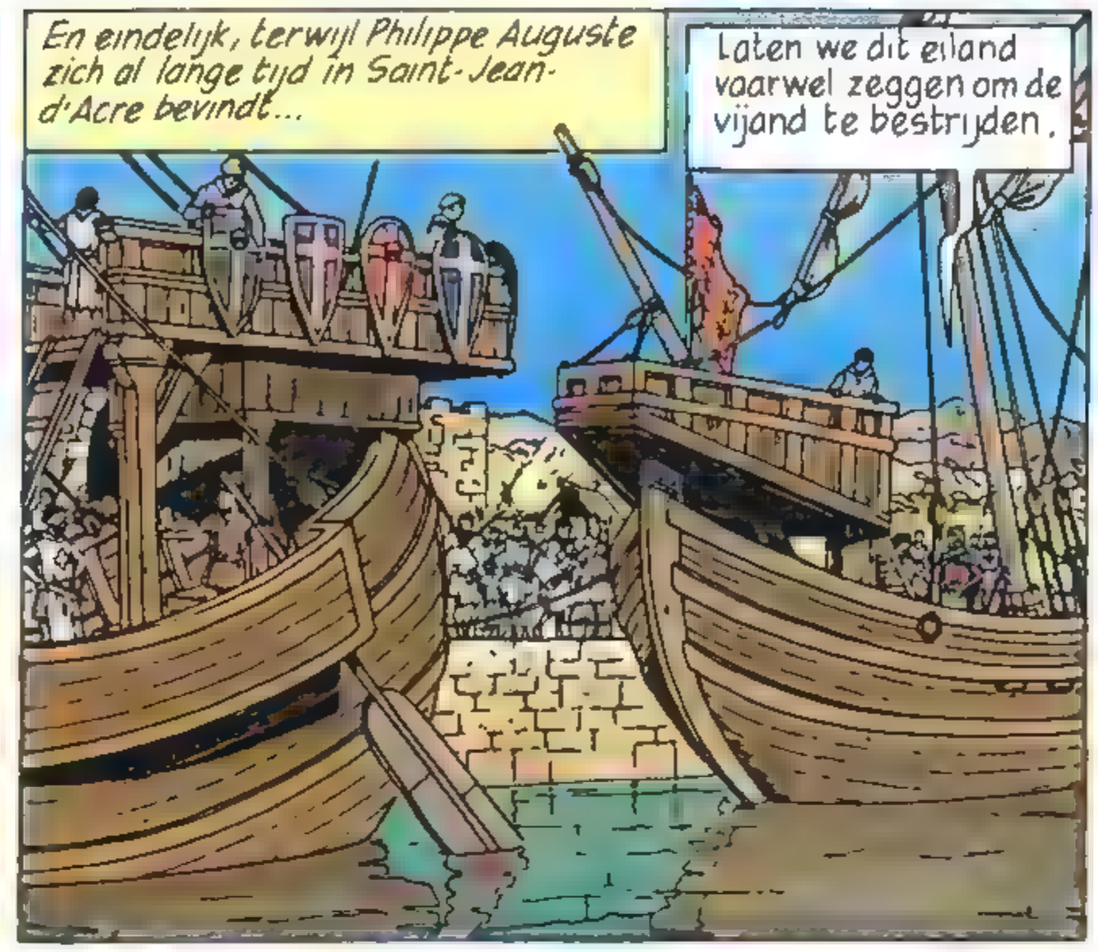

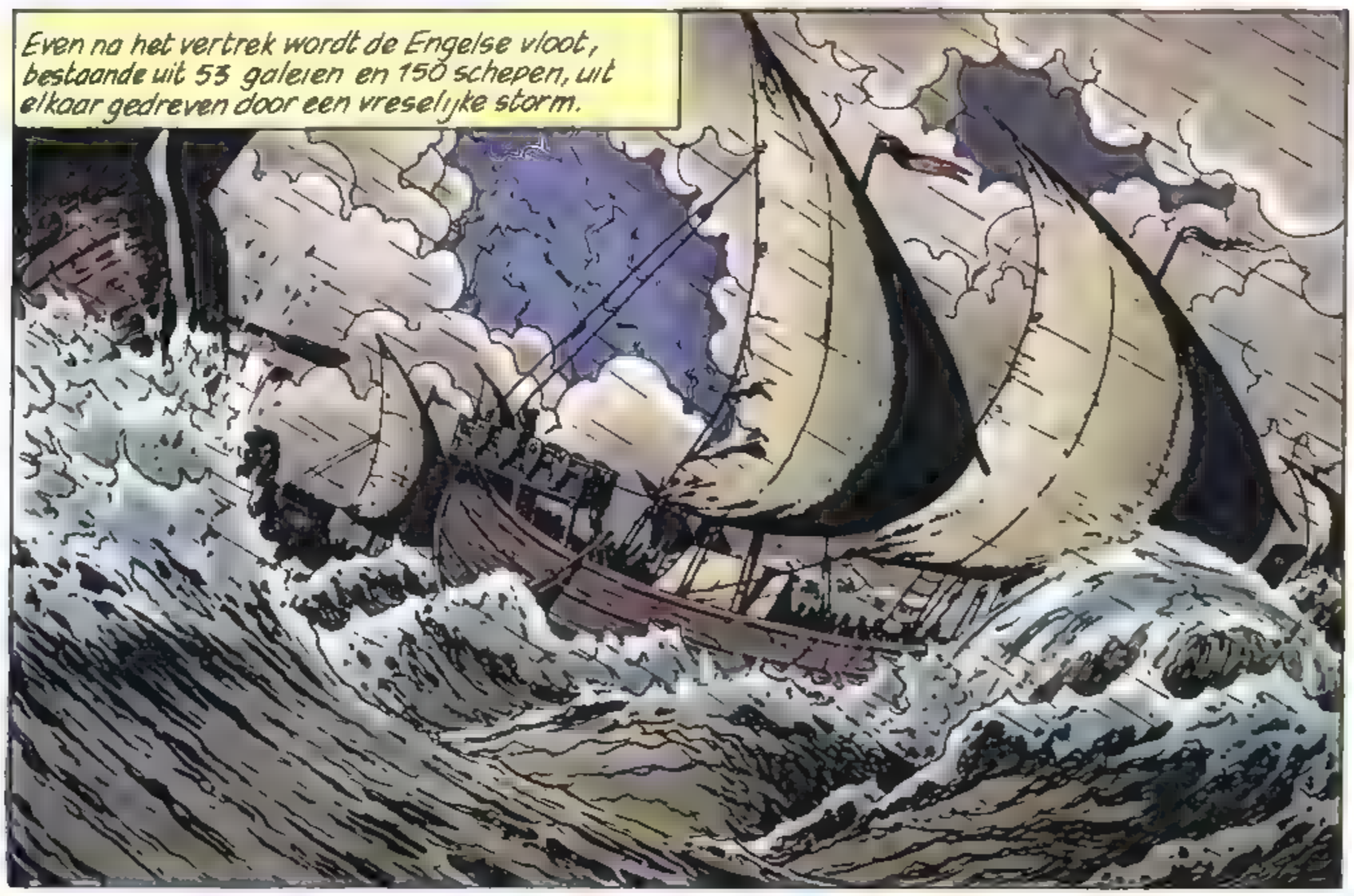

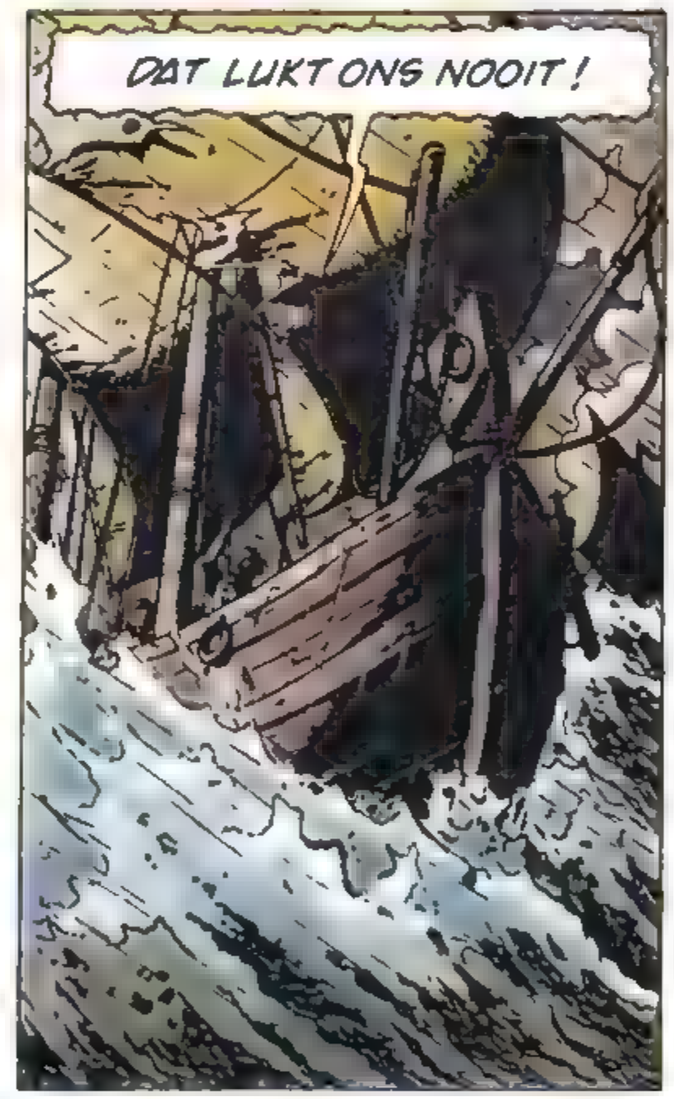

Even later vallen Richard en zijn troepen Limassol aan.

Waar verbergt prins Isaäc zich ?
Hij is in paniek naar Nicosia gevlucht..

De arme Comnène ziet zich verplicht al zijn kastelen aan de Engelsen uit te leveren.
Uw meester moet me als leenplicht 3500 gouden marken betalen en me 500 ridders leveren voor mijn oorlog in Palestina !

Na de inname van Jeruzalem zal ik, als ik tevreden ben over zijn gedrag, hem zijn bezittingen teruggeven...

Maar Isaac Comnène in Nicosia neemt deze zware vredesvoorwaarden niet aan...
Laten we met alle volgelingen die ons trouw zijn gebleven, de wapenen opnemen ! God is met ons !

Maar Nicosia geeft zich bij het zien van het grote aantal aanvallers, al snel over...
Ik hoop dat je mijn gebaar waardeert : omdat je prins bent, zul je worden geketend aan zilveren kettingen. Je wordt opgesloten in het kasteel van je keuze !

Vele maanden zijn verstreken sedert het vertrek van de kruisvaarders. Eindelijk ontschepen de koning van Engeland en zijn krachtige leger in het Heilige land om de strijd aan te gaan met Saladin !
Einde van dit deel
Th. Delabu 04/89.

P. Desmet

VIVA ZAPAPA

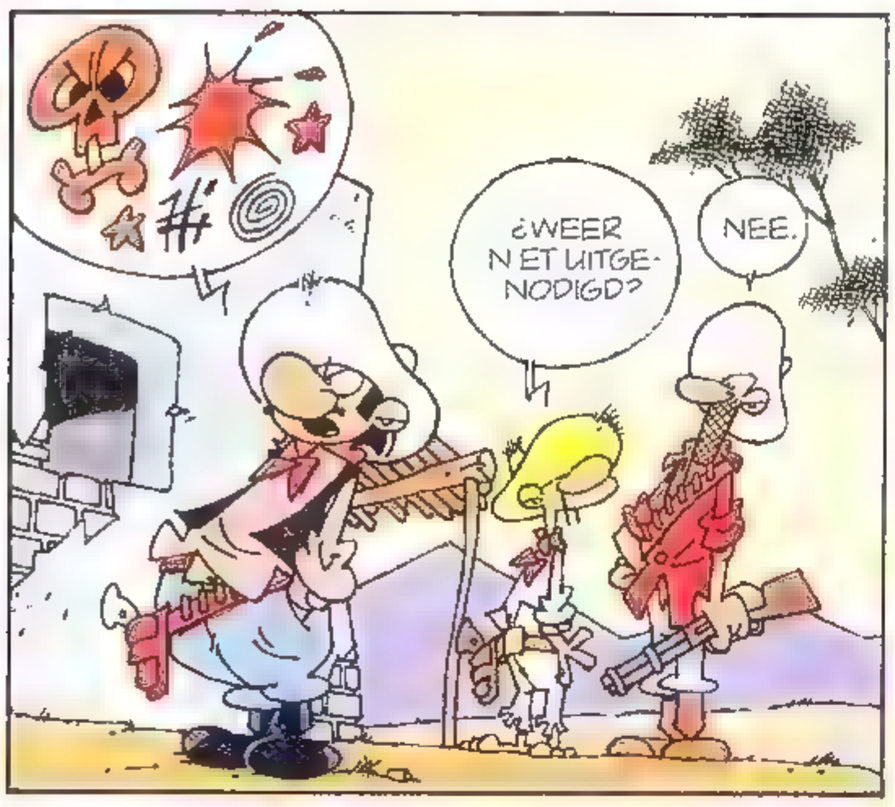

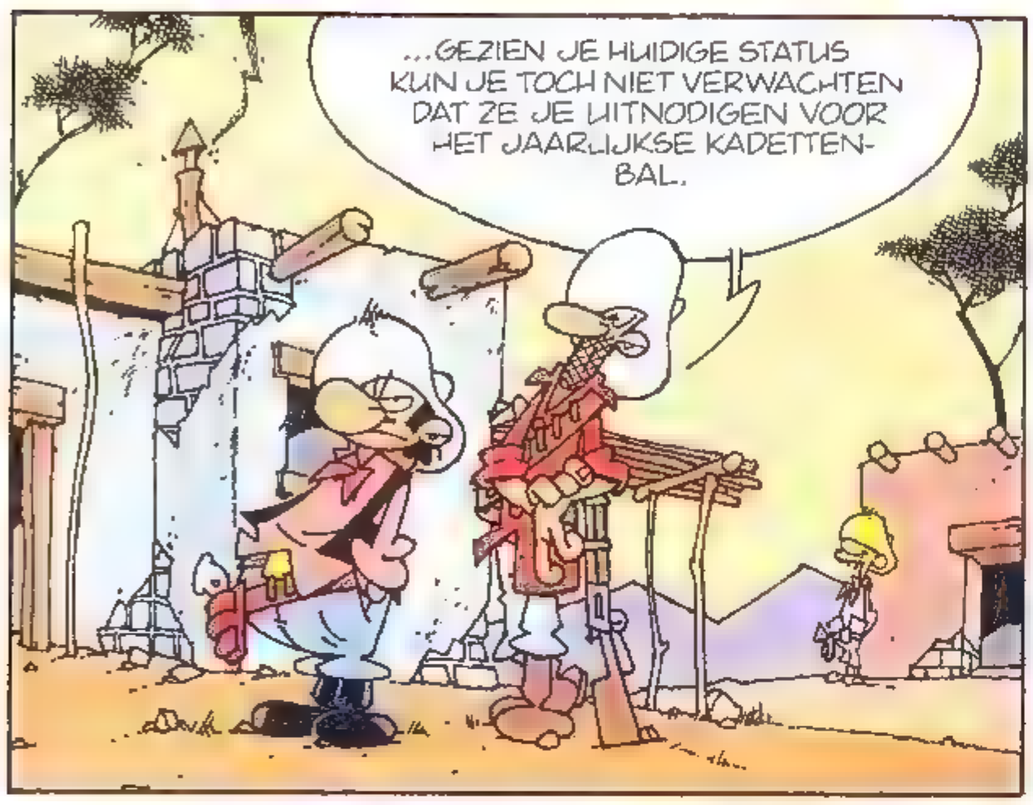

EMILIANO ZAPATA: De pappa van Zapapa

Sinds begin dit jaar kunnen de lezers van Kuifje elke week lachen om de belevenissen van weinig succesvolle revolutionairen in Viva Zapapa! van Peter de Smet. Nu Zapapa een goede bekende is, wordt het tijd de man voor te stellen, die voor hem model heeft gestaan: de Mexicaanse boerenleider Emiliano Zapata.

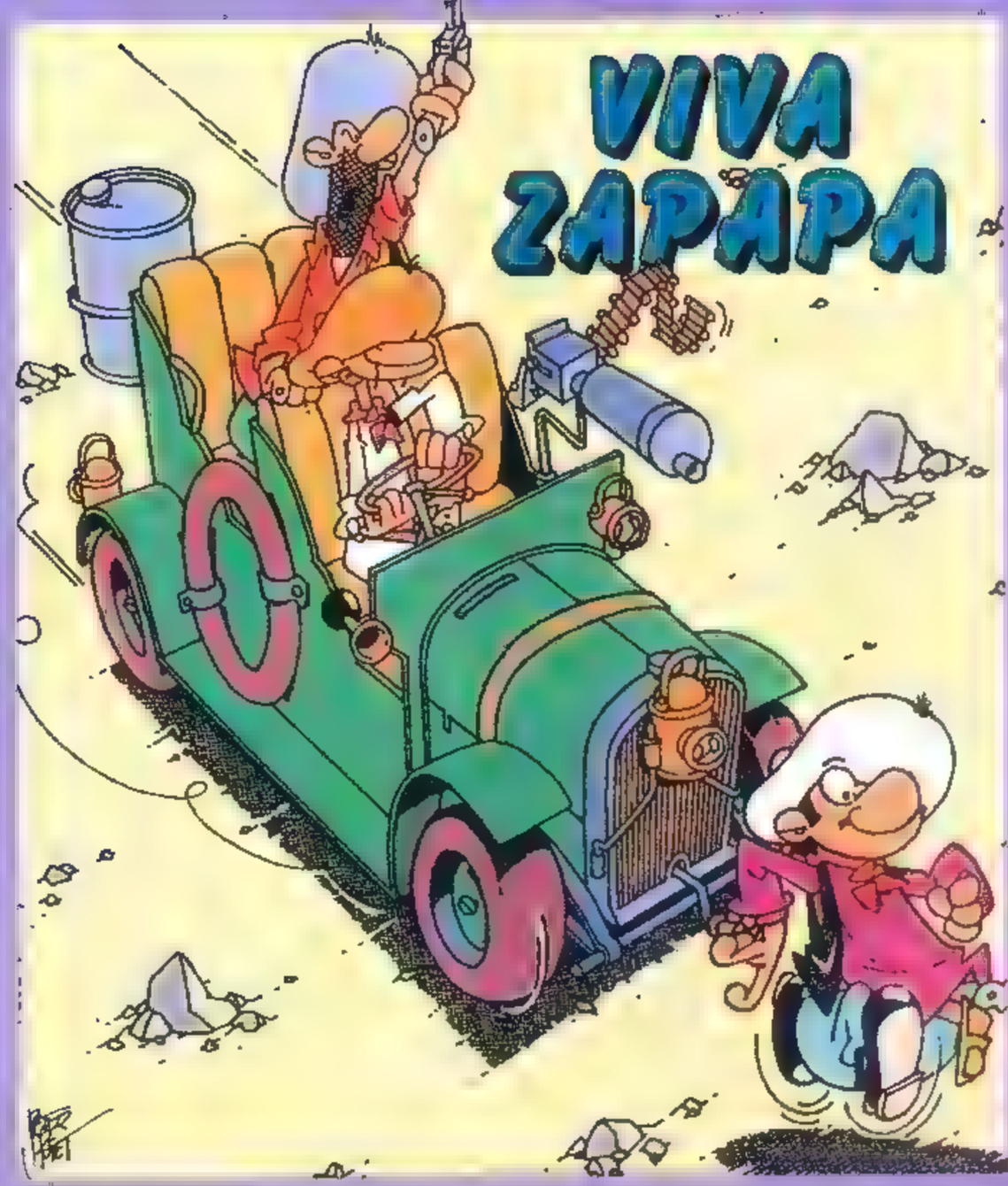

De geschiedenis

De geschiedenis van **Emiliano Zapata**, geboren in 1879, begon in 1909, toen hij tot leider van zijn dorp werd gekozen in de strijd van de boeren tegen de eigenaars van de suikerplantages. Via wettelijke procedures hadden ze geprobeerd hun land, dat door de plantages was gestolen, weer terug te krijgen. Toen dat mislukt was, besloten ze de wapens op te nemen. Het legertje van Zapata en zijn rebellen (onder wie zijn broer **Eufemio**) sloot zich aan bij de hervormer **Francisco Madero**.

Madero was in opstand gekomen tegen dictator **Porfiro Diaz**. Hij maakte zich grote zorgen over de politieke situatie in Mexico: in vergelijking met de omringende landen ging de levensstandaard snel omlaag, terwijl de voedselprijzen stegen. Toen de dictator in 1909 een verkiezing uitschreef, stelde Madero zich kandidaat voor het presidentschap.

Madero werd gearresteerd en gevangengezet. Het was duidelijk dat Diaz geen afstand wilde doen van zijn macht. Madero wist uit de gevangenis te ontsnappen en vluchtte naar de Verenigde Staten. Daar organiseerde hij samen met andere ballingen een opstand. Ondertussen vochten kleine, door Madero gefinancierde groepjes rebellen tegen het regeringsleger.

Op 14 februari 1911 viel Madero met zijn troepen Mexico binnen en de rebellen sloten zich bij hem aan. De rebellenlegertjes werden geleid door onder anderen Zapata en **Francisco 'Pancho' Villa**. Het leger van de Mexicaanse regering was slecht gemotiveerd en werd chaotisch geleid. In drie maanden tijd werd het door de revolutionairen verslagen.

In november van dat jaar werd Madero tot president gekozen, maar van de uitgebreide politieke hervormingen die hij had beloofd, kwam weinig terecht. Ten slotte keerden ook zijn oude medestanders zich tegen Madero. Een van hen was Zapata. Hij had erop gerekend dat Madero meteen drastische landhervormingen zou doorvoeren om de grond aan de boeren terug te geven. In plaats daarvan werden allerlei commissies ingesteld om "de agrarische situatie te bestuderen."

Chaotische machtsstrijd

Zapata en zijn rebellen hadden bij de wapenstilstand geweigerd hun wapens in te leveren. Toen veranderingen uitbleven, zetten ze de oorlog voort. In 1912 kondigden ze een eigen landhervormingsprogramma af, het *Plan van Ayala*, waarin werd opgeroepen de regering van Madero omver te werpen. Zapata's strijdkreet *"Terra y Libertad!"* (Land en vrijheid!) sloeg aan. Er was bij ranchers en *peons* (kleine boeren) een grote behoefte aan grond. De *Zapatistas* vochten in groepen van dertig tot driehonderd man, met wapens die ze op de vijand hadden buitgemaakt. Onder hun leiders telden ze diverse *soldadas*, vrouwelijke soldaten.

Overal in het land kreeg Madero met rebellenlegertjes te maken: in het zuiden de Zapatistas, in het noorden de troepen van Pancho Villa en **Pascual Orozco**, een van zijn eerste medestanders. In de burgeroorlog die volgde, greep generaal **Victoriano Huerta** de macht. Hij liet Madero arresteren (en later vermoorden) en zichzelf tot president uitroepen, zogenaamd om de orde in het land te herstellen. Ook zijn regime duurde niet lang. De revolutionairen verenigden zich om Huerta ten val te brengen. De Zapatistas en Villistas sloten zich aan bij de troepen van **Venustiano Carranza**. Huerta werd afgezet, maar na onenigheid over het leiderschap keerden de rebellen zich tegen hun vroegere medestander Carranza. Diens leger versloeg in 1915 de troepen van Pancho Villa, zonder een einde aan de burgeroorlog te maken.

Na de chaotische machtsstrijd vaardigde president Carranza in 1915 de landhervormingswet uit, maar het zou nog jaren kosten voordat de wet kon worden uitgevoerd. Bovendien hadden bijvoorbeeld Zapata en Villa verschillende opvattingen over landhervorming. Zapata wilde het land direct onder de boeren verdelen, terwijl Villa de staat - of in andere gevallen zijn revolutionaire vrienden - eigenaar van de grond wilde maken.

In de tweede helft van de jaren '10 begon de Mexicaanse revolutie op haar einde te lopen. Villa had na zijn nederlaag door invallen op Amerikaans grondgebied tevergeefs geprobeerd de Verenigde Staten in het conflict te betrekken. In 1917 was Carranza na een verkie-

zing officieel tot president benoemd en door de V.S. erkend. Twee jaar later werd Zapata vermoord door een officier van het regeringsleger, die in zijn gelederen was doorgedrongen. Op dat moment had hij het doel bereikt, waarvoor hij tien jaar had gevochten: de grond in zijn streek was terug in handen van de inheemse boeren.
Pancho Villa besloot in 1920 zich bij de politieke situatie neer te leggen en accepteerde een landgoed in ruil voor zijn overgave. Drie jaar later werd hij in een hinderlaag gelokt en doodgeschoten.

Duizenden foto's

De gebeurtenissen die zich in Mexico in de periode 1910 - 1919 afspeelden, spreken nog altijd tot de verbeelding. Pancho Villa groeide uit tot een legendarische figuur en een karikatuur van zichzelf. Villa hield er voor onze huidige begrippen nogal primitieve opvattingen over wraak en gerechtigheid op na, maar zijn populariteit was enorm. Volgens een Mexicaans gezegde was hij "gehaat bij duizenden, maar geliefd bij miljoenen". Daarnaast was Villa een gewiekste strateeg, die wist dat snelheid het voornaamste wapen van zijn rebellenleger was. Wanneer Villa (of een op hem gebaseerd personage) echter in verhalen of films optreedt, is hij meestal de even kleurrijke als bloeddorstige schurk.
Er werden in de loop der jaren minstens zeven films aan hem gewijd, stuk voor stuk met nogal voorspelbare titels. *Viva Villa!* uit 1934, met Wallace Beery, was de eerste. Later volgden *Pancho Villa Returns* met Leo Carillo (1951), *Villa!* met Rodolfo Hoyos (1958), *Villa Rides* met Yul Brynner (1968), *Pancho Villa* met Telly Savalas (1972), en twee Mexicaanse films. In de meeste filmbiografieën wordt niet al te zachtzinnig met de historische werkelijkheid omgesprongen. Het bewogen leven van Pancho Villa is steeds in filmclichés blijven steken.
Aan het leven van Emiliano Zapata werd - voor zover we konden nagaan - één film gewijd: *Viva Zapata!* uit 1952. De film geldt nog altijd als een meesterwerk. De rol van Zapata werd gespeeld door een jonge Amerikaanse acteur die het jaar ervoor wereldberoemd geworden was door zijn hoofdrol in de film *A Streetcar Named Desire*: Marlon Brando. Beide films waren geregisseerd door Elia Kazan, die later ook *On The Waterfront* (1954) maakte, opnieuw met Marlon Brando in de hoofdrol, en *East of Eden* (1955) met James Dean.
Het idee voor *Viva Zapata!* kwam van filmproducent Daryl F. Zanuck, die zich in het hoofd had gezet dat hij een film wilde maakte die niet alleen een jong publiek aansprak, maar op de universiteit serieus werd genomen. De film werd in Texas opgenomen en niet in Mexico, zoals Zanuck oorspronkelijk had gewild. De Mexicaanse regering had haar twijfels over het project. Geen wonder, want tientallen jaren lang hadden de Amerikaanse westerns de Mexicanen als meedogenloze schurken afgeschilderd.
De film werd zeer zorgvuldig voorbereid. Zanuck en Kazan bestudeerden duizenden foto's uit de tijd van Zapata om zo tot een historisch betrouwbaar beeld van de periode te komen. Het scenario voor de film was van de hand van de beroemde schrijver John Steinbeck. Die grote authenticiteit was een van de redenen dat *Viva Zapata!* een groot succes werd. Marlon Brando speelde een van zijn beste rollen. Anthony Quinn, die de rol van Zapata's broer Eufemio speelde, kreeg een Oscar.

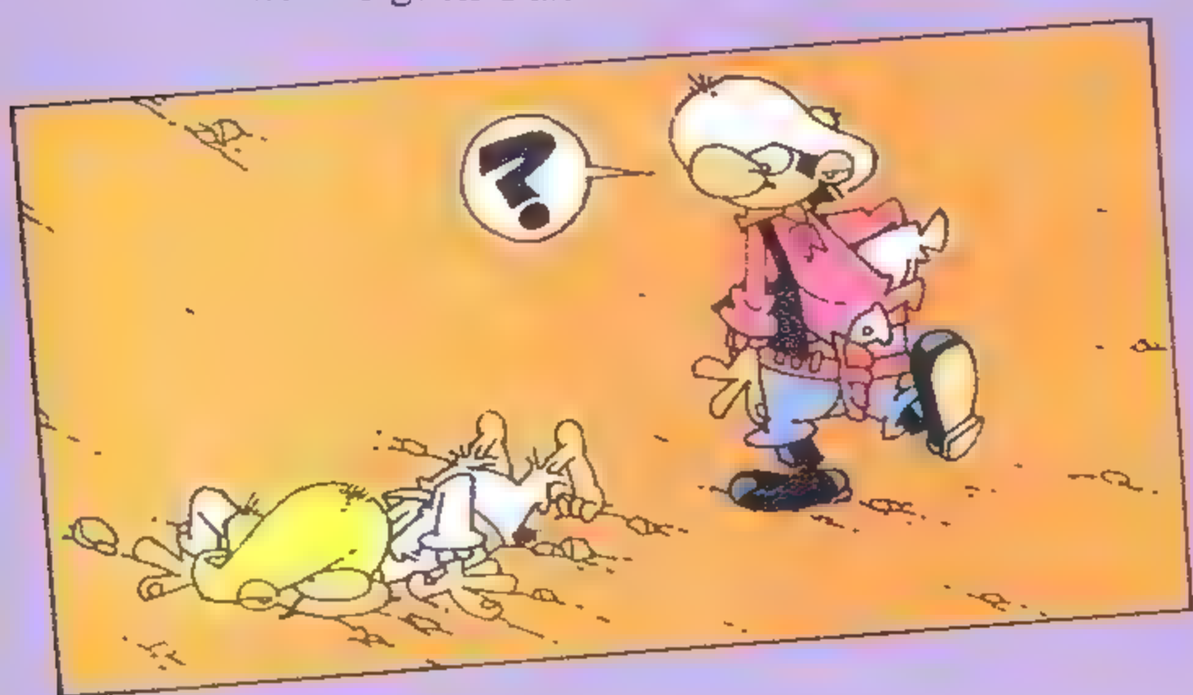

Macht en onmacht

Net als in de film is ook in de strip Pancho Villa degene die het gezicht van de Mexicaanse revolutie bepaalt. Hij is bijvoorbeeld terug te vinden in *Corto Maltese* van Hugo Pratt, en speelt zelfs een hoofdrol in *Gringos* van Jean- Michel Charlier en Victor de la Fuente. In die strip worden de gebroeders Zapata alleen zijdelings genoemd.

Dank zij Peter de Smet leven de Zapatistas nu voort in Zapapa, Emilio en Pilon, die in **Viva Zapapa** de Mexicaanse revolutie nog eens dunnetjes willen overdoen. Ook geografisch lijken ze ver afgedwaald van hun historische voorbeeld. Zapata vocht in het zuiden van Mexico, maar blijkbaar heeft zijn opvolger zijn heil in het noorden gezocht. Peter de Smet: ''De strip speelt zich inderdaad ergens in het noorden af. Op het platteland, de hoogvlakte, allemaal vrij abstrakt. In eerste instantie tekende ik weinig decor, maar ik vond het te kaal. Op de nieuwe pagina's ga ik wat meer van de omgeving laten zien, met gebouwen die zijn afgeleid van de Mexicaanse architectuur, zonder die meteen te kopiëren.

Wat ik ook met autootjes doe: gedeeltelijk gebruik ik modellen, maar met een koplamp erbij of eraf.''

Goed beschouwd heeft Zapapa met zijn historische voorganger alleen de (verbasterde) naam gemeen. Hij doet nog het meest denken aan Peter de Smets meest bekende figuur De Generaal. Ook in die strip is een groepje van drie mannen voortdurend bezig met pogingen de macht te grijpen en met hetzelfde resultaat, of beter gezegd: hetzelfde gebrek aan resultaat. Ook de Generaal staat nog altijd met lege handen, maar net als Zapapa weet hij niet van opgeven. Met bewonderenswaardige hardnekkigheid stort hij zich telkens opnieuw op zijn historische taak.

Maar Zapapa heeft nog een voorganger: de revolutionair *Fiedel*. Ooit werden van die strip enkele stroken in het Nederlandse jeugdblad Pep gepubliceerd.

Peter de Smet: ''De bedoeling van *Fiedel* was - dat is een tik die ik eens in de zoveel tijd krijg - om een krantestrip te maken. Maar ik kan het niet, ik breng de discipline niet op om elke dag zo'n strook te tekenen. Of misschien kan ik het wel, maar dan kan ik verder niets anders doen. Het blijft altijd bij oprispingen van tien, vijftien stroken. Ik heb het ook wel 'ns met *De Generaal* geprobeerd, en eerlijk gezegd (lacht) heb ik ook bij *Zapapa* overwogen. Maar dan krijg ik een helder moment en fluit ik mezelf terug.''

Ook Fiedel was een strip over een groepje van drie revolutionairen.

''Zapapa is een afgeleide van Fiedel. Maar omdat de strip bedoeld is voor een jeugdblad, wilde ik - hoewel dat natuurlijk onzin is, hoor - hem toch wat minder direct politiek maken. Fiedel verwees naar de situatie op Cuba en naar Fidel Castro, en Zapapa is een wat mildere versie daarvan.''

Telkens gaat het in je verhalen om een groepje van drie mannen dat probeert de macht te grijpen.

''(lacht) Ik kan het ook niet verklaren. M'n bedoeling is in die strips een maatschappij binnen een maatschappij te laten zien. De revolutie, dat grijpen van de macht, is niet meer dan de drijfveer van de figuren. Het is de reden waarom ze in het verhaal rondlopen. Zapapa staat wat betreft het uitgangspunt vrij dicht bij De Generaal, maar uiteindelijk gaat hij toch een andere richting op, geloof ik. Alhoewel...''

Je strips gaan over macht en de manier waarop mensen ermee omgaan. Het bepaalt hun onderlinge verhoudingen.

''Macht is een wezenlijk onderdeel van het bestaan, in de meest algemene vorm. De hele structuur van de maatschappij is erdoor bepaald. Mensen gaan met elkaar om op basis van macht. Zelfs in het huwelijk. Maar macht hoeft niet per definitie negatief te zijn. Mensen kunnen het prettig vinden als een ander macht uitoefent en een deel van hun eigen verantwoordelijkheid wegneemt. Een ander doet het toch nooit goed, en het is vreselijk lekker om daar op af te geven. Macht en verantwoordelijkheid gaan samen.

Mensen krijgen een excuus en daar voelen ze zich comfortabel bij. Ik hoor menig collega klagen: M'n boek verkoopt niet, maar dat ligt aan de verspreider. Dan krijgt zo'n man de schuld, terwijl ik persoonlijk vind: Verkoopt je boek niet, dan ligt het aan jezelf. Dat is het afschuiven van verantwoordelijkheid, wat te maken heeft met macht en onmacht. Die twee zijn nauw met elkaar verbonden. Ze spelen zich voor een groot gedeelte in het hoofd van de mensen af. Want nog zoiets: de mensen die denken dat ze gelukkig zijn als ze een grotere auto hebben. Maar er is altijd een grotere auto, een mooiere vrouw, een groter huis. Op die manier wordt er ook over macht gedacht.''

Gaan je personages uit van de veronderstelling dat macht ook geluk betekent?

''Dat komt niet aan de orde, want ze bereiken het nooit. Ze willen iets dat ze nooit zal lukken. Maar dat maakt ze in principe niet ongelukkig, hoor (lacht)! Ze proberen het telkens opnieuw. En wat ook een overeenkomst tussen de verschillende strips is: telkens is er één figuur die alles op alles zet om de macht te grijpen, terwijl de andere twee alleen maar met hem meedoen.... maar niet uit persoonlijke motivatie. Waarom ze het dan toch doen, ja, dat weet ik ook niet...''

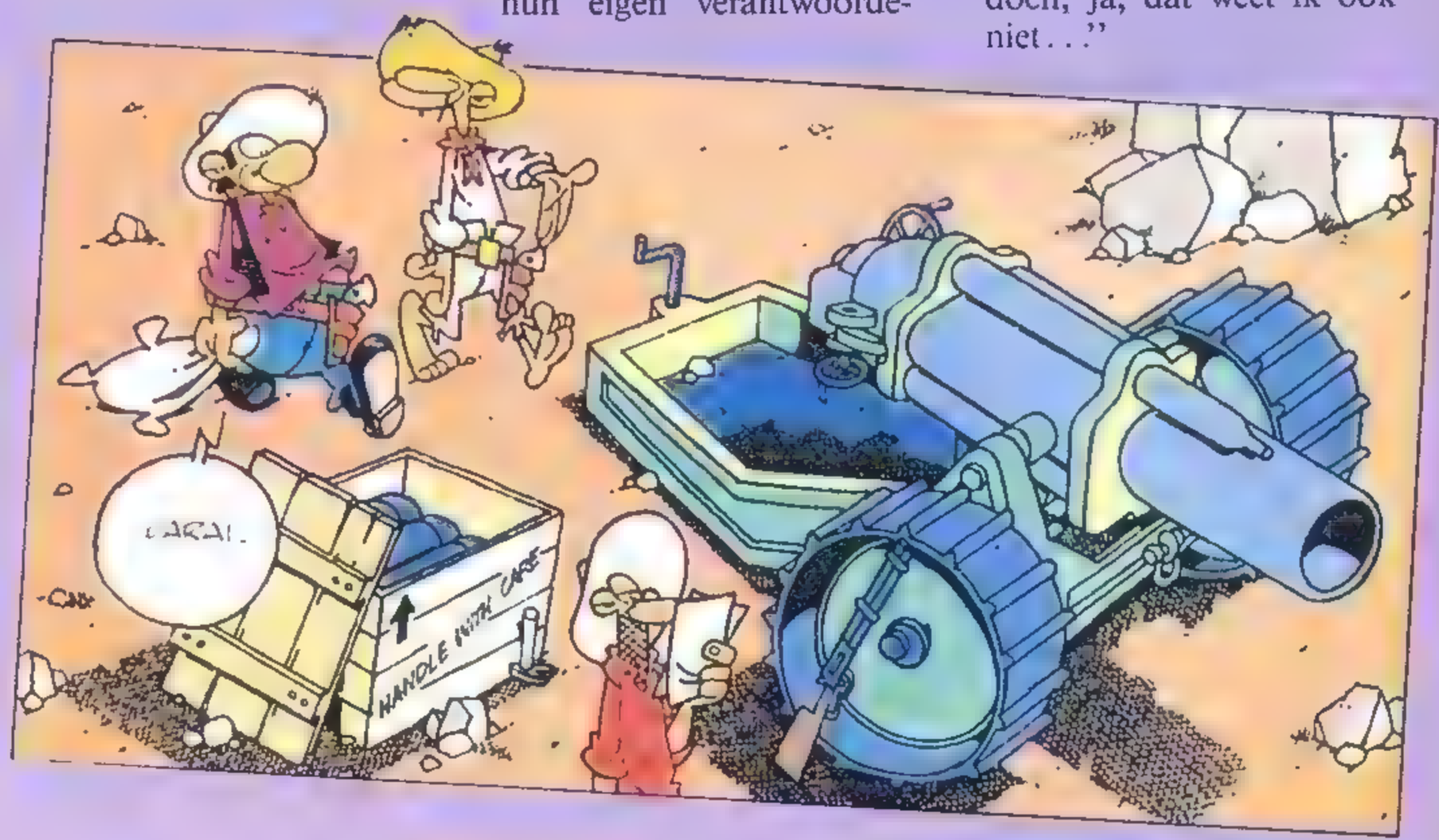

F. Carin
F. Rivière
G. Borile

VICTOR SACKVILLE, SPION VAN GEORGE V

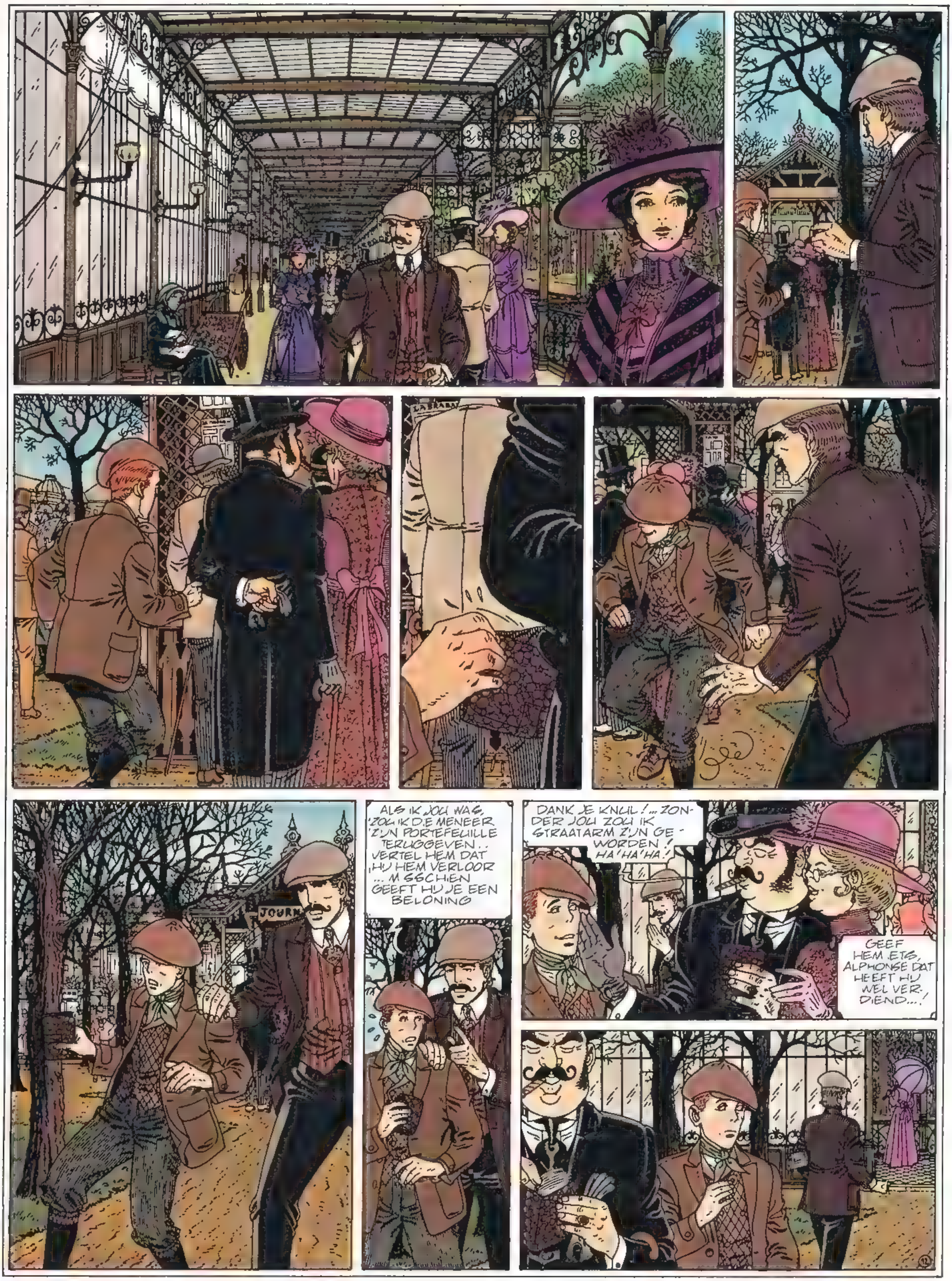

SAMENVATTING: Spa 1918, de stad is bezet door de Duitsers. Miss Topham vertelt Victor Sackville dat het leven van de Kaiser in gevaar is... kolonel Von Emmerich wil de macht overnemen! Maar wie Miss Topham? Sackville heeft zo zijn twijfels...

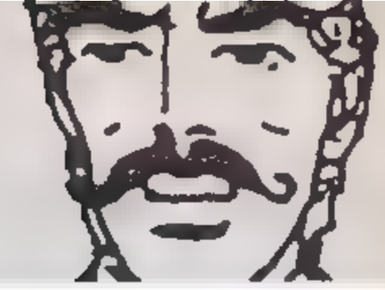

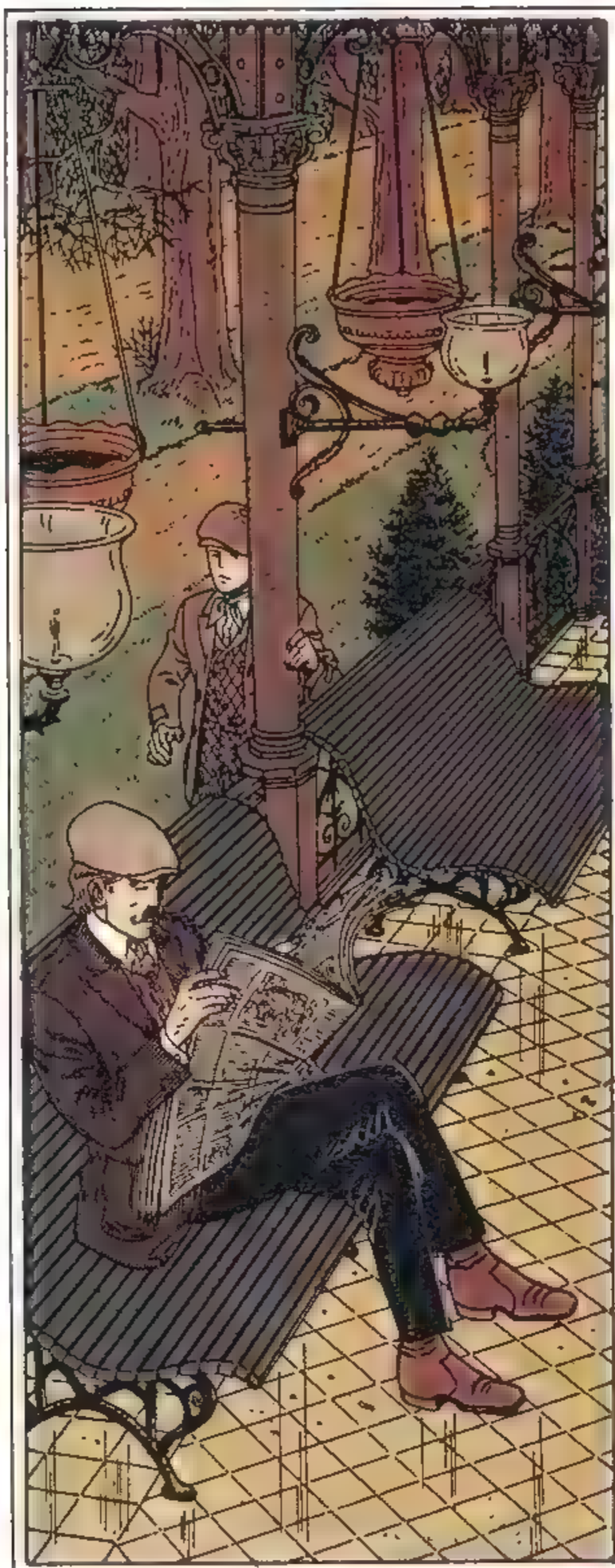

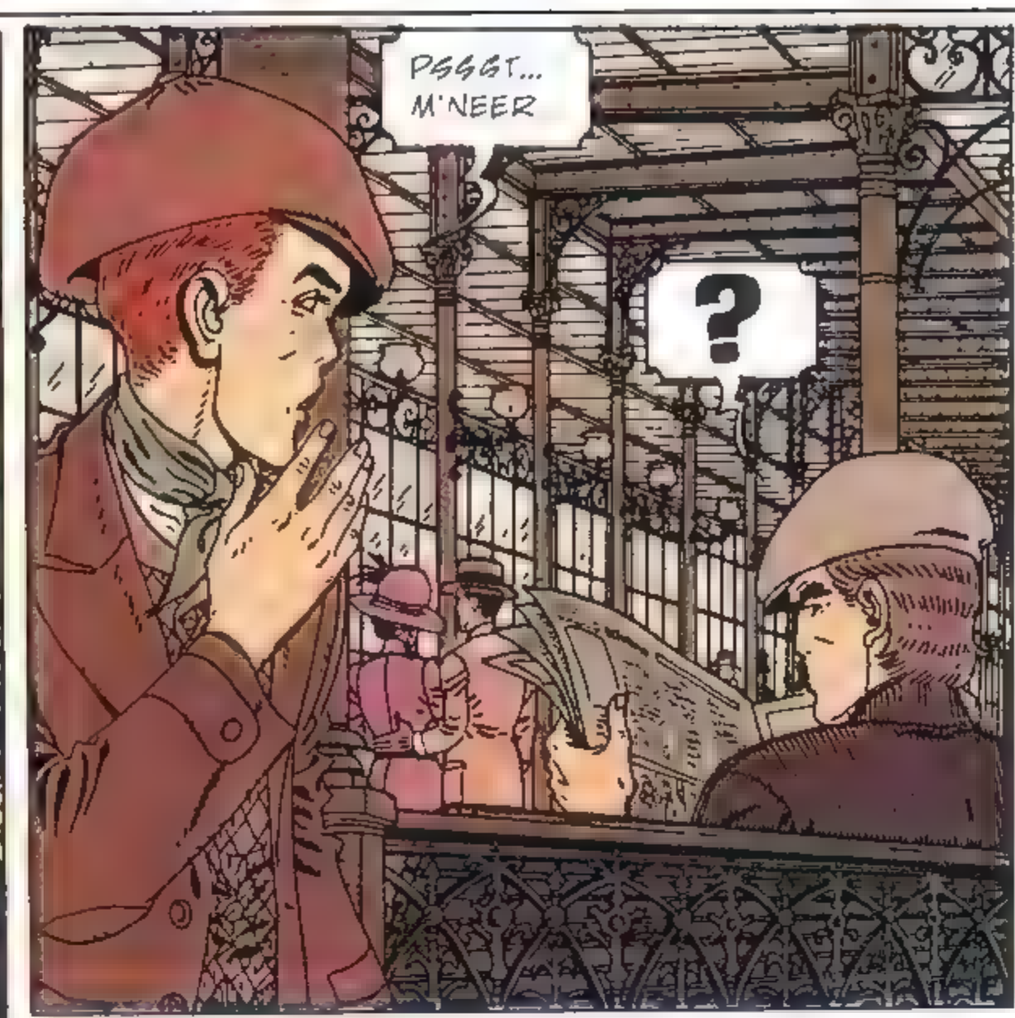

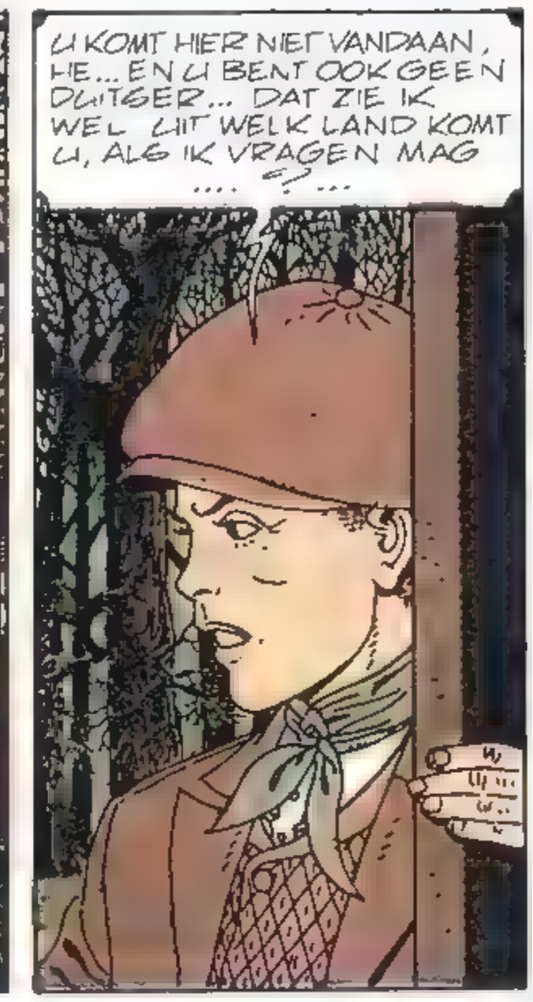

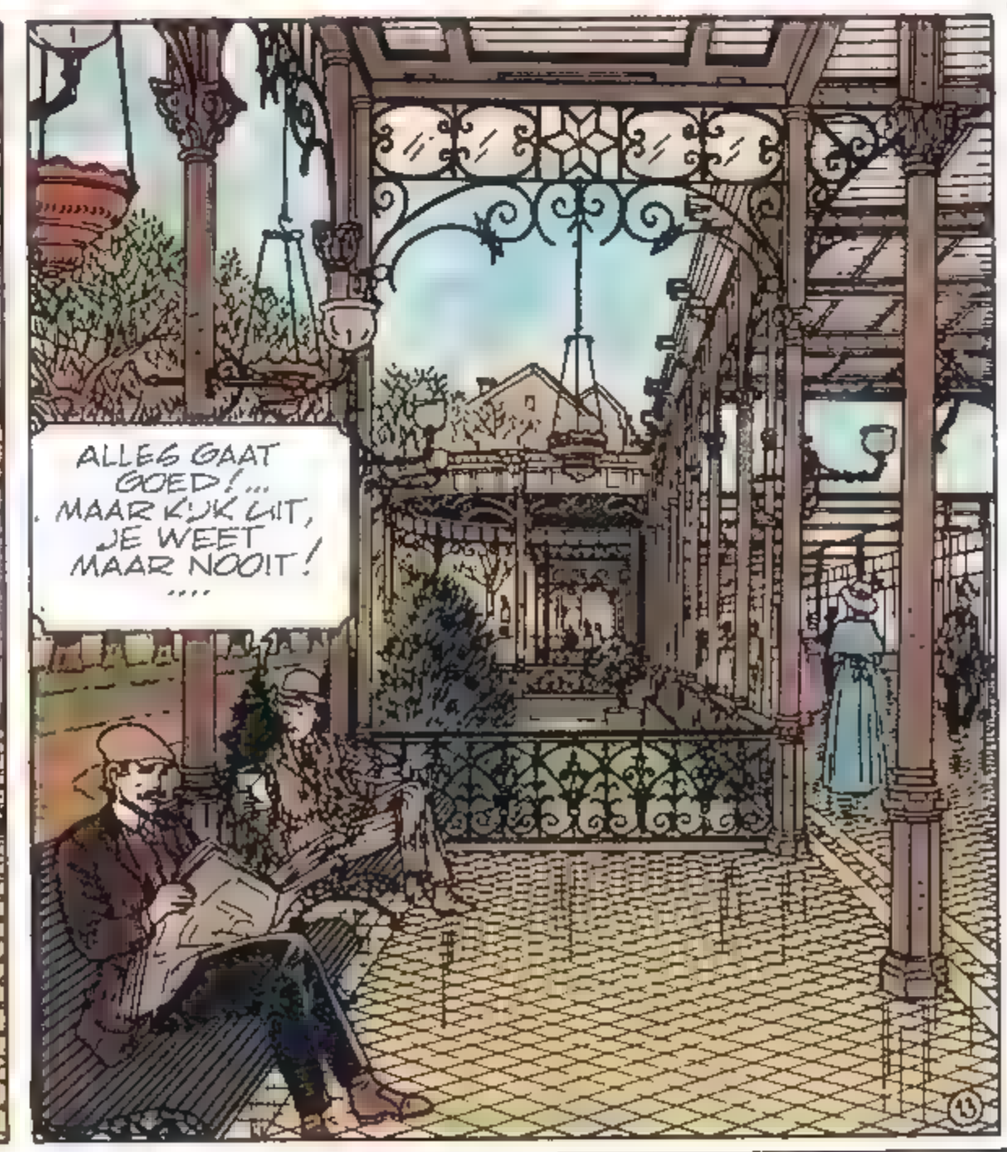

De warmwaterbronnen, even voor de middag....

KOM NIET AAN M'N HANDEN !! .....

M'N HANDEN ZIJN M'N DIERBAARGSTE BEZIT... WEET U WAT ZE VOOR EEN MUSICUS BETEKENEN, JUFFROUW ? ....

EEN BAD ZAL U GOED DOEN, MENEER BLAVIER....

DOUCHES
MESSIEURS
DAMES

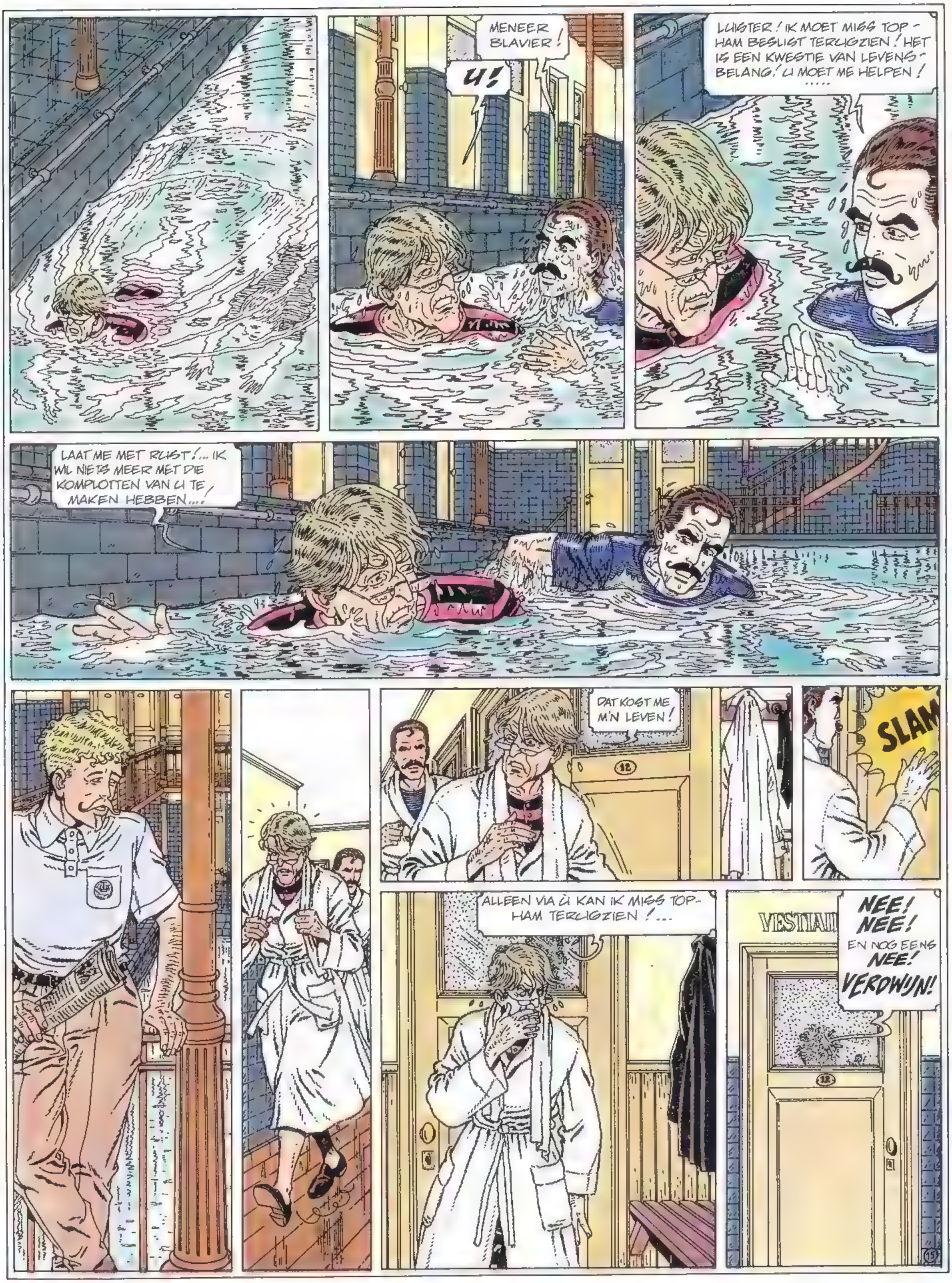
MENEER BLAVIER!
U!
LUISTER! IK MOET MISS TOPHAM BESLIST TERUGZIEN! HET IS EEN KWESTIE VAN LEVENSBELANG! U MOET ME HELPEN!
.....
LAAT ME MET RUST!... IK WIL NIETS MEER MET DIE KOMPLOTTEN VAN U TE MAKEN HEBBEN...!
DAT KOST ME M'N LEVEN!
SLAM
ALLEEN VIA U KAN IK MISS TOPHAM TERUGZIEN!...
VESTIAIR
NEE! NEE! EN NOG EENS NEE! VERDWIJN!

VICTOR SACKVILLE

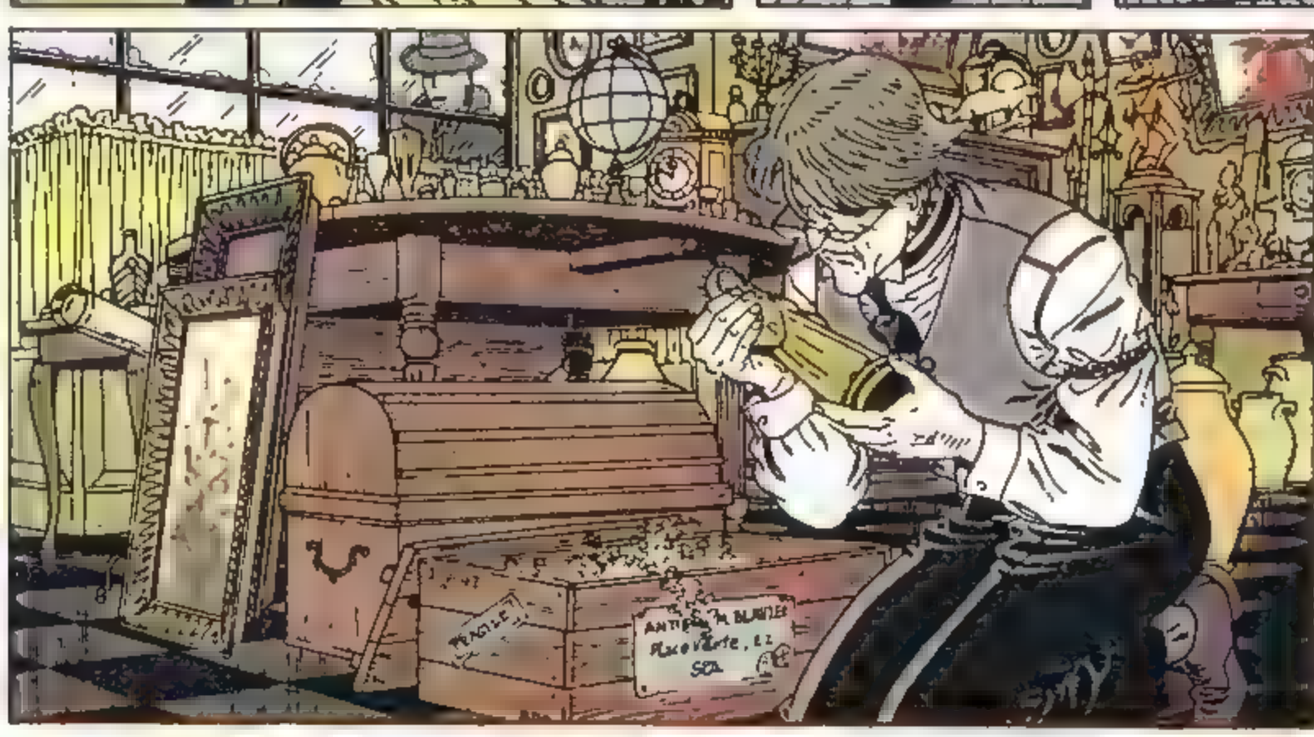

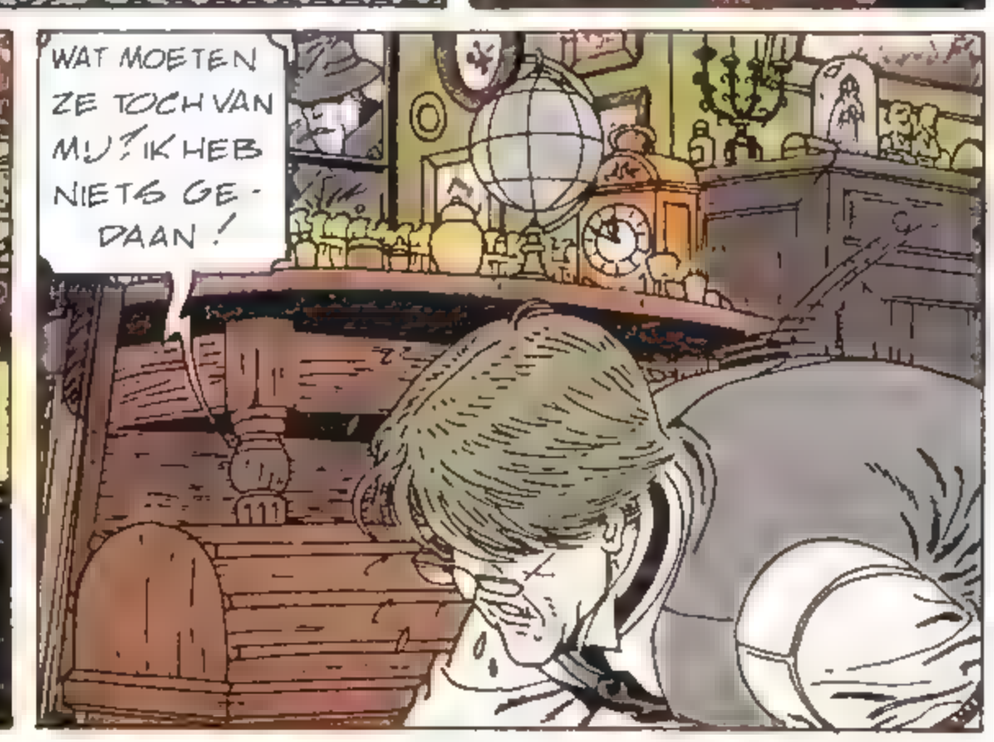

MAJESTEIT, IK HEB IN ÉÉN VAN DIE FILMDOZEN VAN DE KAMERAMAN FOTO'S VAN PLANNEN GEVONDEN DIE EEN PAAR WEKEN GELEDEN VERDWENEN ZIJN.... WE HEBBEN HEM !...
RUSTIG, BESTE WOLFRATH!.... WACHT TOT HET EINDE VAN DE OPNAMES !... DOE WAT JE WILT.... MAAR ARRESTEER McCUFFIN NIET! DAT IS EEN GEWELDIGE REGISSEUR, NET ALS ALLE ENGELGEN.....
IN DE VOLGENDE OPNAME NEMEN WE U OP, MAJESTEIT, TERWIJL U EEN GEWONDE SOLDAAT DECOREERT....
AKTIE!
PRIMA, PRIMA.... DIE GEWONDE SPEELT GOED!
VINDT U?

VICTOR SACKVILLE

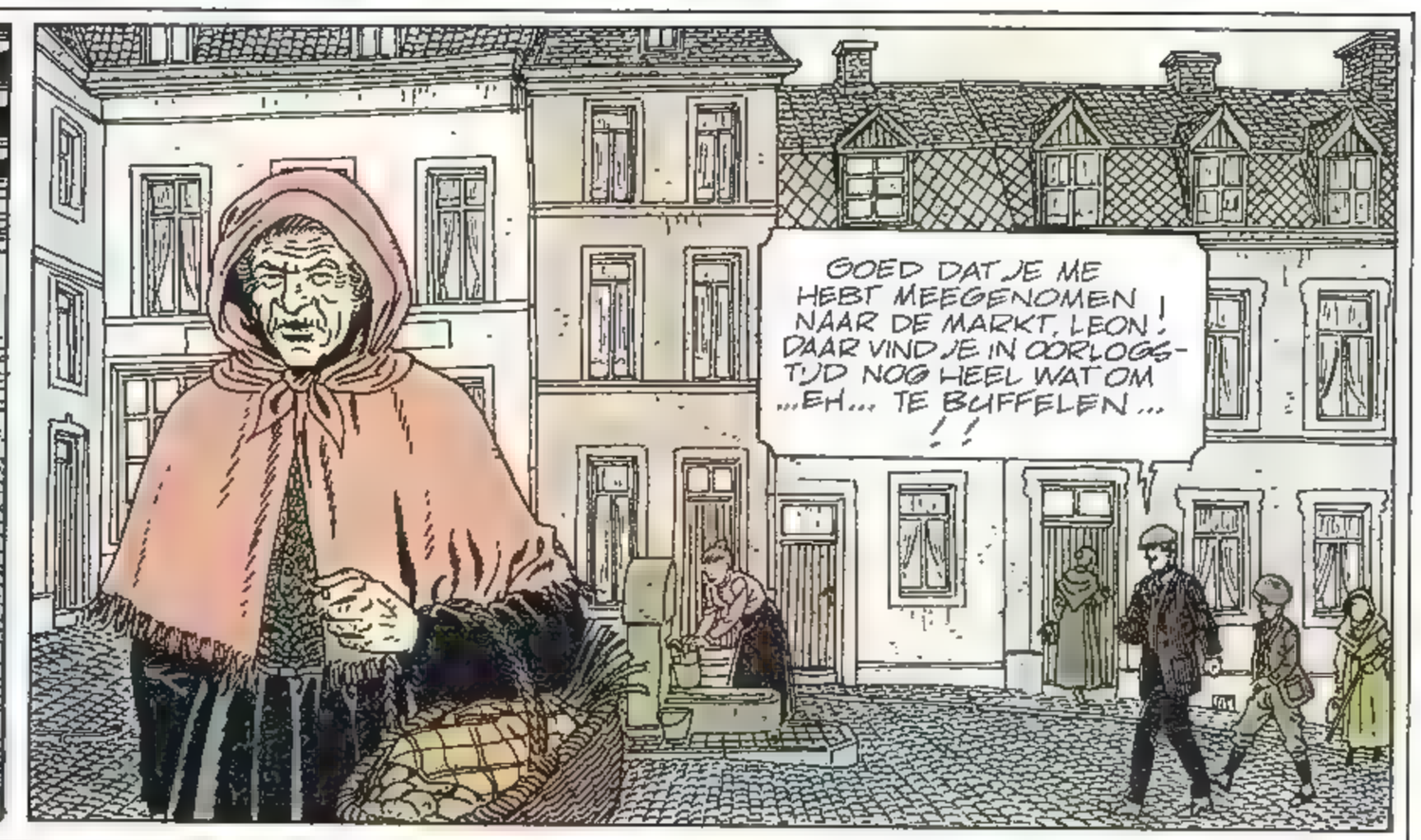

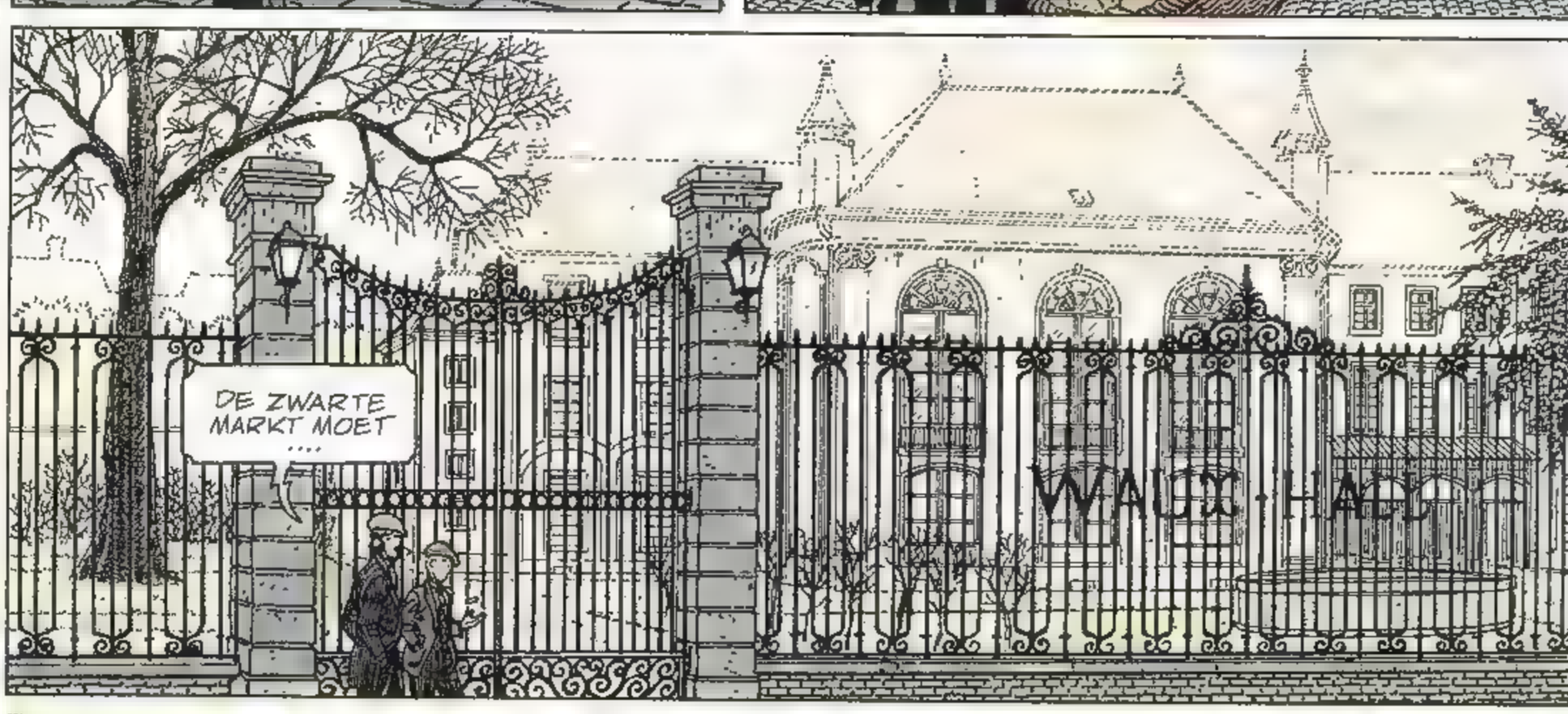

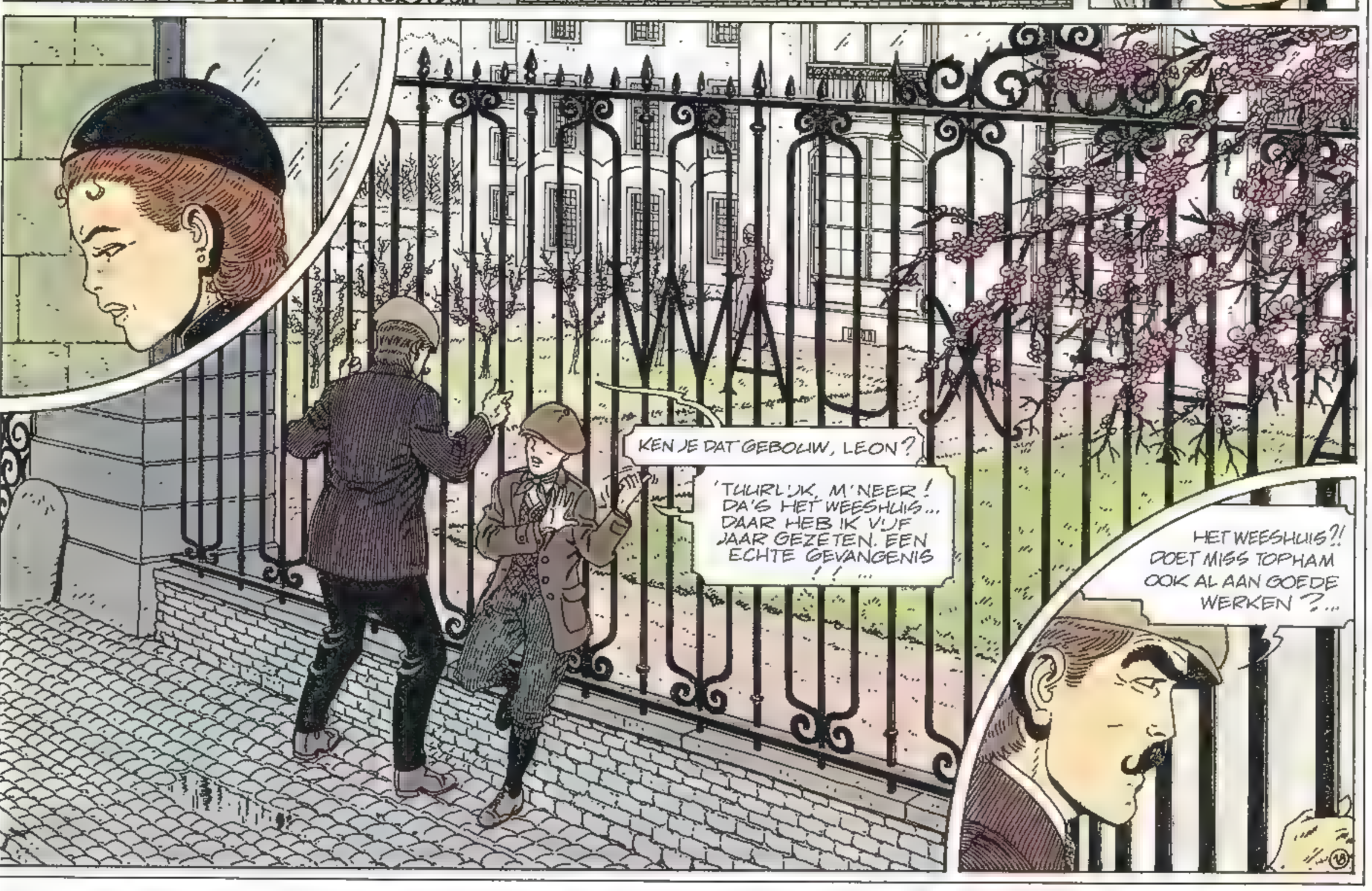

HOE MAAKT U HET, HEER LAGERLÖFF?
....

MAAR GAAT U TOCH ZITTEN . WAT VINDT U VAN M'N "VICTORIA"- ROZEN ?

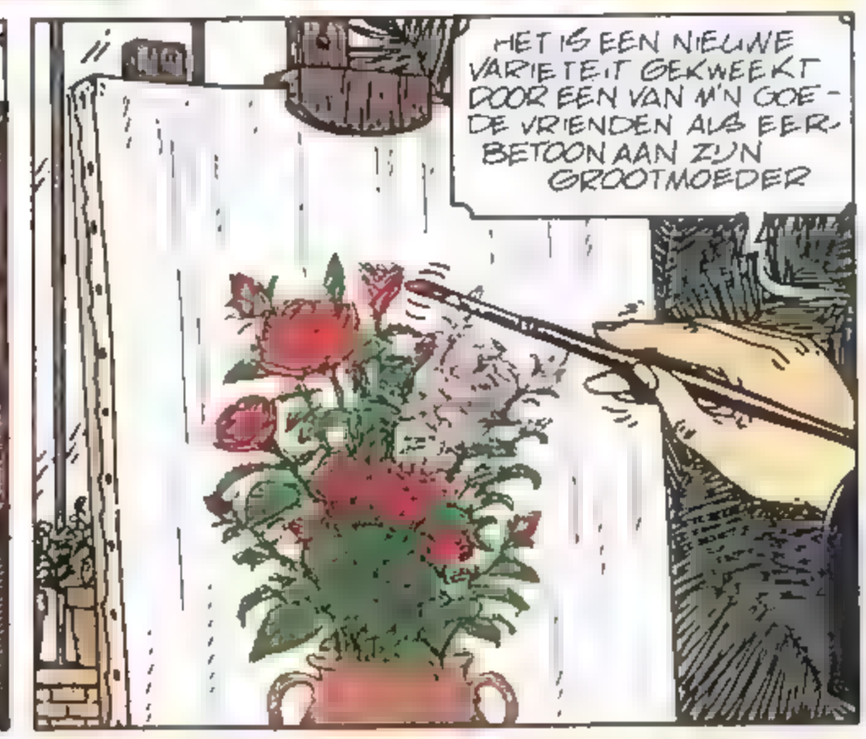
HET IS EEN NIEUWE VARIETEIT GEKWEEKT DOOR EEN VAN M'N GOEDE VRIENDEN ALS EERBETOON AAN ZIJN GROOTMOEDER

OP UW SCHILDERIJ KOMEN ZE NOG MEER TOT LEVEN !

MAAR IK NEEM AAN DAT U HIER NIET ALLEEN BENT GEKOMEN OM MIJ TE ZIEN SCHILDEREN ZOEKT U NOG STEEDS EEN ENGELSE GOUVERNANTE VOOR UW MOEDER ?
JA... IK ZOU GRAAG IETS MEER WILLEN WETEN OVER DIE MISS TOPHAM... IN DEZE MOEILIJKE TIJDEN ZIJN DERGELIJKE PERSONEN BIJNA NIET TE VINDEN...

AH ! WIE HAD KUNNEN DENKEN DAT DIE KLEINE VERLEGEN ENGELSE DIE IK OP EEN DAG IN 1910 VAN DE TREIN HAALDE, OOIT EEN VROUW VAN DE WERELD ZOU WORDEN .....

VICTOR SACKVILLE

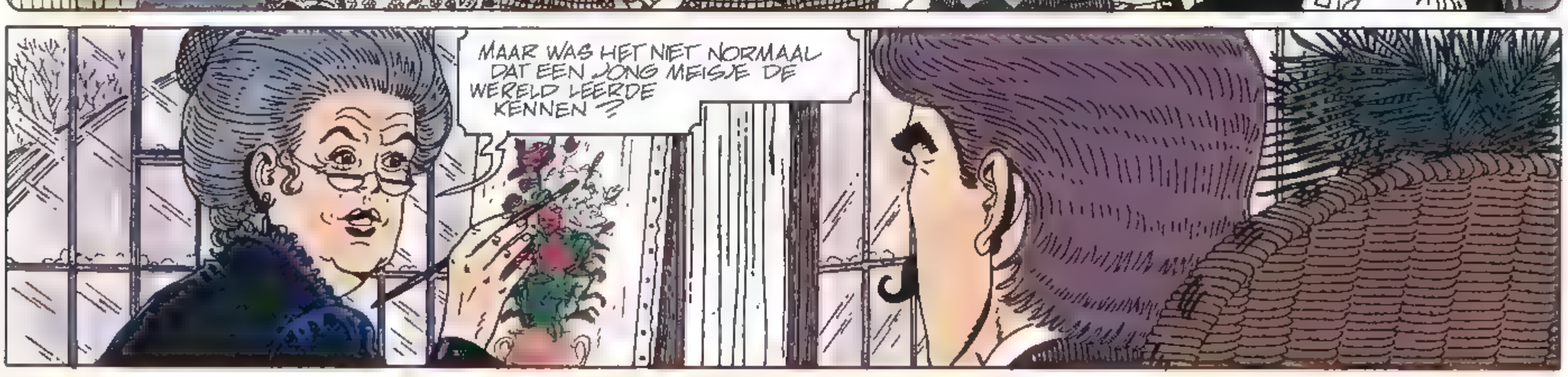

PAS VERSCHENEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN!
DE SPIEGEL VAN DE SFINX

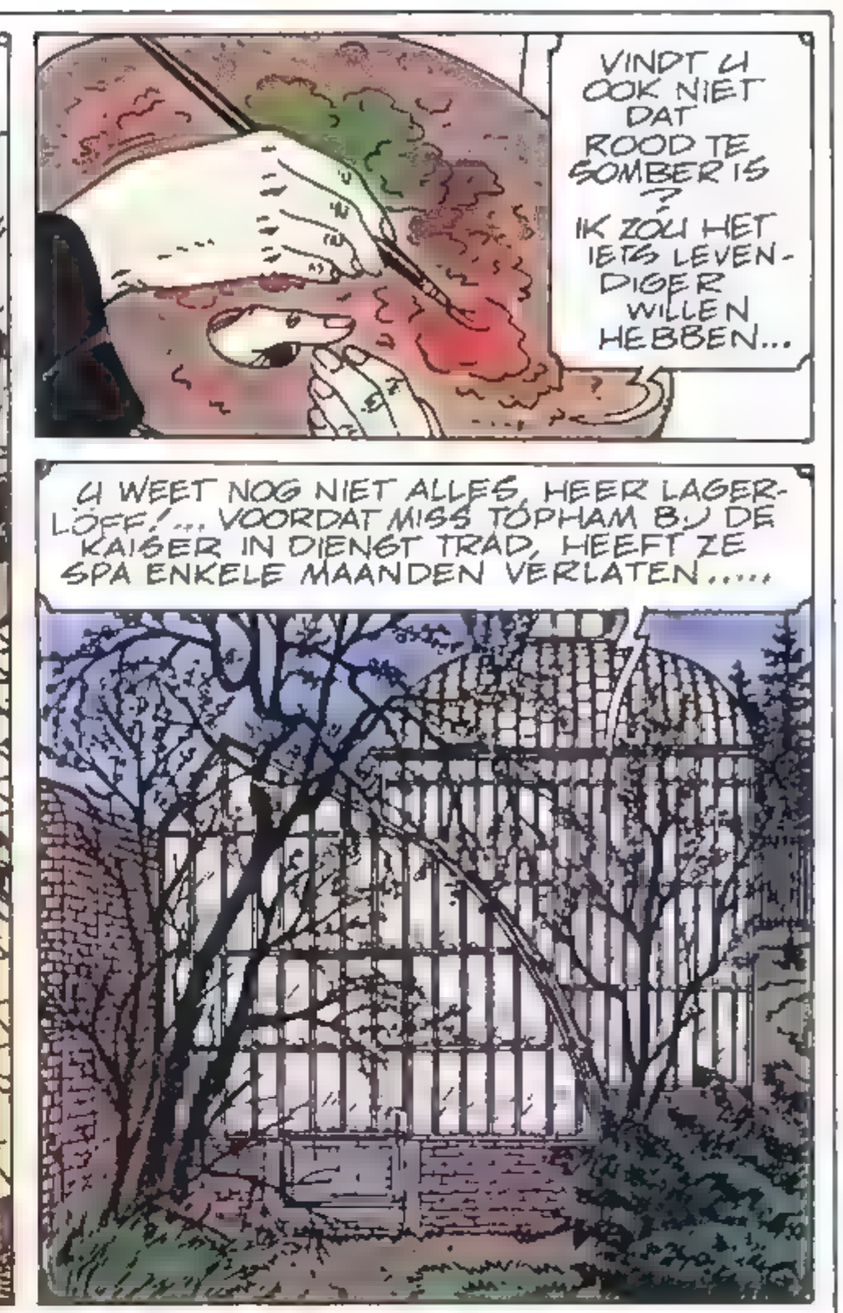

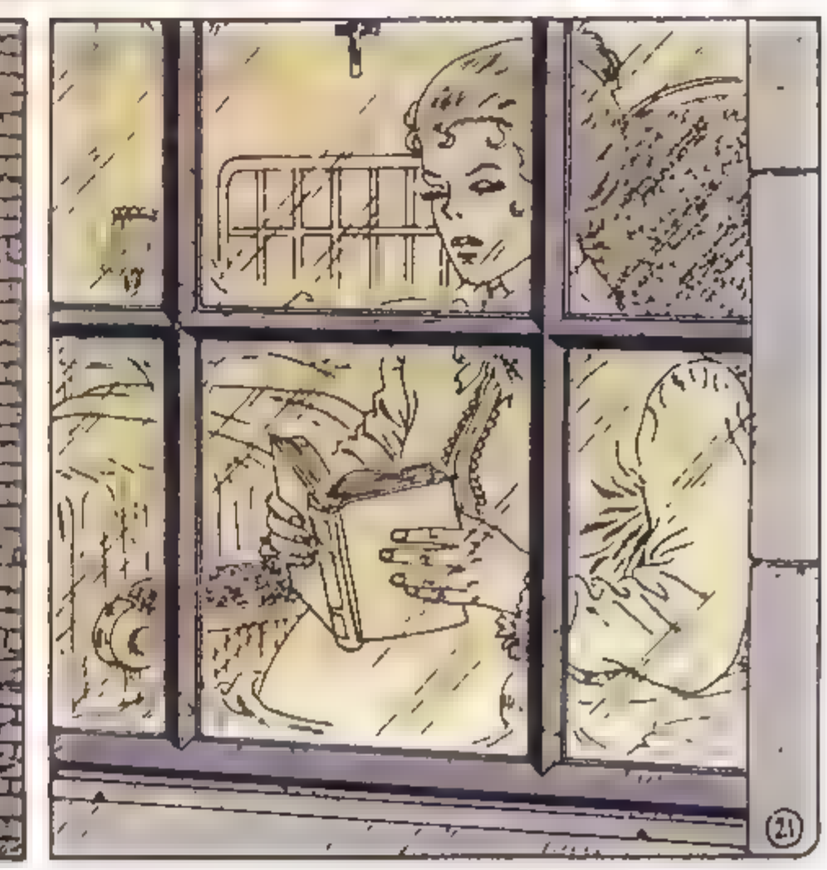

wordt vervolgd

Ernst

KNIPOOGJE

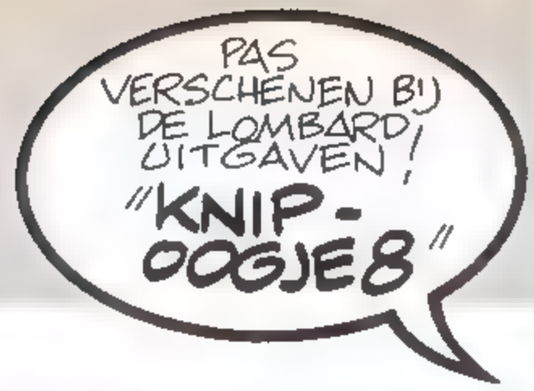

ERNST 89

Marc-Renier
F. Giroud

JACKSON

SAMENVATTING: De man die omver werd gereden door een koets, is Sergeant Ashton, Jackson heeft hem herkend! Hij ligt op sterven, maar hij wil Jackson belasten met een taak: een dokument aan Sigrid Walden bezorgen... haar leven hangt hiervan af...

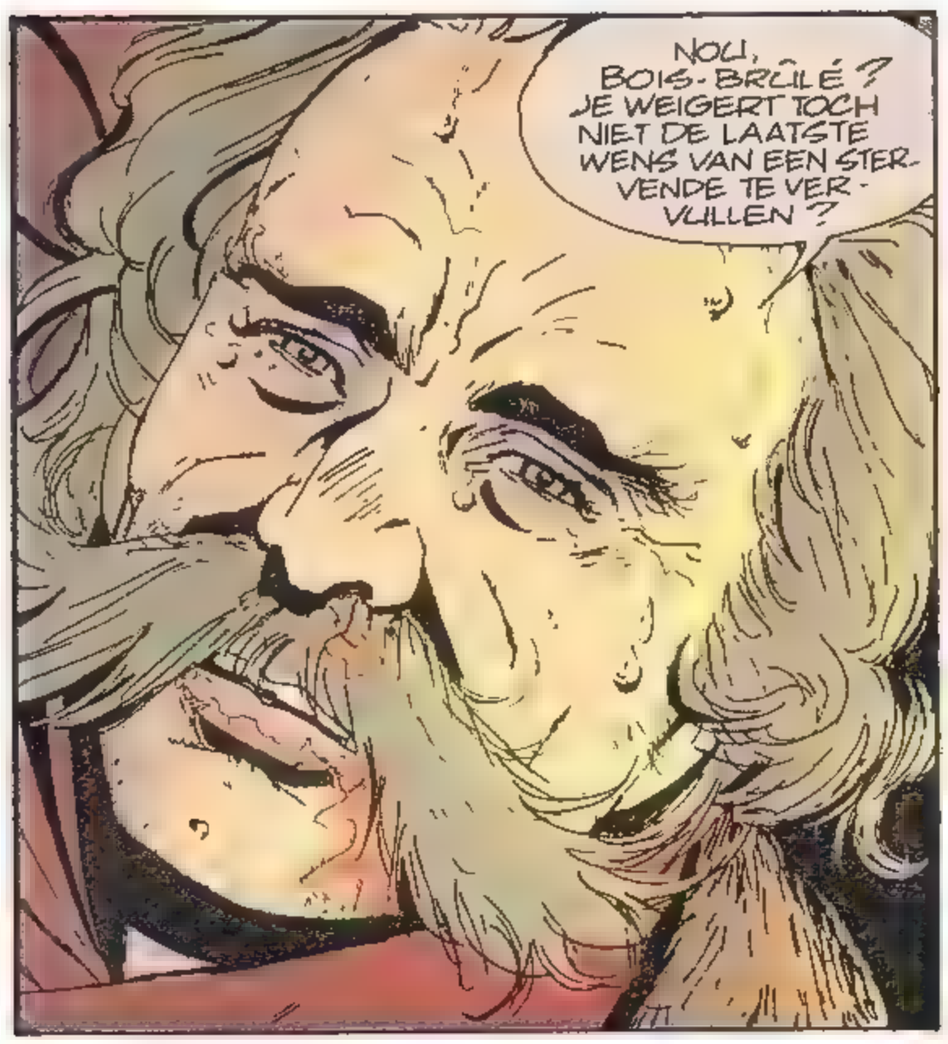

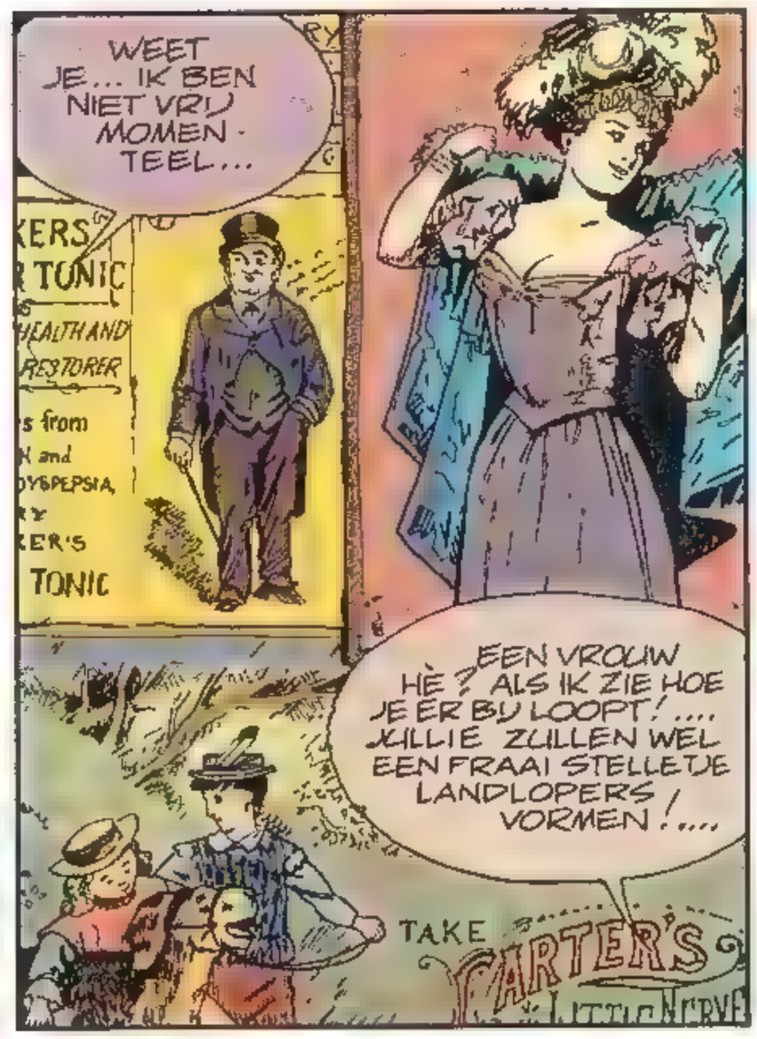

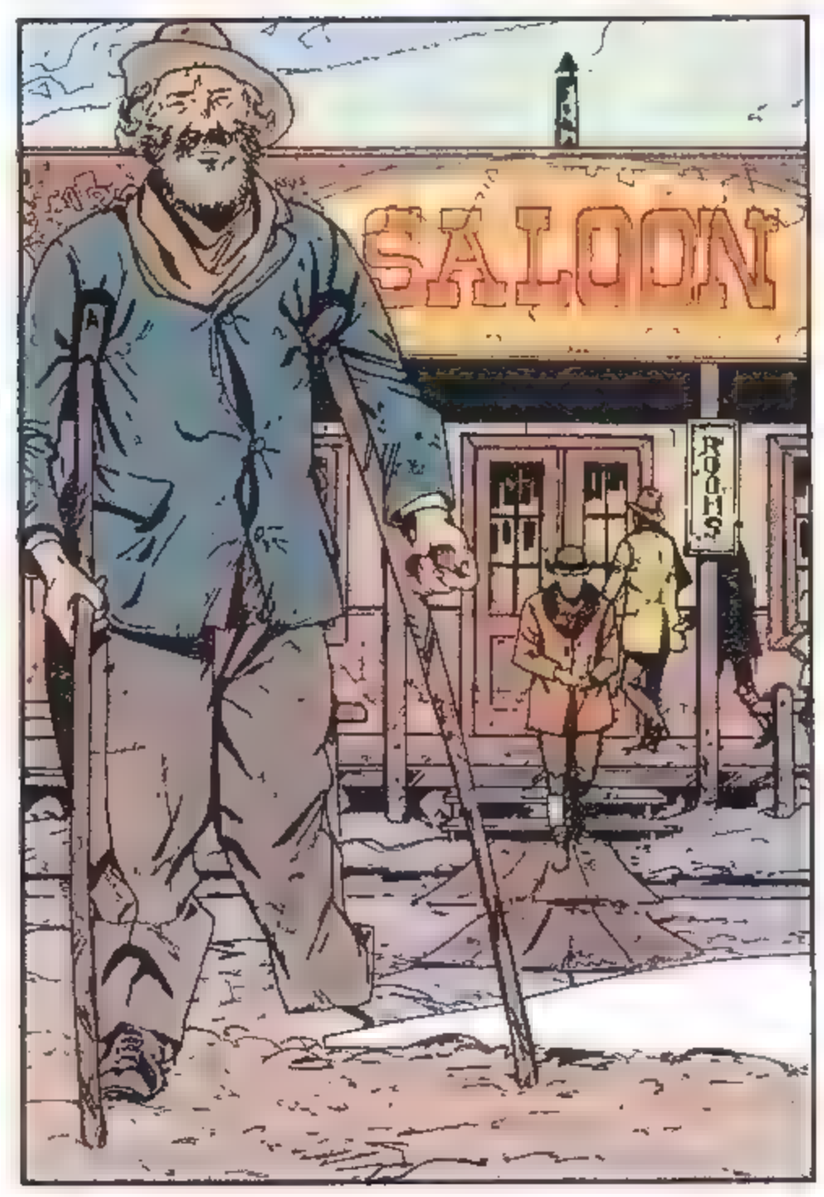

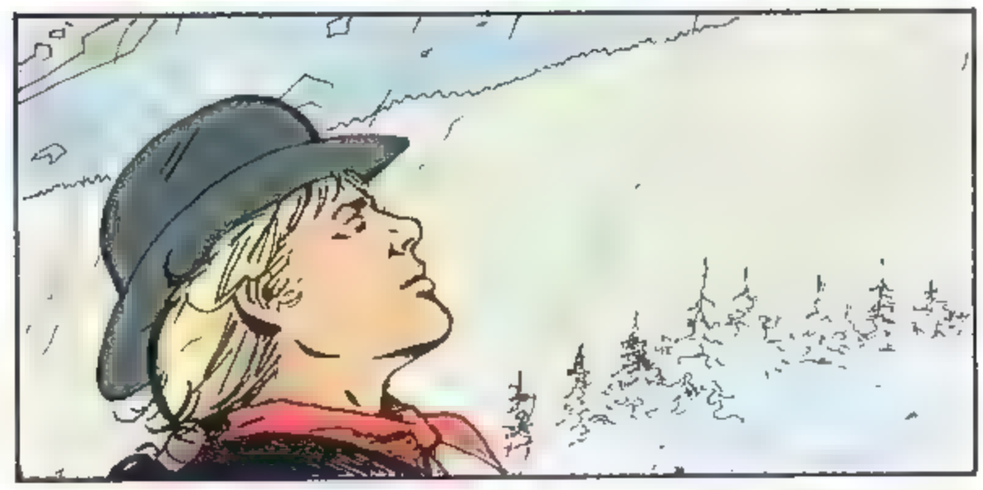

JACKSON HET GEHEIM VAN DE PRUIS

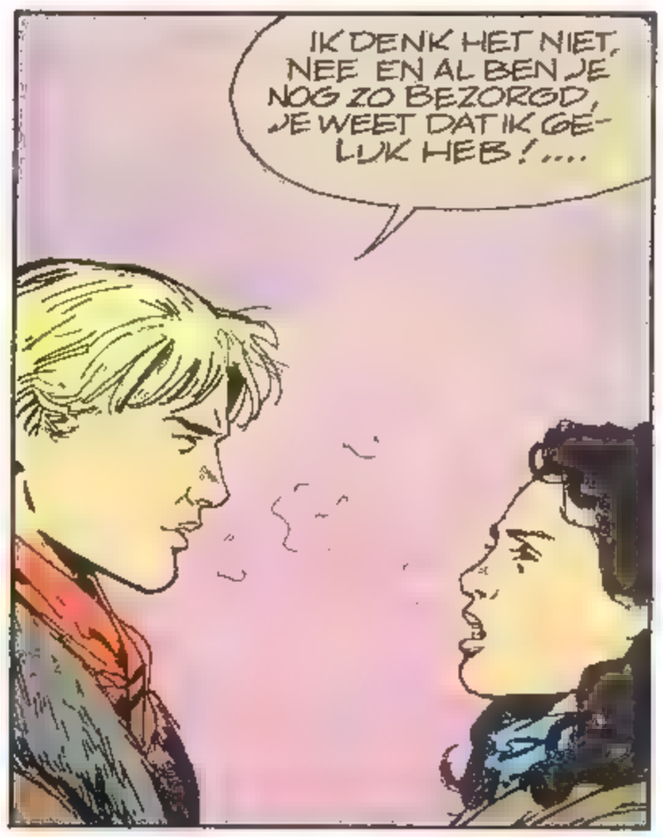

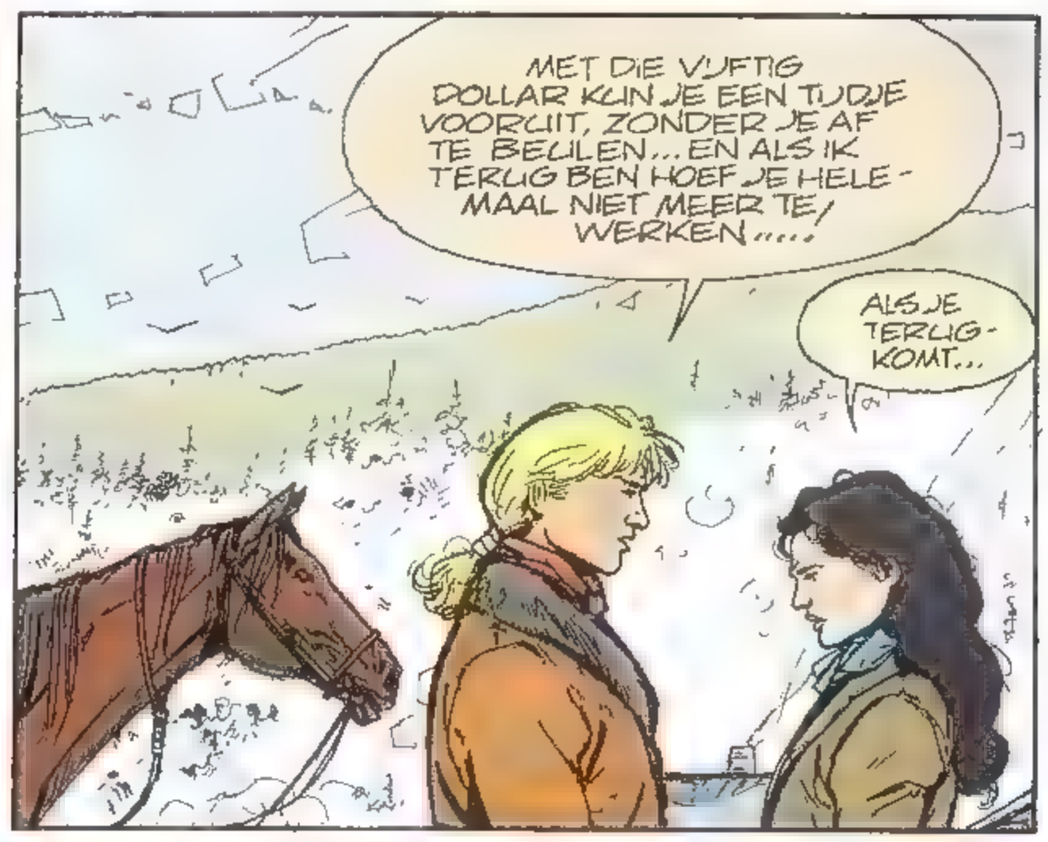

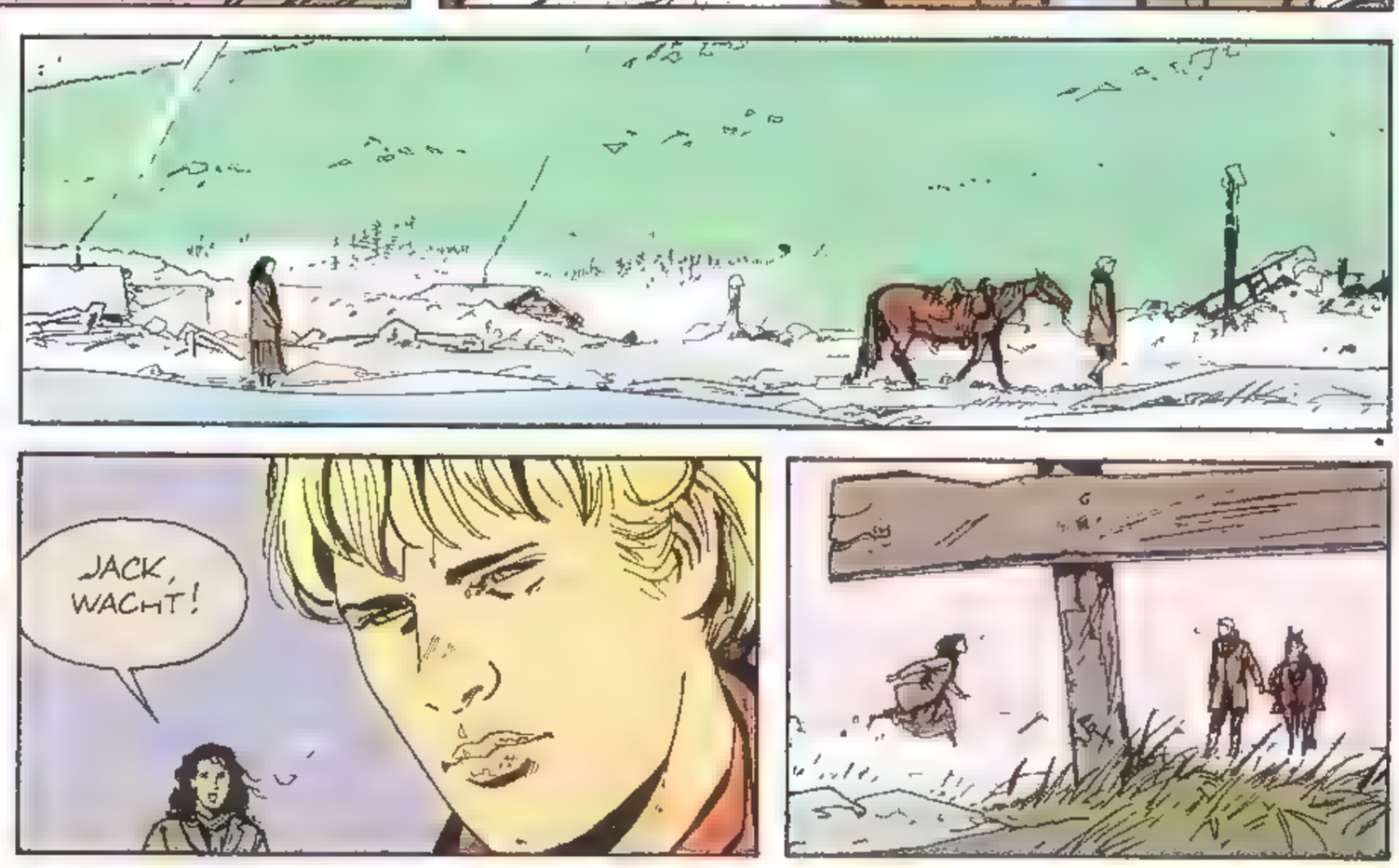

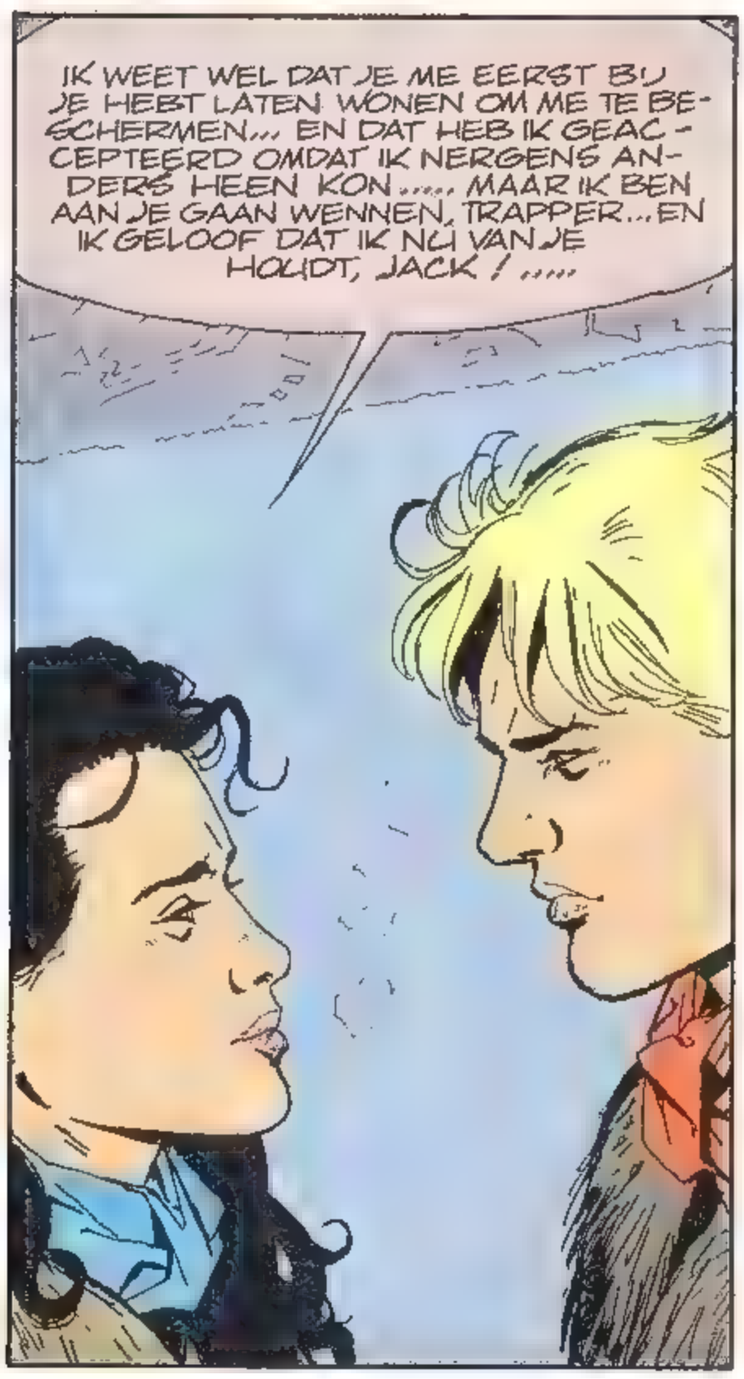

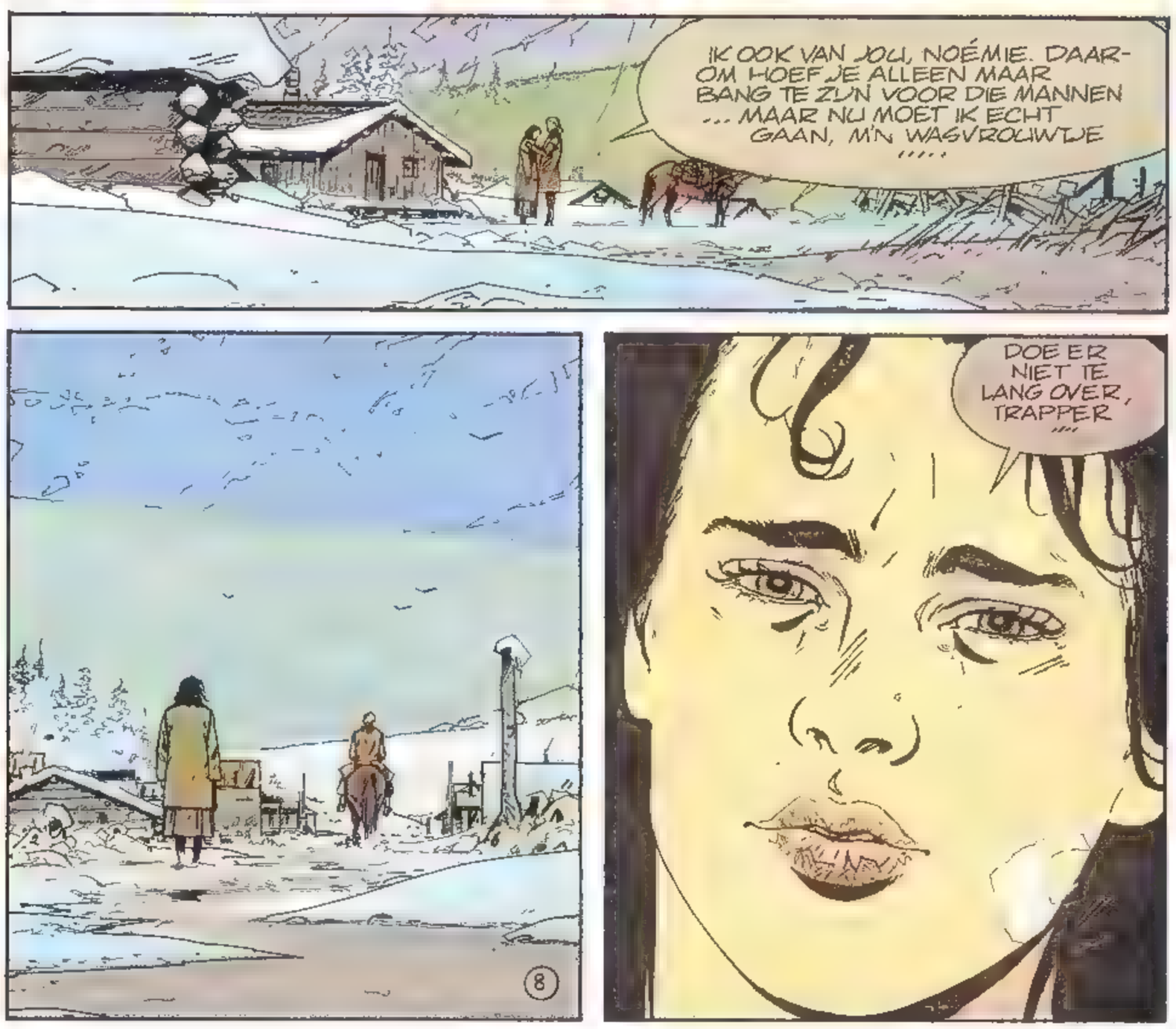

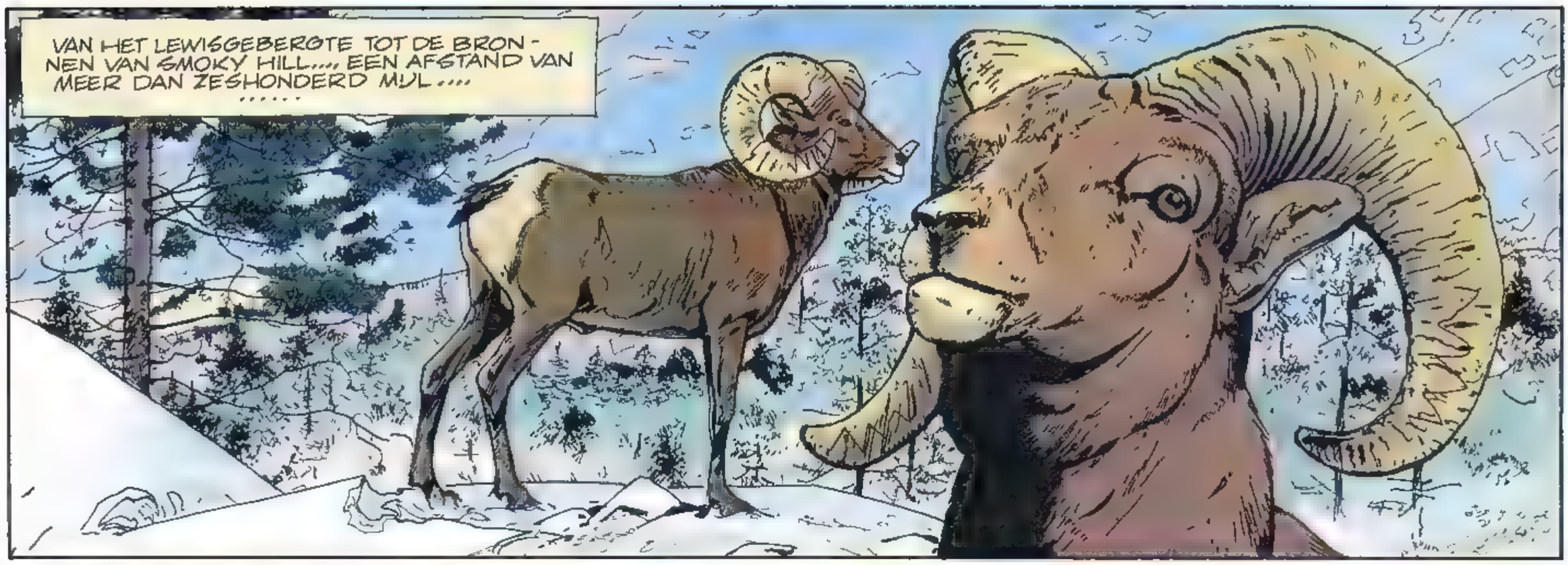
VAN HET LEWISGEBERGTE TOT DE BRON-NEN VAN SMOKY HILL.... EEN AFSTAND VAN MEER DAN ZESHONDERD MUL....

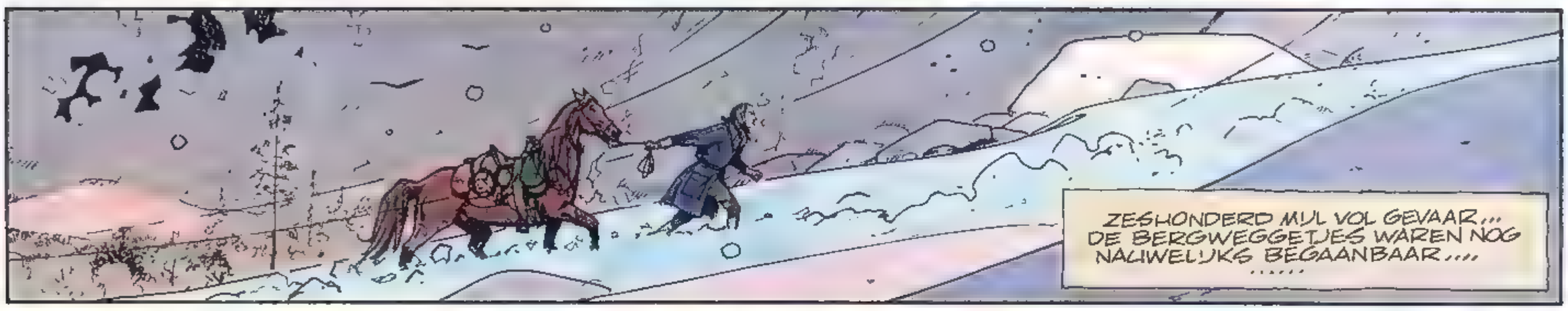
ZESHONDERD MUL VOL GEVAAR... DE BERGWEGGETJES WAREN NOG NAUWELUKS BEGAANBAAR....

...EN IN DE VLAKKE GEBIEDEN MAAKTEN DE STAMMEN UIT HET NOORDEN DIE IN OPSTAND WAREN GEKOMEN, DE WEGEN ONVEILIG....

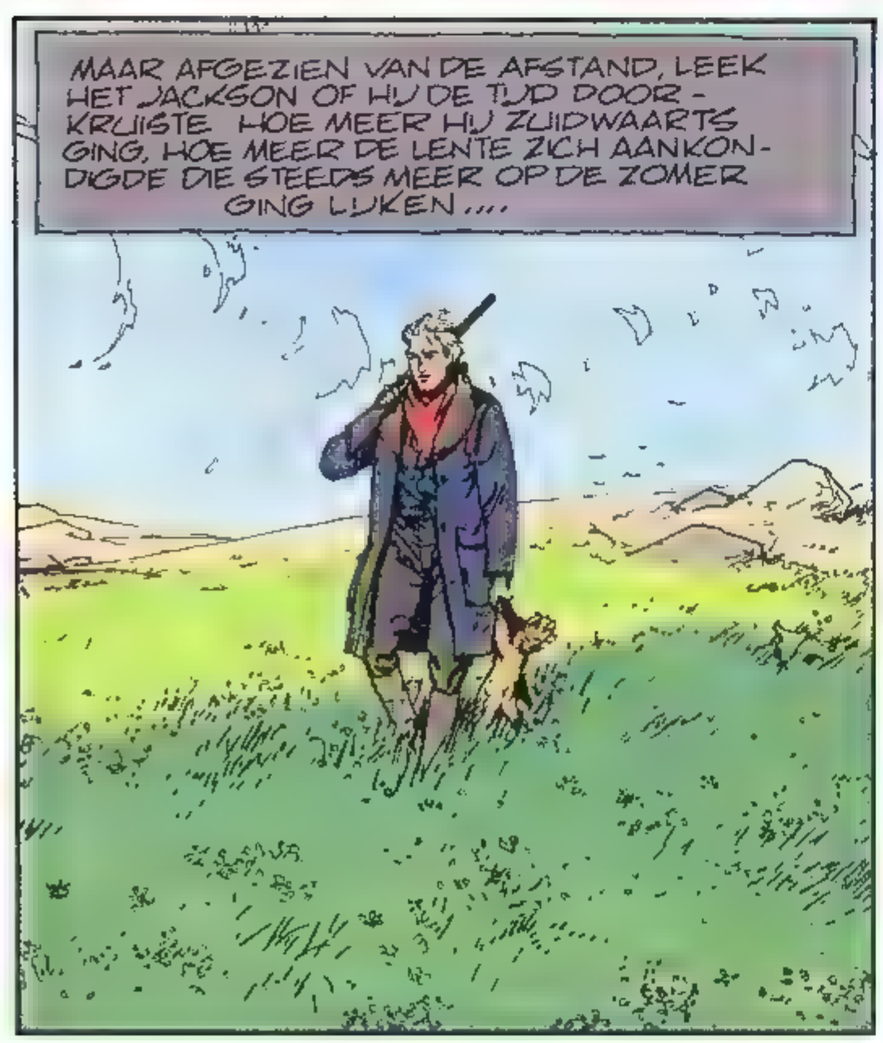
MAAR AFGEZIEN VAN DE AFSTAND, LEEK HET JACKSON OF HIJ DE TIJD DOOR-KRUISTE. HOE MEER HIJ ZUIDWAARTS GING, HOE MEER DE LENTE ZICH AANKON-DIGDE DIE STEEDS MEER OP DE ZOMER GING LIJKEN....

.. EN ALS HIJ HET VLAKKE ZUIDEN BEREIKT, HEEFT DE BOIS-BRULÉ HET GEVOEL AL MAANDEN UIT MONTANA WEG TE ZIJN.....
COLORADO, PILGRIM! WE NADEREN ONS DOEL, JONGEN.....
9

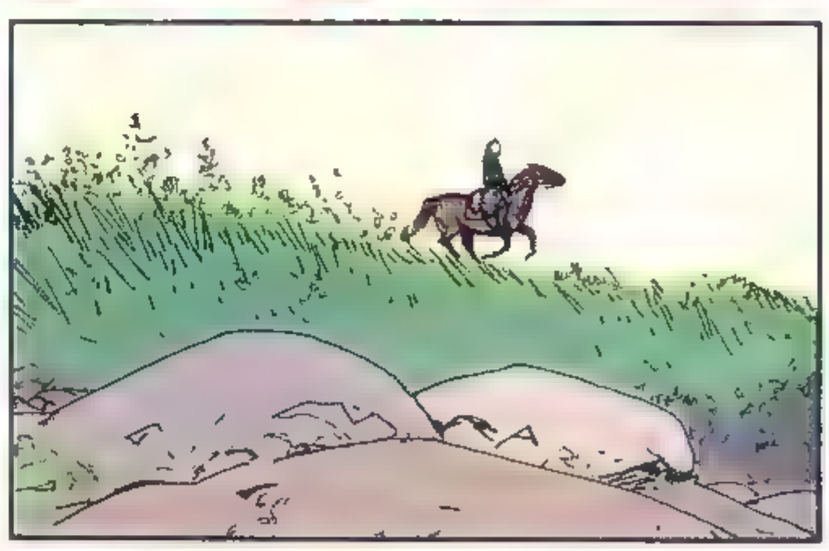

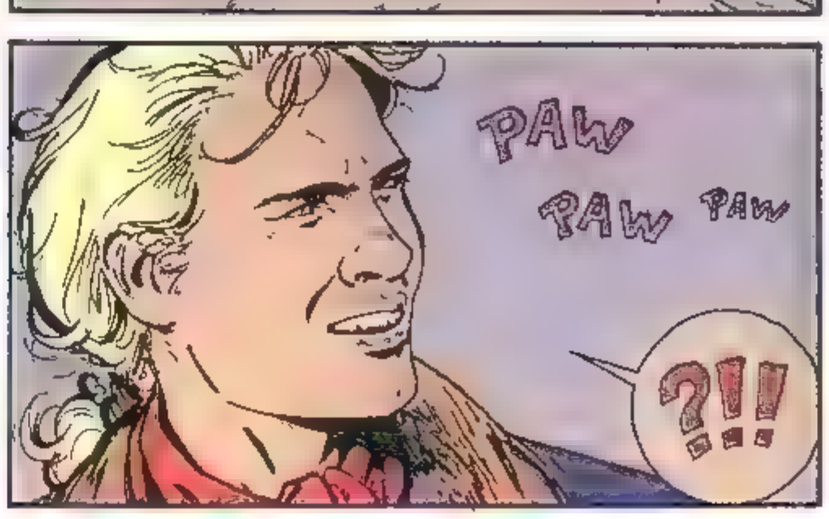
PAW
PAW
PAW
?!!

JACKSON

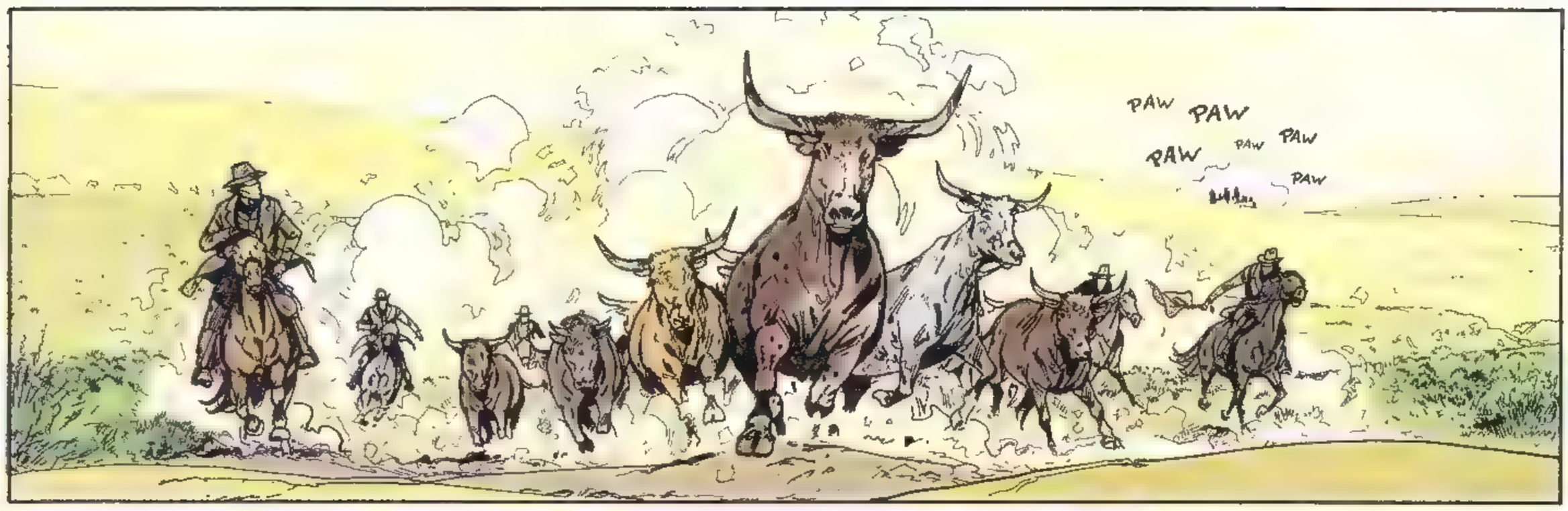

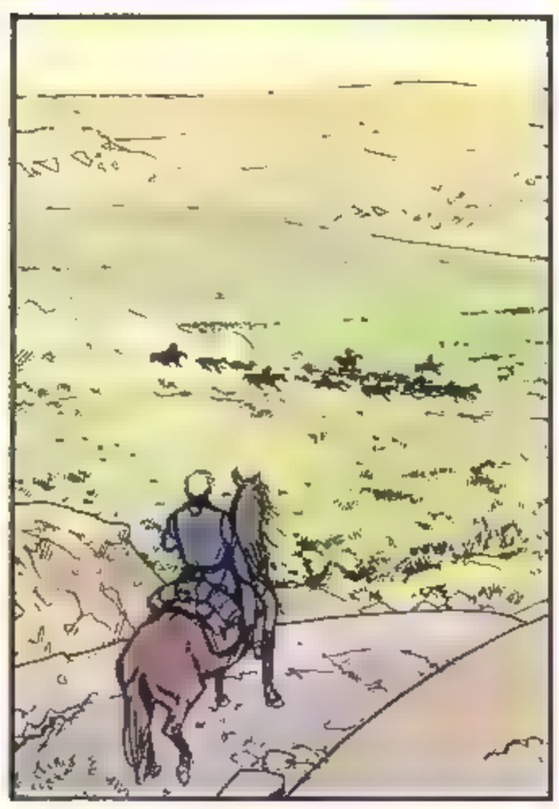

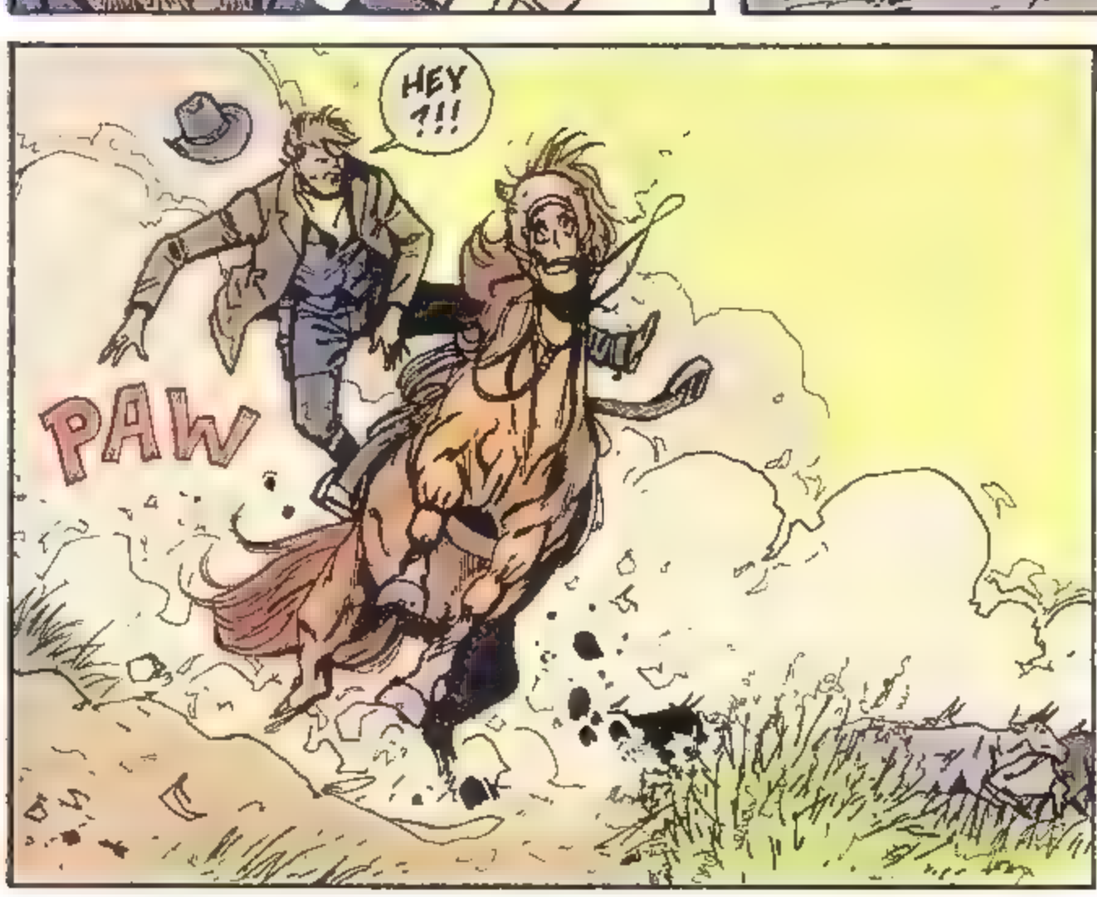

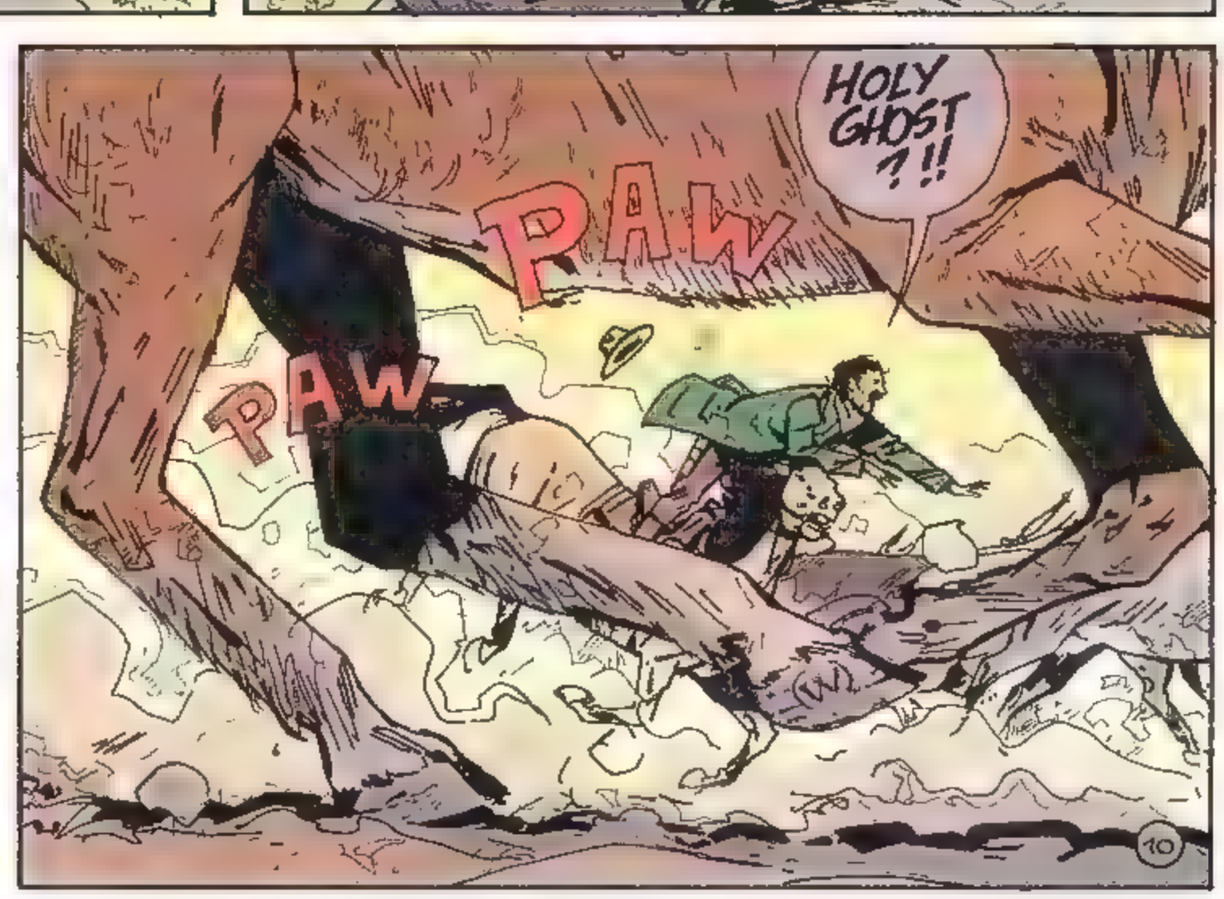

wordt vervolgd

Aria: Ianesch-Handra

Een zeehaven waar talloze schepen hun rijke ladingen exotische produkten heen brengen. Op de kade dromt de massa samen rond een slavenmarkt, waar de blanke indianen te zien zijn, gevangen op een pas ontdekt continent: Ameronië.
Aria komt langs en ontmoet er Glore, de voormalige leider van de Ruiters van Aquarius.
Hij is nog altijd verliefd op haar en besluit zich te ontdoen van zijn vrouw Ganièle. Maar die ontdekt het complot en zorgt handig voor een vervangster. En zo komt het dat Aria als slavin op een schip naar Ameronië terechtkomt.

door M. Weyland

48 pagina's kleur 145 BF / 7,50 fl

Album nr 12

DOMMEL EN DE VERDWAALDE GEEST

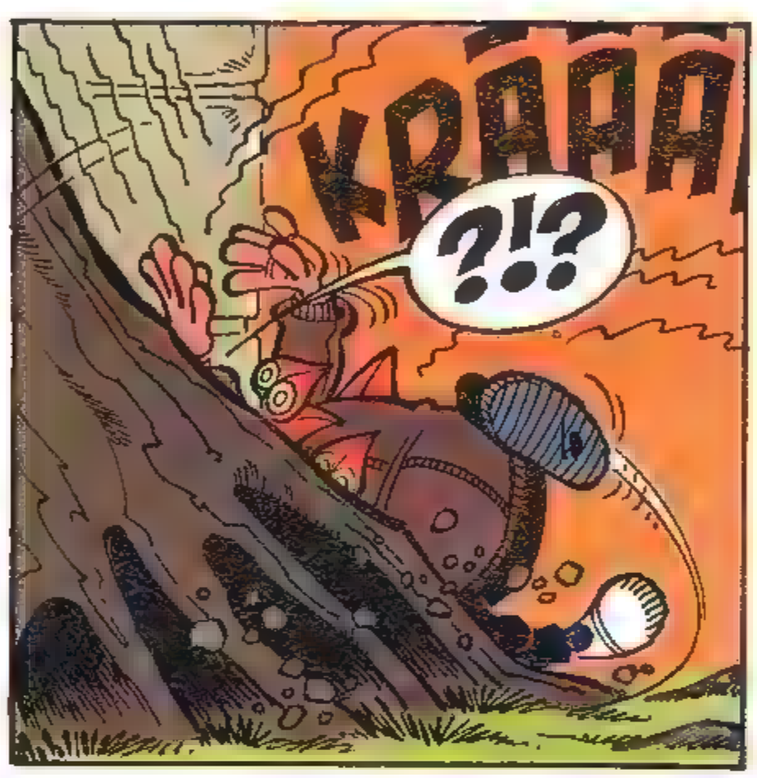

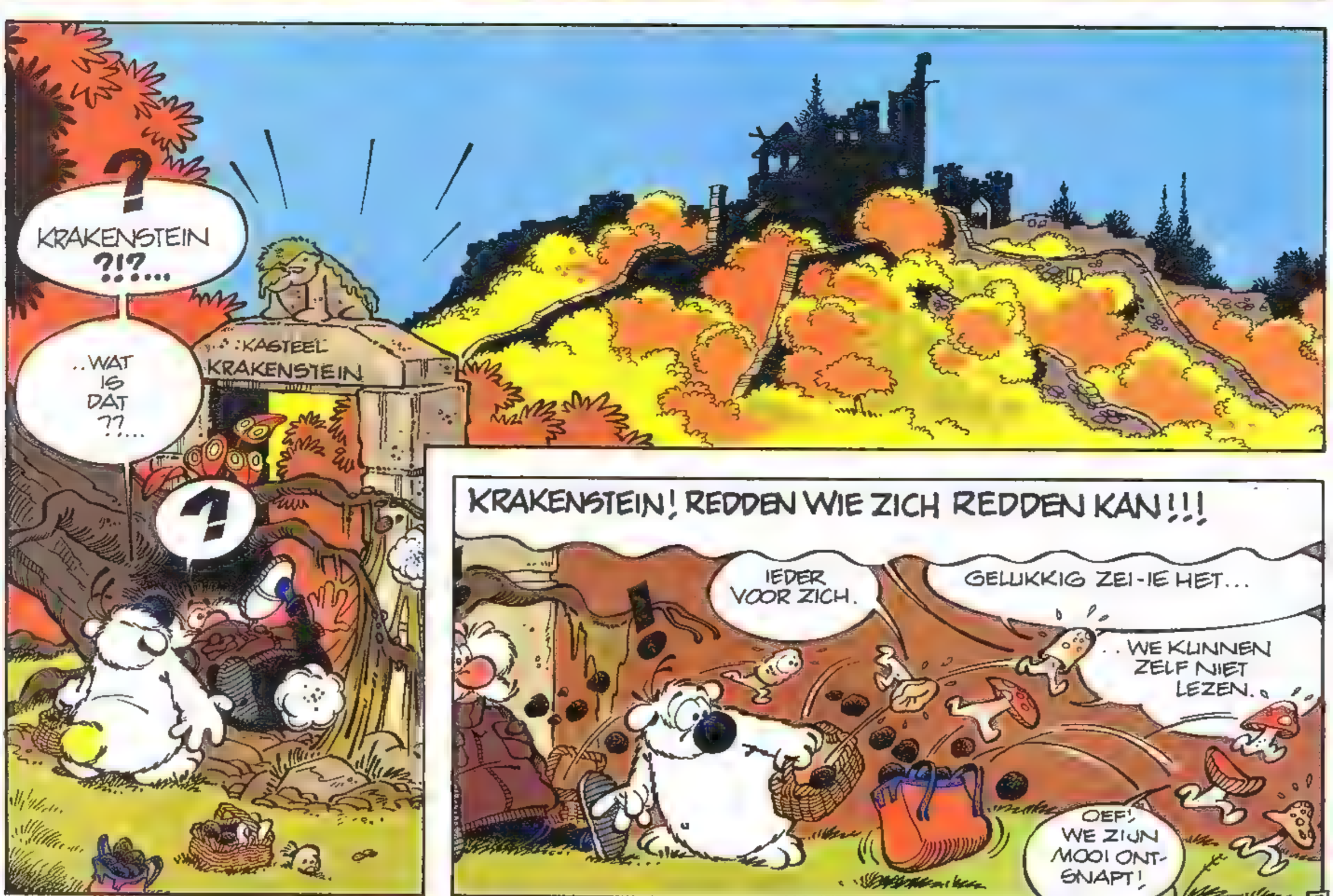

SAMENVATTING: Paddestoelen plukken is geen rustig werkje, vooral als men Dommel en Semafoor heet! Maar door voortdurend druk te praten en te ruzien, verdwalen onze vrienden...

BESTE SEM, ALS DE ONSCHULDIGE PADDE-STOELEN DIE WE NET GEPLUKT HEBBEN, ERVANDOOR GAAN UIT DE MAND WAARIN WE ZE MET ZOVEEL SMAAK HADDEN GERANGSCHIKT, KOMEN WE ALS JE HET MIJ VRAAGT IN EEN KRANKZINNIGE GESCHIEDENIS TERECHT OF STAAT ER IETS VREEMDS TE GEBEUREN...

OH JA? ...

ZOALS JULLIE ZULLEN ZIEN, ZIJN ALLEEN DE TRUFFELS BIJ ONS GEBLEVEN. EN MET REDEN, WANT VOORBIJ DIE POORT ZIJN ZIJ DE ENIGE PADDE-STOELEN DIE NIET BANG HOEVEN TE ZIJN DAT ZE UITGEGRAVEN ZULLEN WOR-DEN DOOR EEN TRUFFELVARKEN. AFGE-ZIEN VAN RATTEN EN SPINNEN DURFT GEEN ENKEL DIER DIT VERVLOEKTE LANDGOED BINNEN TE DRINGEN.

AANGEZIEN DE TRUFFELS BE-SCHERMD WORDEN DOOR DE VLOEK VAN EEN PAAR BEMOSTE OUDE MUREN, ZIE IK NIET IN WAAROM ZE VOOR MIJN KOKKERD EEN UITZONDE-RING ZOUDEN MAKEN.
NAAR BIN-NEN DUS.

KOMT ER NOG WAT VAN?
...

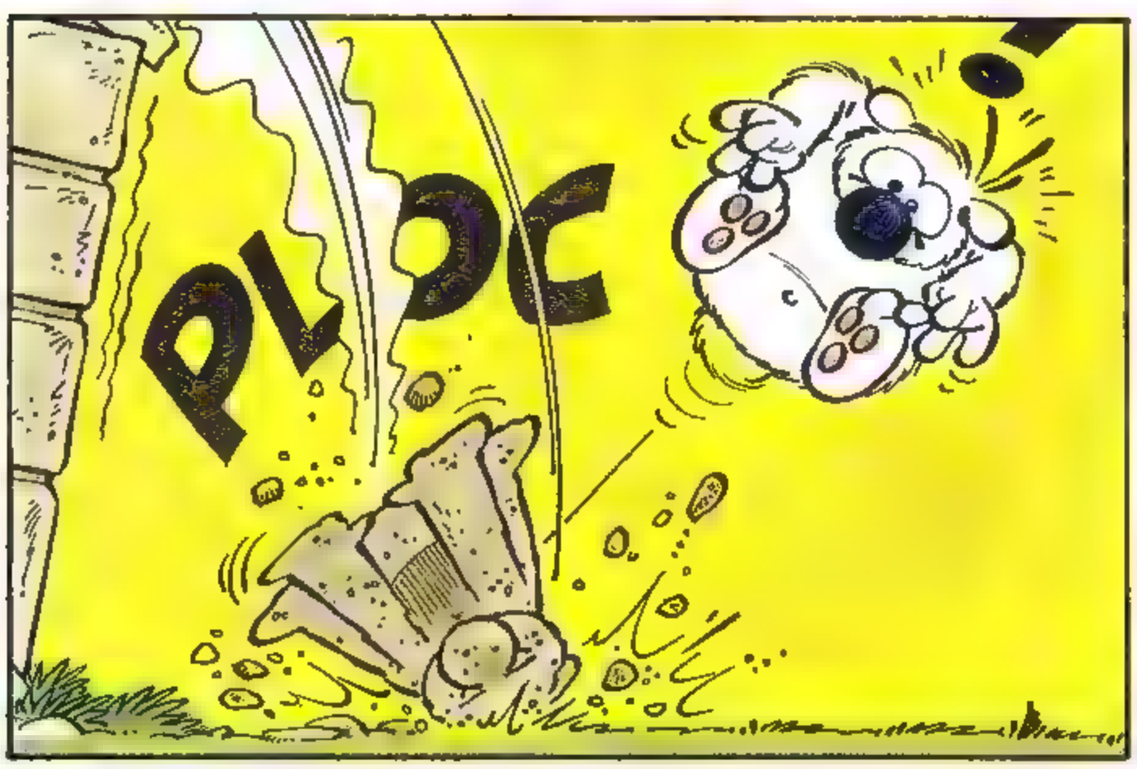
PLOC

SLECHT VOORTEKEN.
ALSJEBLIEFT, SEM, NIET OVER-DRIJVEN!!
TOC TOC TOC

IK...IK BEN OP EEN HAARTJE...!!! MAAR JIJ LIJKT NIET ERG ON-DER DE INDRUK...
ALS JE NIET ZO HARD HAD GESCHREEUWD, HAD JE NIET ZO'N LAWINE VEROORZAAKT.

HET SCHIJNT DAT HEEL WAT BABY- PADDESTOELEN HIER WEIGEREN BOVEN AARDE TE KO-MEN!... EN SPOKEN ZIJN HIER AL GENOEG.

TOEN IK NOG HEEL KLEIN WAS, LEERDE M'N MOEDER ME ZONDER LICHTKOKER TUNNELS TE GRAVEN...

JE ZIET NIKS, MAAR MET EEN GOEIE GIDS EN EEN KOMPAS LUKT HET WEL.
KIJK MAAR, IK KAN JULLIE VOLGEN!

WEET IK!!!
EN IK BEN ER NIET BLIJ MEE!
NIET ZO HARD! ER KAN IETS BOVENOP ONS VALLEN!

DIE KLETSKOP VAN EEN MOL DENKT TOCH NIET DAT HIJ HET VERHAAL VAN ME KAN OVERNEMEN?!
?

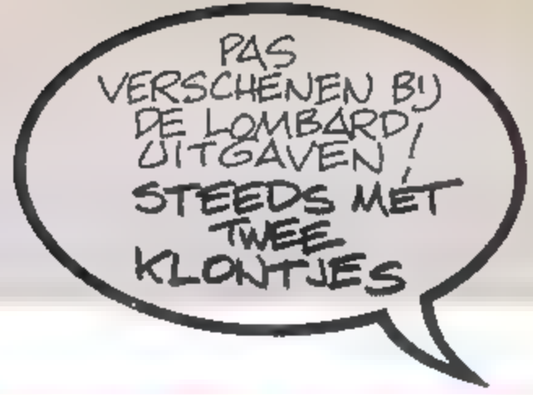

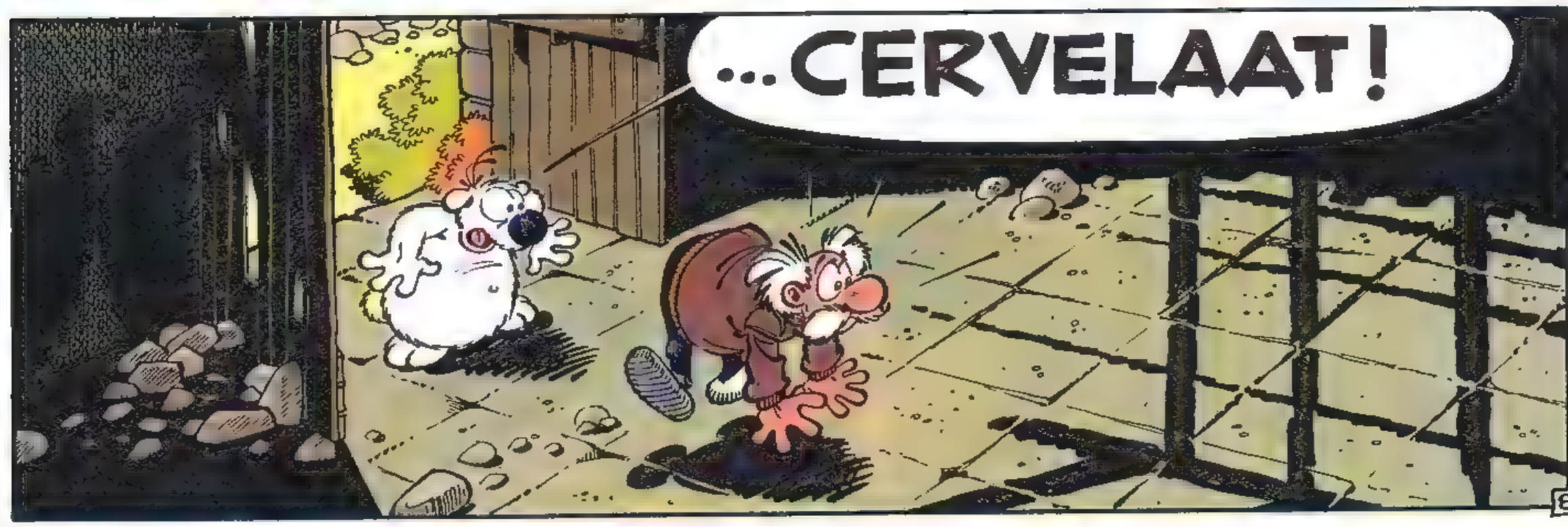

wordt vervolgd

C. Gine
D. Convard

SNEEUW DE RODE DAGERAAD

JA, JONGEN! WE ZULLEN JE VANDAAG EEN DEEL VAN ONS GROTE GEHEIM ONTHULLEN, OMDAT WE JE NODIG HEBBEN! JIJ MOET ONS HELPEN!!

IK? WIE MOET IK HELPEN EN HOE?

JE WEET NOG WEL WAT ER ALLEMAAL GEBEURD IS MET DE V.S. VAN EUROPA.... DE DRIE COMPUTERS DIE DE JAARGETIJDEN REGELDEN EN DIE DE OORZAAK WERDEN VAN DE ENORME OECOLOGISCHE RAMP DIE HEEL EUROPA IN DE KOUDE HULDE (*) !!

IN DAT VERWOESTE EUROPA HEERSTEN WEER EPIDEMIËN, WAARONDER EEN DODELIJKE PEST DIE MEN DE ZIEKTE VAN ORION NOEMDE....

HET BESMETTE EUROPA VORMDE EEN BEDREIGING VOOR DE BUITENSTATEN, DIE BESLOTEN HET TE ISOLEREN EN AF TE SLUITEN MET EEN "ELEKTROMAGNETISCHE" MUUR. ER WERDEN TWAALF POORTEN IN DEZE ONZICHTBARE BARRIERE GEPLAATST.....

ALLEEN DE PRESIDENTEN VAN DE BUITENSTATEN EN DE ONTWERPERS VAN DE MUUR KENDEN DE LOKATIES VAN DEZE TWAALF COMMUNICATIEWEGEN TUSSEN BEIDE WERELDEN! BIJ IEDERE POORT HOORDE EEN SLEUTEL...

TWAALF SLEUTELS, SNEEUW! HIER IS ER EEN, DIE VAN DE 10e POORT...

WE KUNNEN JE NOG NIET VERTELLEN HOE WE IN HET BEZIT VAN DE SLEUTELS ZIJN GEKOMEN, MAAR ONTHOUD MAAR VAST DAT WIJ DE ERFGENAMEN VAN DE TWAALF ONTWERPERS VAN DE MUUR ZIJN!

(*) Zie 'De verblindende Nevel' en 'De Ravendood' in dezelfde reeks.

SAMENVATTING: Het bestaan van de Twaalf is gekend door de Buitenwoners... Zij zijn erin geslaagd hun doders te infiltreren! Northman en Retort overleggen onderling: hun enige hoop is Sneeuw... Hij moet het weten!

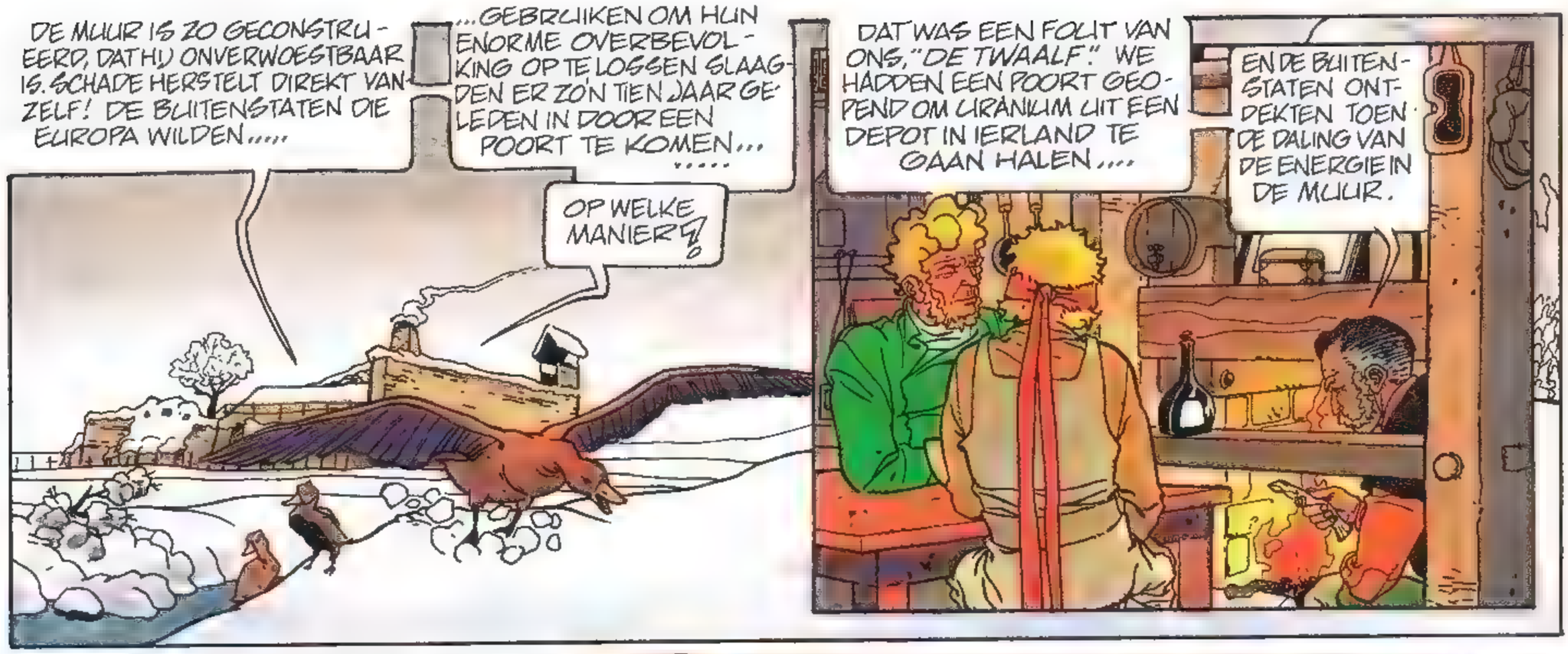

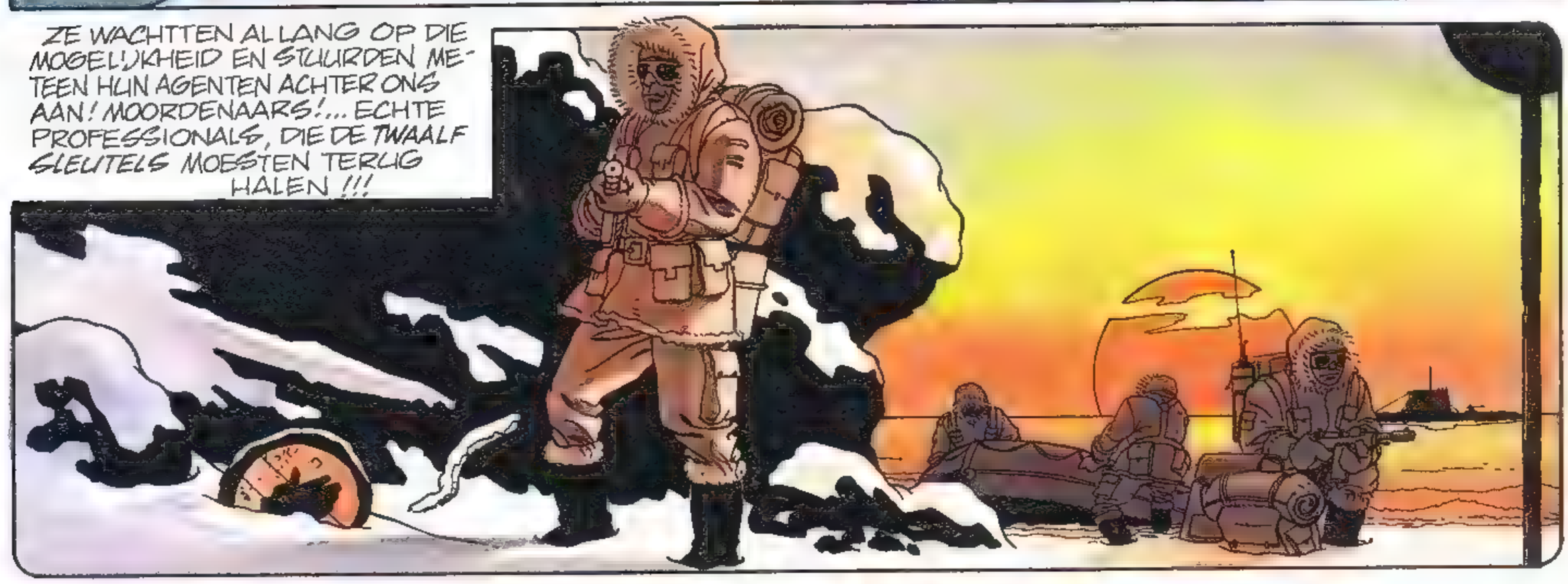

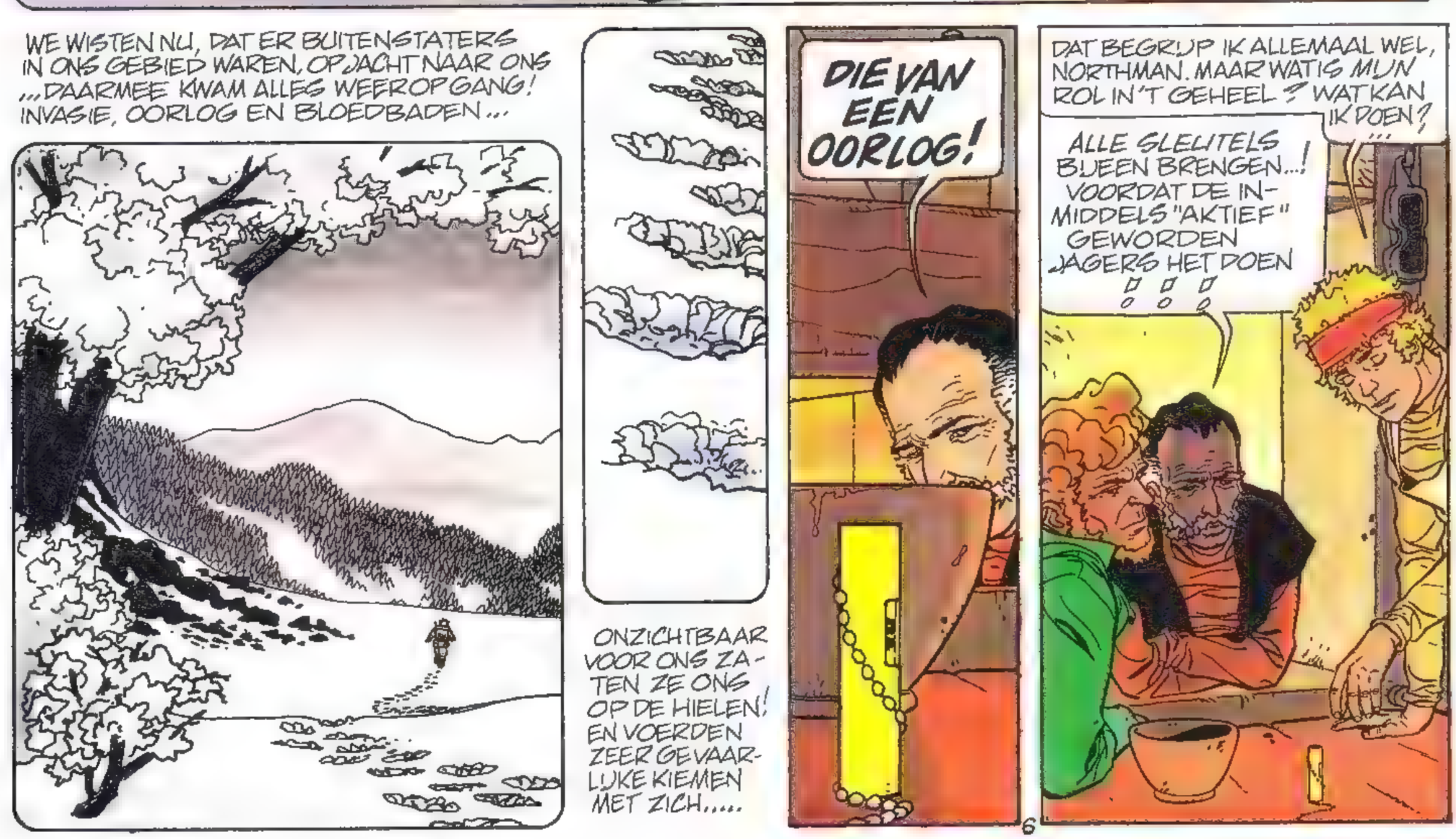

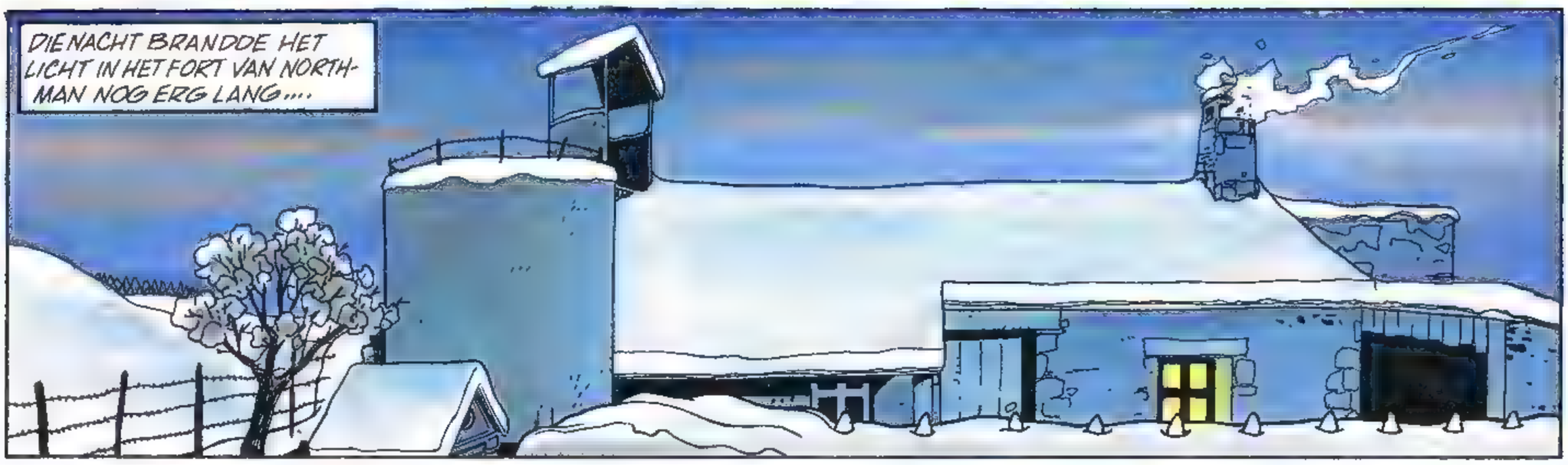

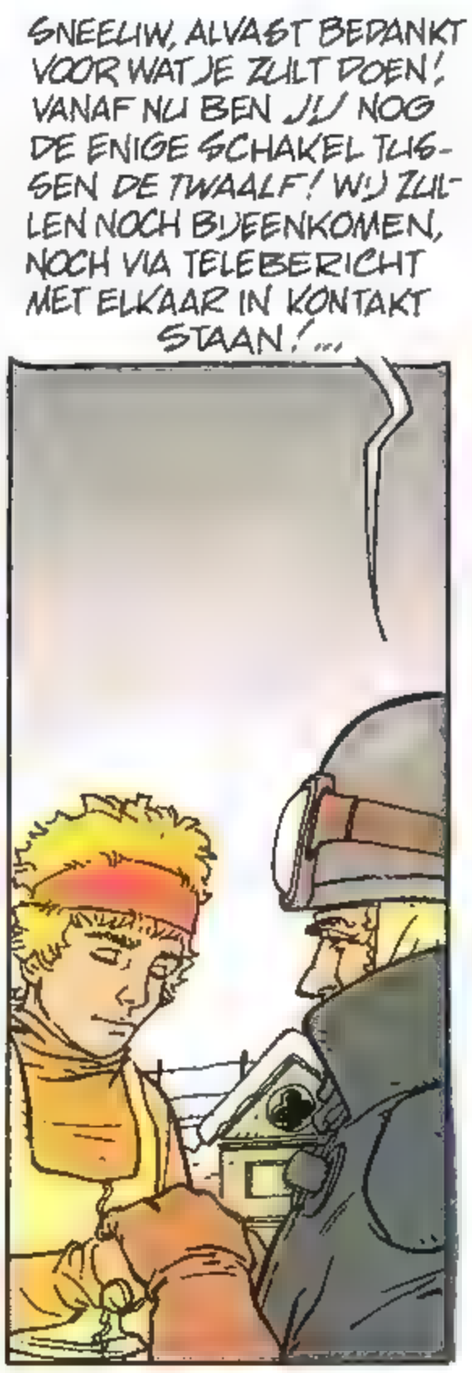

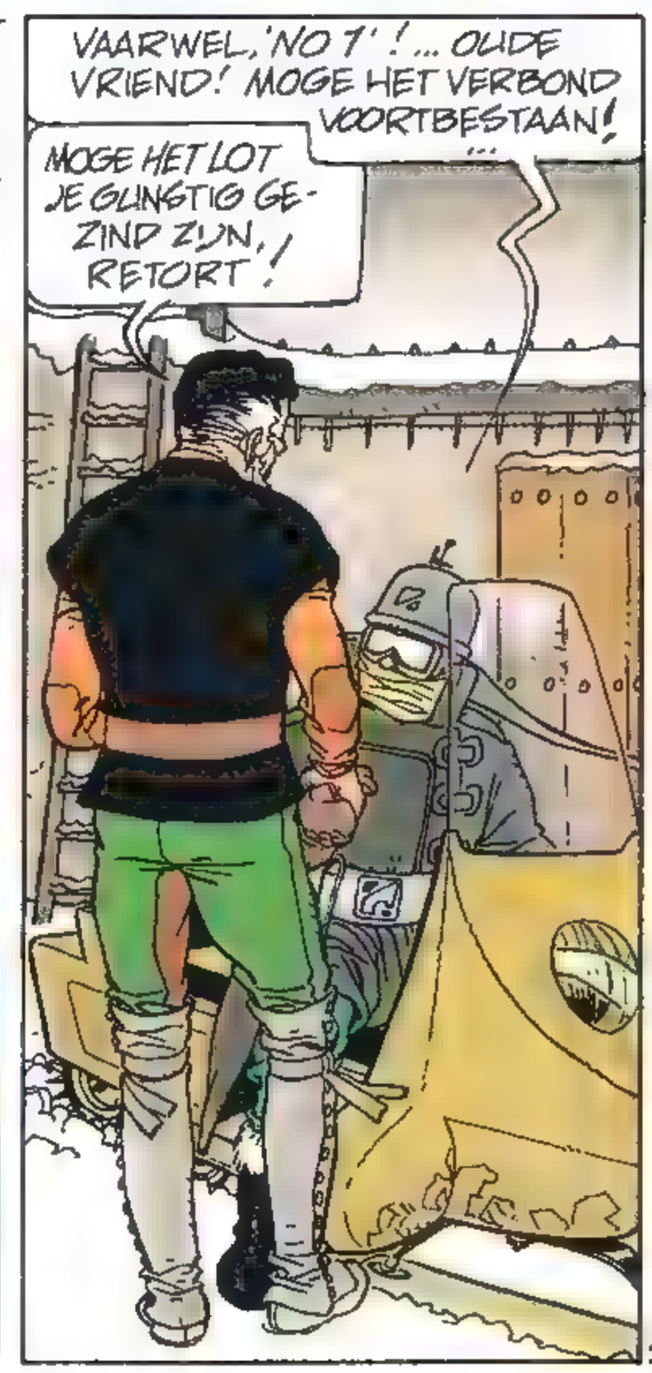

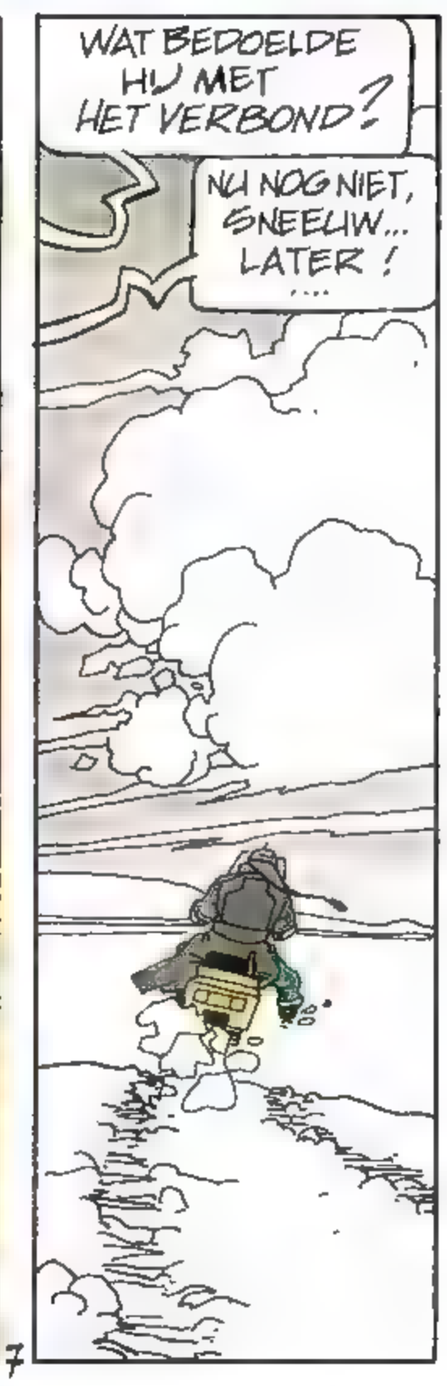

Vervolg, sla een blz. om

Kuifje Stripnieuwtjes

De reputatie van de Italiaanse stripmaker Hugo Pratt staat buiten kijf. Hij wordt beschouwd als een van de belangrijkste Europese tekenaars. Zijn roem is vooral gebaseerd op de psychologische avonturenstrip *Corto Maltese*.
Daarin vertelt Pratt in een zeer krachtige, grafische stijl de belevenissen van een rondzwervende zeeman aan het begin van deze eeuw. Corto neemt deel aan de historische gebeurtenissen van die tijd, maar blijft altijd op een afstand. Hij volgt zijn aard en voelt zich met niets of niemand verbonden. Het leven van Corto voltrekt zich als een romantische droom en regelmatig overschrijdt de zeeman de grenzen van de werkelijkheid (zie *De fabel van Venetië*, maar ook het laatste album, *De Helvetiërs*).

Archief Pratt

Corto Maltese is echter niet meer dan het topje van de ijsberg. Pratt is al 35 jaar zeer actief, zoals te zien in de reeks *Archief/avontuur* van uitgeverij Loempia, waarin zijn oude werk wordt herdrukt (prijs ong. f 25/500 Bfr. per deel).
De reeks maakt duidelijk dat Pratt in al die jaren geen onafgebroken stroom van meesterwerken heeft geproduceerd. Er is veel haastwerk bij, en soms krijgt ballorigheid de overhand. In het historische verhaal *Fanfulla*, dat in het zestiende-eeuwse Italië speelt en werd gepubliceerd in de *Collectie Creation*, laat Pratt ergens op de achtergrond een indiaan en een man met een tropenhelm opduiken.
Deel 4 in het Archief/avontuur is een herdruk van Pratts allereerste strip *Schoppenaas*, waarvan tussen 1945 en 1948 ongeveer 260 pagina's verschenen. De gemaskerde hoofdpersoon had Pratt ontleend aan Amerikaanse superheldenstrips, zoals *The Phantom* en *Batman*. In zijn manier van tekenen is de invloed van Will Eisner en diens strip *The Spirit* herkenbaar.

Oorlogsverslaggever

Schoppenaas is een album met op de eerste plaats historische waarde. Het laat zien dat ook een stripmaker als Pratt hard heeft moeten zwoegen en goed naar anderen kijken om tenslotte twintig jaar later met briljant en vernieuwend werk te komen. Het vijfde album uit Archief/avontuur is echter veel meer dan curieus. *Oorlogskronieken* bevat verhalen waarin de oorlogsverslaggever Ernie Pike de rol van verteller speelt. De figuur was geïnspireerd op de Amerikaanse journalist Ernie Pyle, die tussen 1923 en 1945 voor diverse Amerikaanse bladen de oorlogshandelingen in Europa en Azië versloeg.
De verhalen werden in 1967 gepubliceerd. De scenario's waren niet geschreven door Pratt zelf, maar door de Argentijn Hector Oesterheld. De samenwerking leverde aangrijpende verhalen op, waarin de hoofdpersonen proberen hun menselijke waardigheid te behouden temidden van het onmenselijke geweld van de oorlog. Pratts *Oorlogskronieken* gaan over moed, opoffering, liefde en trouw. Op het scherp van de snede en soms op de rand van sentimentaliteit, maar bij vlagen zeer aangrijpend.

Commando-afdeling

De oorlog speelt ook een grote rol in *De Woestijnschorpioenen*, een album dat Pratt in zijn beste periode voor het weekblad Kuifje tekende - in zijn werk van de laatste jaren lijkt de concentratie volledig verdwenen. De Woestijnschorpioenen zijn een commando-afdeling van het Britse leger in Egypte tijdens de Tweede Wereldoorlog. Aan het hoofd van het groepje staat de Poolse militair Koïnsky, een blonde uitvoering van Corto Maltese. Meedogenloos rekent hij met tegenstanders af, maar Pratt geeft hem een reden: zijn familie in Warschau is door de Duitsers uitgemoord.
Bij Casterman verscheen een luxe editie van *De Woestijschorpioenen*, herzien, ingekleurd en aangevuld met een bijna veertig pagina's schetsen, foto's en dergelijke. Mooi, maar duur (f 48/895 Bfr.)

SNEEUW

EN... DAT DOCUMENT, DAT MEESTER RETORT OP HET LIJK VAN DIE MENSENJAGER VOND? WAT BETEKENEN DIE STER, DIE LETTERS EN DE CIJFERS 1 EN 12?

DIE HEBBEN MET DE TWAALF TE MAKEN EN DAT BEWIJST DAT DE SPIONNEN VAN DE BUITENSTATEN GOED OP DE HOOGTE ZIJN OVER ONS...!

MEER KAN IK JE NU NIET ZEGGEN!... JE ZOU 'T NOG NIET BEGRIJPEN...!

HM... IK WORD DUS GEBRUIKT ALS 'N HOND OM EEN STOK TE APPORTEREN!!

ZO... NA JAREN OPENBAART ZICH DAN TOCH JE WARE AARD!...

MMM...

EN NU AAN DE SLAG OM JE REIS VOOR TE BEREIDEN!

JE ZULT JE NAAR DE SCHOT BEGEVEN! HIJ IS 'NO. 2' EN DE KHAN VAN DUINS IS HET VERRE ZUIDEN...!

HET ZUIDEN? MAAR DAAR ZIJN ALLE BARBAARSE HONDEN TOCH SAMEN GETROKKEN?!

WEET IK! DE SCHOT BESCHERMD HET HELE GEBIED! JE ZULT ERVAREN DAT HIJ BEHALVE EEN AARDIGE KEREL, EEN ALOM GEVREESD KRIJGER IS!

DAT BELOOFT WAT...!

...JE WIST 'T AL HE, NORTHMAN?

VERGEET NIET WAT IK JE GELEERD HEB, SNEEUW! DENK AAN DE KLEINSTE DINGEN! VANAF NU ZAL IK ER NIET MEER VOOR JE ZIJN, ALS JE OP AFSCHUWELIJKE GEVAREN STUIT!

...DIE HELE OPVOEDING, SINDS JE ME ADOPTEERDE...

JE WIST DAT DE STRIJD ZOU KOMEN! JE BENT GEWOON EEN OUDE VOS, VRIEND!

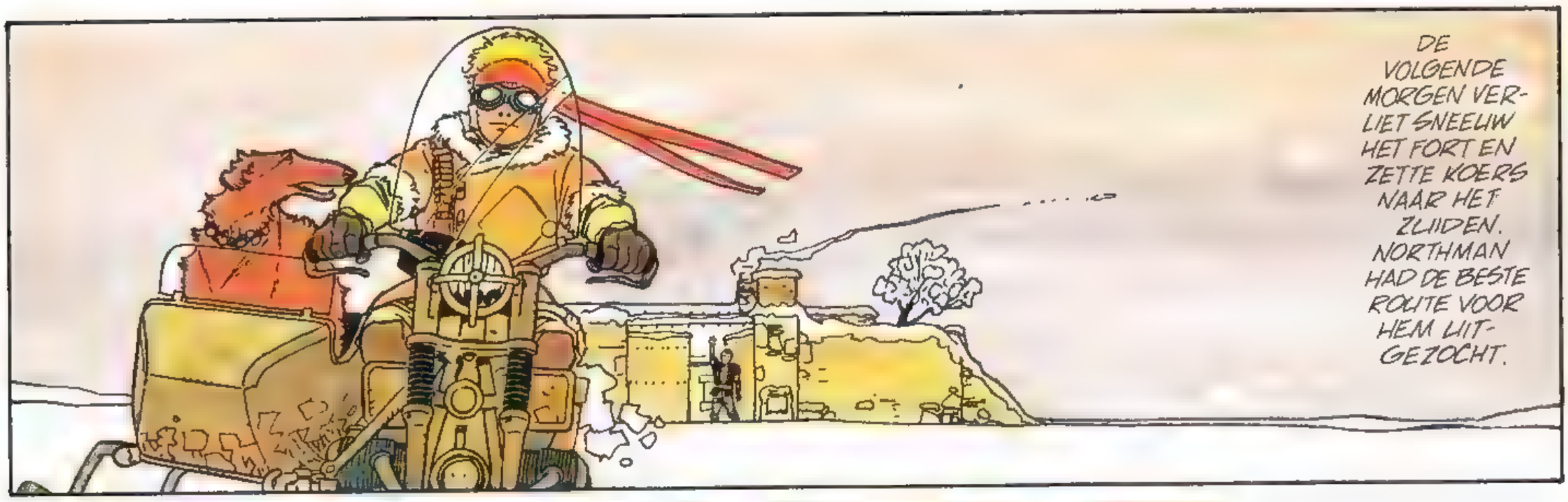

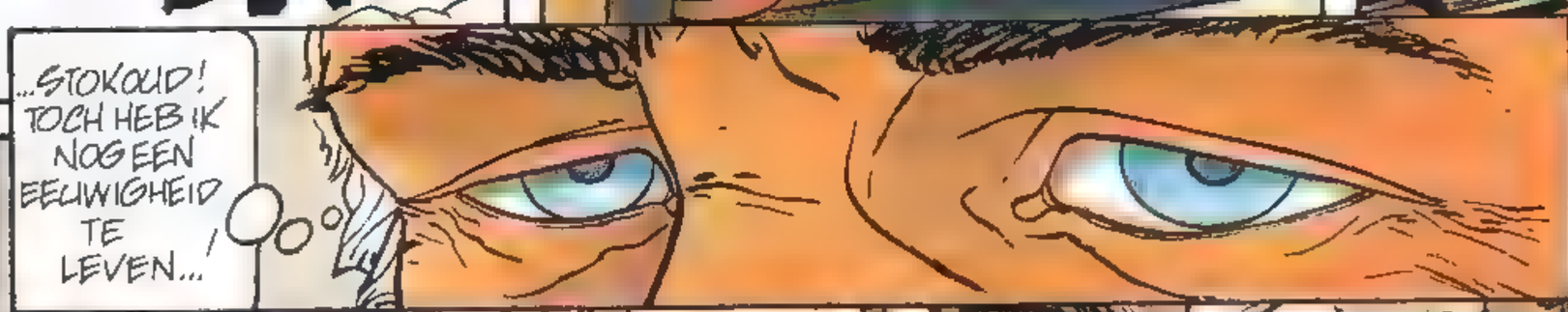

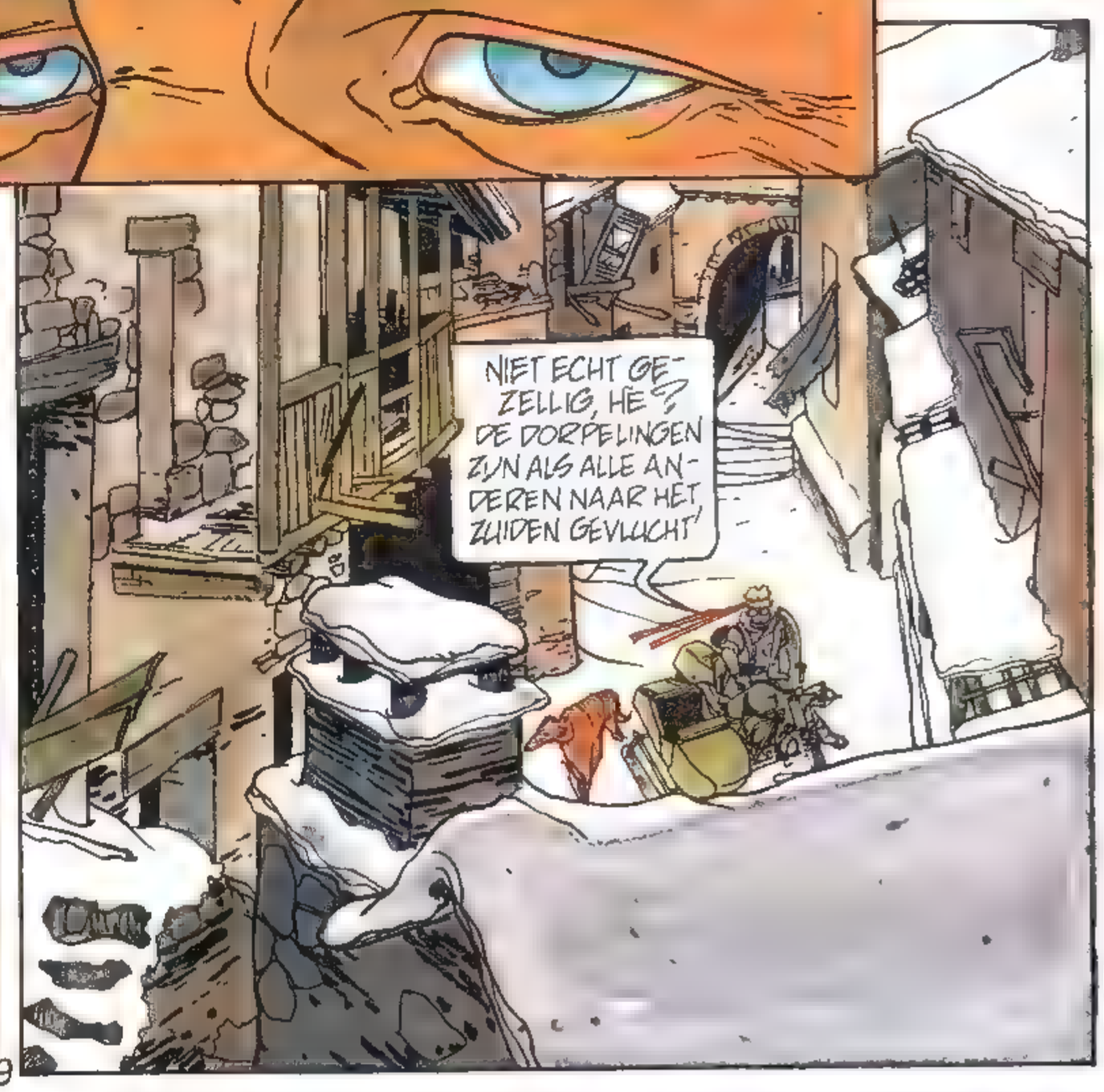

Vervolg, sla twee blz. om

BOLLIE EN BILLIE DUIZENDFOUT

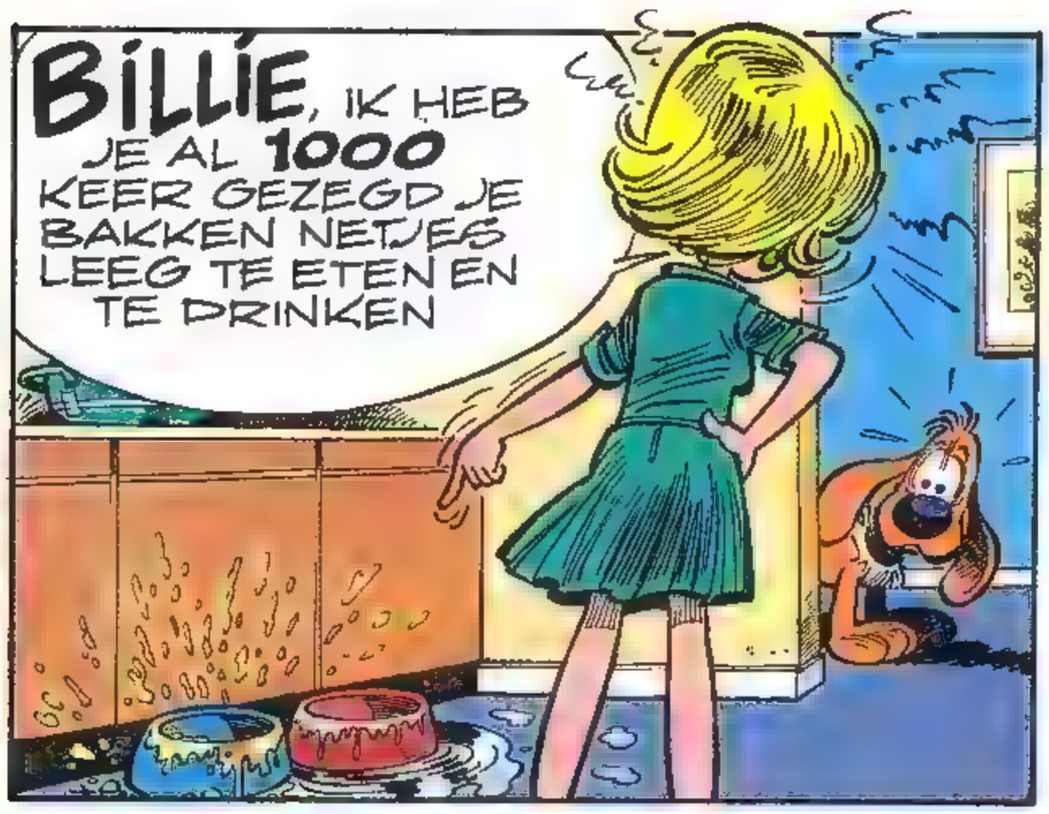

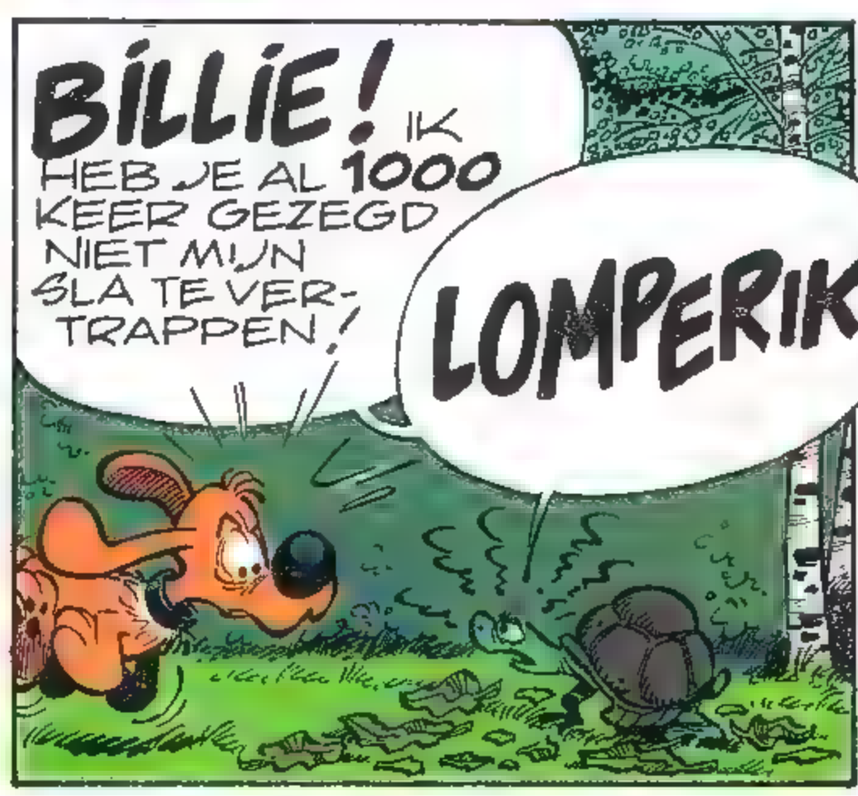

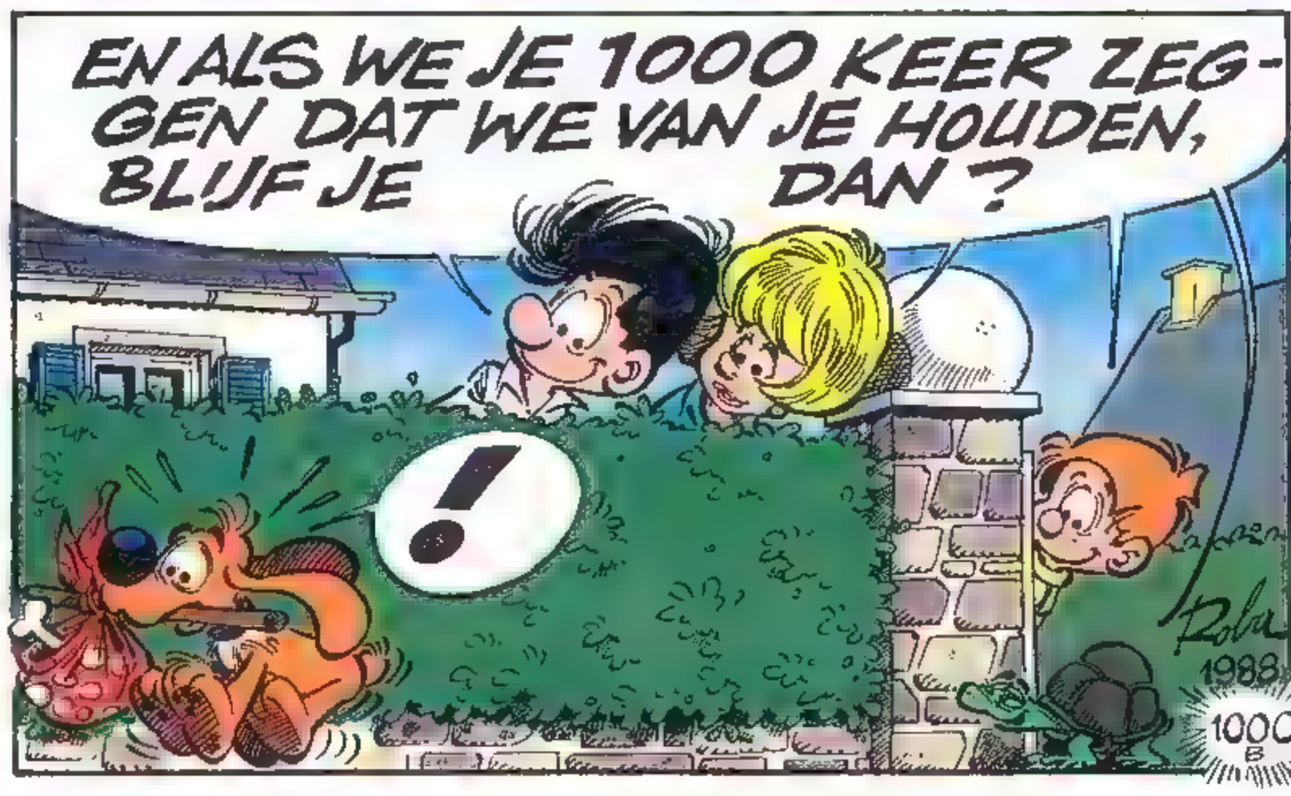

BOLLIE EN BILLIE Nr. 22 - © PVBA Jean ROBA - © DARGAUD BENELUX NV

Kies maar uit !

ALS JE NU EEN ABONNEMENT NEEMT OP HET WEEKBLAD KUIFJE MAG JE KIEZEN UIT :

1 Een handig en nuttig buro-setje met als inhoud — je gelooft het nooit — een gum, papierclips, een nietmachine, nietjes, plakband, een liniaal en rolmaat, lijm en schaar!

2 Een "Rhétorique" ballpoint VOOR WIE VAN KLASSE HOUDT

3 Een "Rhétorique" vulpen!

Vul de bon snel in en kruis aan welk kado je hebben wilt. Kuifje zorgt voor de rest.

Bon of briefkaart opsturen naar, "Weekblad Kuifje",

Voor België: Postbus 176
1060 BRUSSEL 31

Voor Nederland: Antwoordnr. 60.018
5100 VJ GILZE

Deze aanbieding is geldig tot 31 december 1989

Ik neem een jaarabonnement (52 nrs) voor BF 1.990/f 130 op het Weekblad Kuifje en kies als welkomstgeschenk:

Naam: .....

Adres: ..... **Nr:** .....

Postcode: ..... **Plaats:** .....

Geboortedatum: .....

☐ **een buro-setje**

☐ **een Rhétorique ballpoint**

☐ **een Rhétorique vulpen**

* aankruisen wat je kiest

Betaling:

Voor België, door storting op rekening 210-0985103-23 van weekblad Kuifje Brussel,
Voor Nederland, wordt een acceptgirokaart toegestuurd.

Opletten: leesportefeuillelezers s.v.p. niet in dit blad knippen, maar de bon overnemen of briefkaartje sturen.

Prijswijzigingen voorbehouden.

SNEEUW

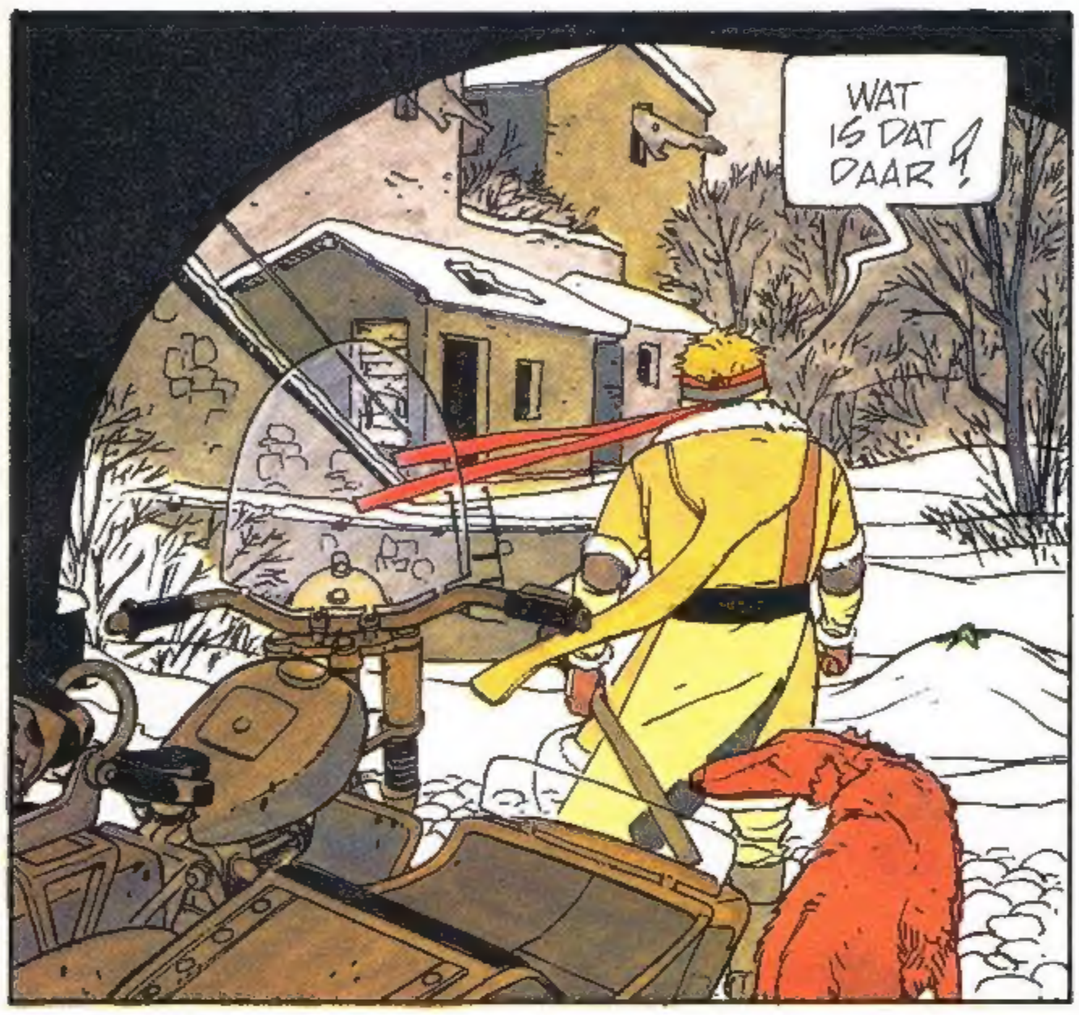
WAT IS DAT DAAR?!

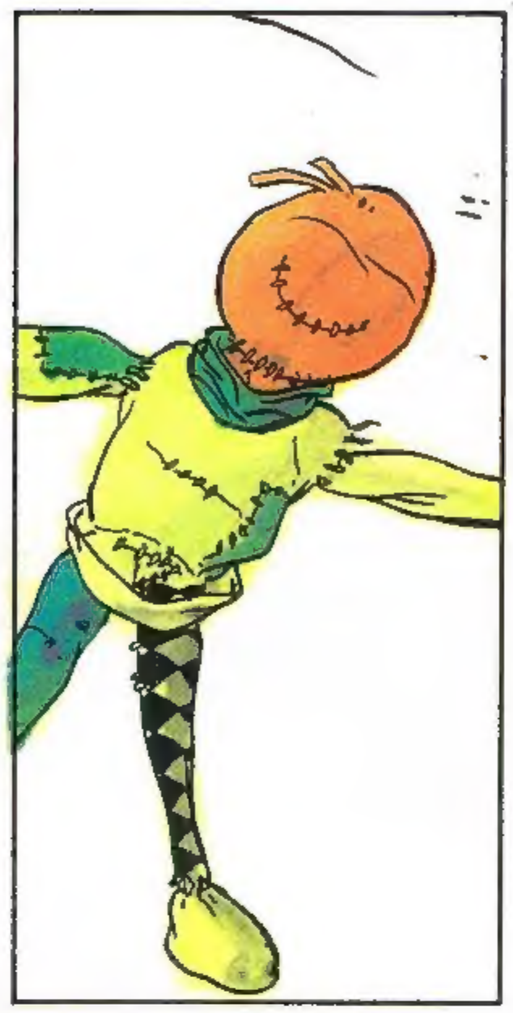

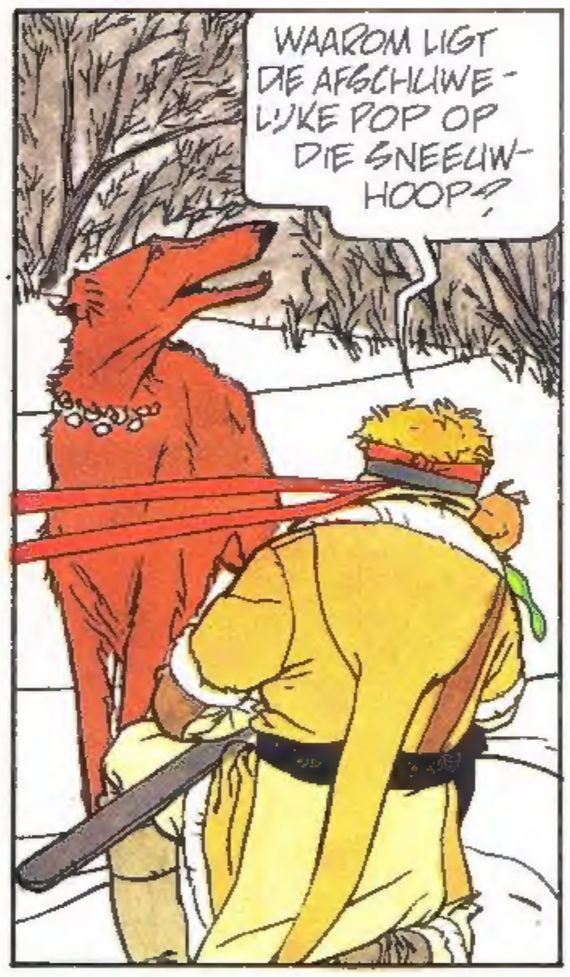
WAAROM LIGT DIE AFSCHUWELIJKE POP OP DIE SNEEUWHOOP?

RAAK M'N BROER NIET AAN! LAAT 'M SLAPEN!!
?!?

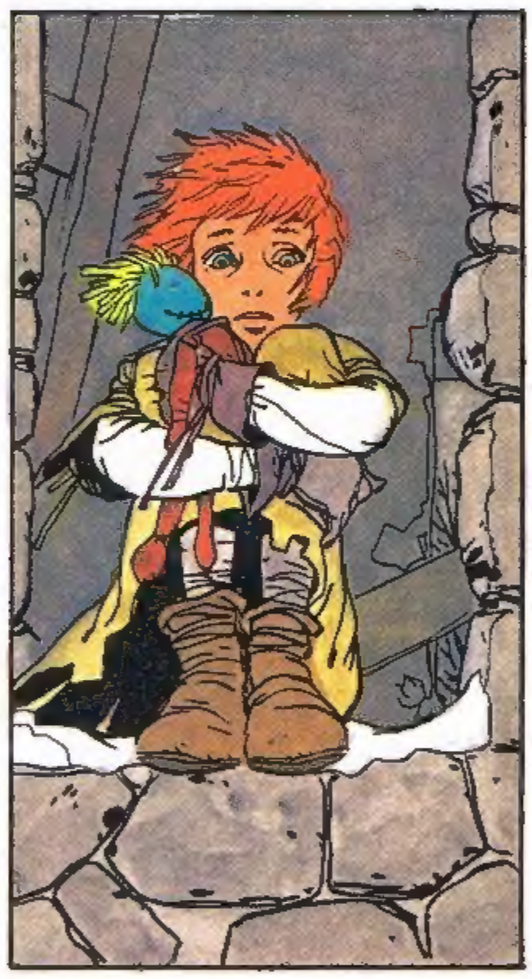

LAAT 'M MET RUST! JE ZIET TOCH DAT HIJ SLAAPT... LEG 'M SNEL TERUG! ZO GA JE NIET MET DODEN OM...!

IK... BEGRIJP 'T NIET! WAAR HEB JE 'T OVER? WIE IS ER DOOD?!

HÉ? WAAR KOM JIJ VAN...

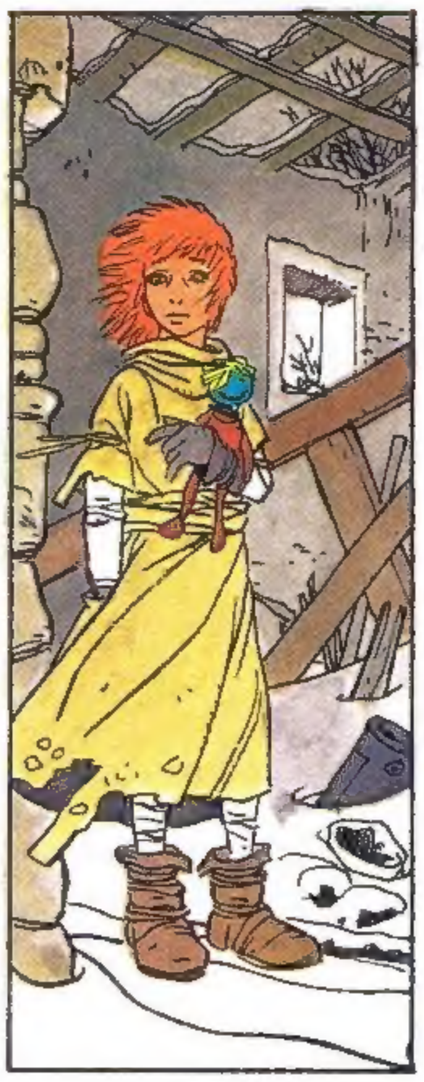

MIJN BROER EN IK WOONDEN ALLEBEI IN DIT DORP... HIJ IS VANMORGEN GESTORVEN AAN DE ZIEKTE VAN ORION... HIJ HAD TWEE POPPEN VOOR ME GEMAAKT... ZIJN ZIEL ZIT HIERIN....

RUST ZACHT... GROTE BROER ... IK WEET DAT JE ME NIET IN DE STEEK LAAT.... IN JE SLAAP PRAAT JE NOG TEGEN ME! NIEMAND WEET 'T, MAAR WIJ TWEEËN HEBBEN NOG KONTAKT...

PAS VERSCHENEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN! DE RAVENDOOD

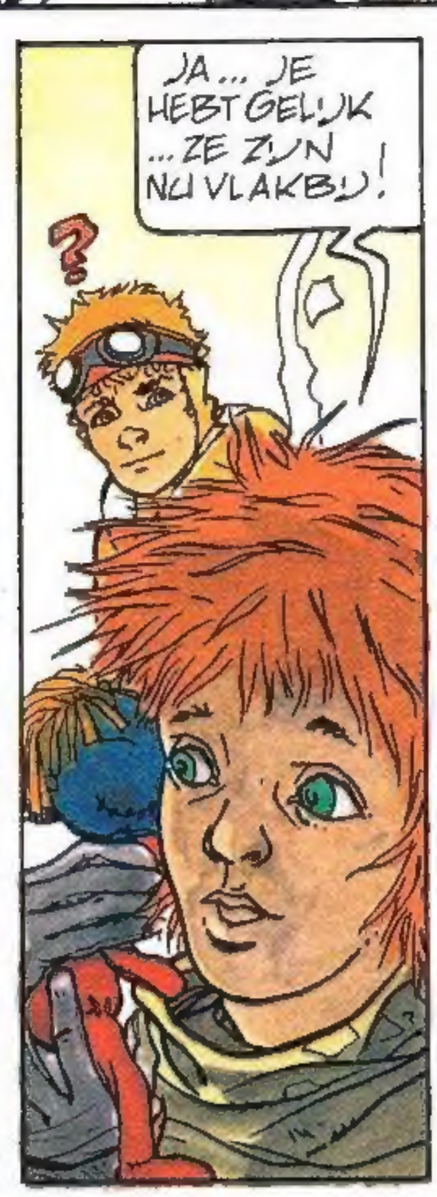

wordt vervolgd

Dupa

DOMMEL

HALLO? ALDO?... IK HEB EEN BESTELLING!...
JA!

... PEN BIJ DE HAND, DAN KUN JE HET OP-SCHRIJVEN!
JA! JA!

?

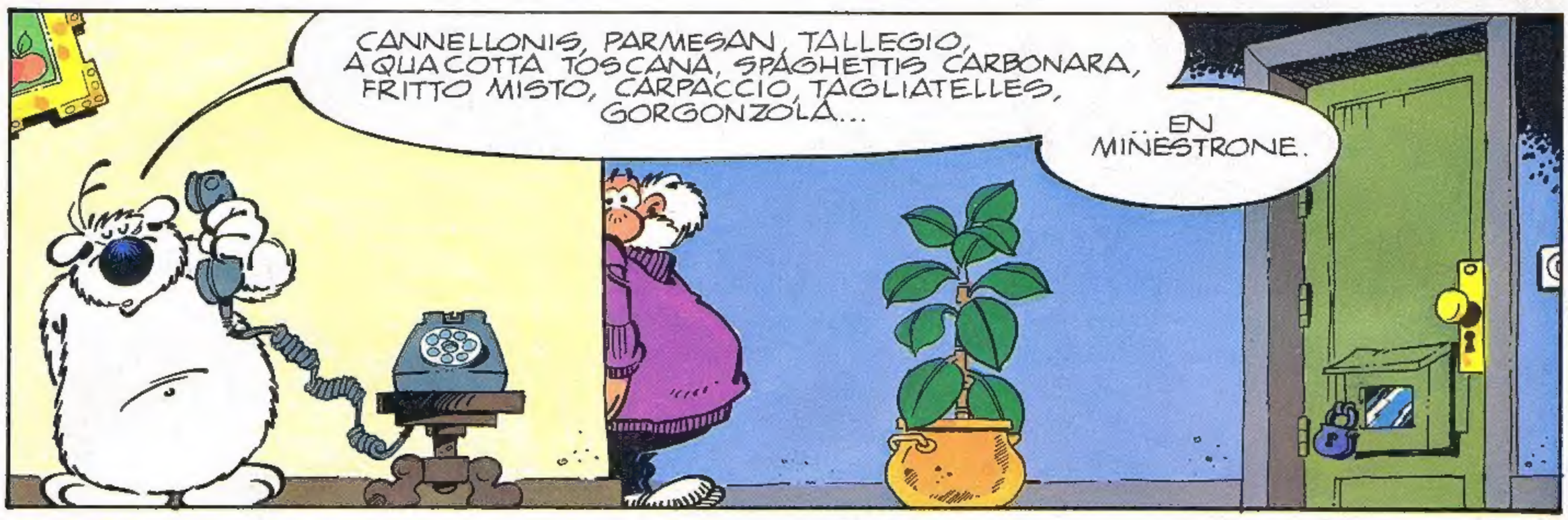
CANNELLONIS, PARMESAN, TALLEGIO, AQUACOTTA TOSCANA, SPAGHETTIS CARBONARA, FRITTO MISTO, CARPACCIO, TAGLIATELLES, GORGONZOLA...
...EN MINESTRONE.

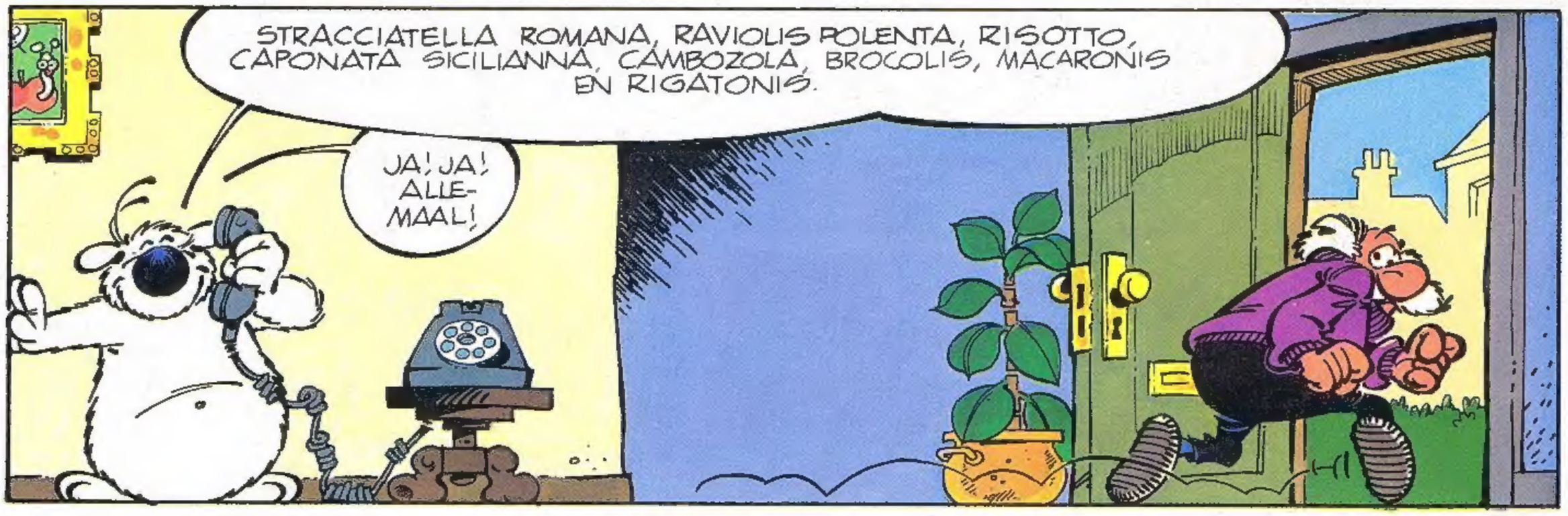
STRACCIATELLA ROMANA, RAVIOLIS POLENTA, RISOTTO, CAPONATA SICILIANNA, CAMBOZOLA, BROCOLIS, MACARONIS EN RIGATONIS.
JA! JA! ALLE-MAAL!

BALTHAZAR, IS JE DE LAATSTE TIJD IETS OPGEVALLEN AAN DOMMELS TAALGEBRUIK?
NEE, 'T IS NOG ALTIJD NIET VEEL SOEPS!

NOU, HIJ VOLGT EEN CUR-SUS "VOLMONDIG ITALIAANS"!